

*Σιατιστινοί γράφουν
για τη Σιάτιστα*

www.

atiStaneWS.gr

**ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ και ΒΙΒΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ
ΑΠΟ ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΟΥΣ**

ή
Σιατιστινοί γράφουν για τη Σιάτιστα

Από την πρώτη μέρα που το [siatistanews](http://www.siatistanews.gr) εμφανίστηκε στο διαδίκτυο δήλωσε την ανεξαρτησία του από οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη πηγή και ότι το περιεχόμενό του θα είναι κύρια πολιτιστικό.

siatistanews.gr

Ο Χάρτης της ιστοσελίδας μας

Ψηφιακή αποτύπωση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Σιάτιστας

Ηλεκτρονική Ξενόγηση στη Σιάτιστα

Our site offers to you a small guide of Siatista. click on for more

Η ζωή και το έργο του στατιστικού λογίου
Δημητρίου Αργυριάδη

Συνάντηση με την Ιστορία στους δρόμους
της Σιάτιστας

Το <http://www.siatistanews.gr> είναι μια περιοδική, μη-κερδοσκοπική, ηλεκτρονική έκδοση με πολιτιστικό κύρια περιεχόμενο. Δεν δέχεται οικονομικές προσφορές από πουθενά και δεν επιχορηγείται από κανέναν ιδιώτη ή φορέα. Όλες οι εργασίες που δημοσιεύονται είναι σε «πρώτη δημοσίευση» εκτός αν δηλώνονται ως «αναδημοσίευση». Επειδή το <http://www.siatistanews.gr> εκδίδεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, επιτρέπεται η ελεύθερη εκτύπωση όλων των κειμένων του-όχι των φωτογραφιών- αρκεί να μην παραλείπεται σε καμιά περίπτωση ο τίτλος <http://www.siatistanews.gr>, το όνομα του συνεργάτη και ο πλήρης τίτλος του κειμένου.

Δεν δέχεται οικονομικές προσφορές από πουθενά και δεν επιχορηγείται από κανέναν ιδιώτη ή φορέα. Όλες οι εργασίες που δημοσιεύονται είναι σε «πρώτη δημοσίευση» εκτός αν δηλώνονται ως «αναδημοσίευση». Επειδή το <http://www.siatistanews.gr> εκδίδεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, επιτρέπεται η ελεύθερη εκτύπωση όλων των κειμένων του-όχι των φωτογραφιών- αρκεί να μην παραλείπεται σε καμιά περίπτωση ο τίτλος <http://www.siatistanews.gr>, το όνομα του συνεργάτη και ο πλήρης τίτλος του κειμένου.

Στη συνέχεια ασχολήθηκε με τα του πολιτισμού της Σιάτιστας μέσα στην πλατιά έννοια του όρου ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

ΣΙΑΤΙΣΤΑ

Τους θησαυρούς σου ψηλαφώντας
ο νους μου τρέχει σ' ατραπούς και λεωφόρους,
που τα παιδιά σου χάραξαν σ' Ανατολή και Δύση
αναζητώντας το καλό σε λόγο, τέχνη και πράγματα
για να στολίσουν ζηλευτά μόνο τ' όνομά σου !

Νίκος Ποταμίτης
Σιάτιστα 10-5-2002

είσοδος

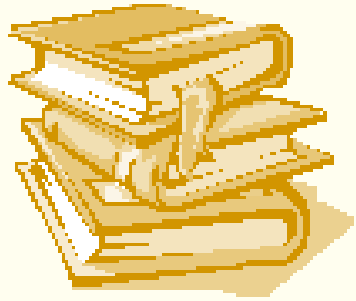
Εισαγωγή / Ονομασία / Η Σιάτιστα των εθνικών αγώνων / Η Σιάτιστα της οικονομίας και του πολιτισμού /

Η Σιάτιστα τη Παιδείας / Η Σιάτιστα των ενεργειών / Η Σιάτιστα των τεσσάρων εποχών /

Χρήσιμες πληροφορίες / Επύλογος

Κεντρική σελίδα

<http://www.siatistanews.gr>

Όσοι δουλεύουμε στο [siatistanews](http://www.siatistanews.gr) πιστεύουμε ότι τα δημοσιεύματα τα οποία εντοπίζουμε για τον πολιτισμό της Σιάτιστας, παλιά και νέα, οφείλουμε να τα μοιραζόμαστε με τους συμπατριώτες μας.

Έτσι κάθε χρόνο συμμετέχουμε με μία τουλάχιστο σχετική παρουσίαση στις εκδηλώσεις του καλοκαιριού.

Για φέτος διαλέξαμε ένα θέμα, το οποίο στο πρώτο άκουσμα φαίνεται εξειδικευμένο και ακατάλληλο για ... καλοκαιρινή εκδήλωση, αλλά, όπως πιστεύουμε και ελπίζουμε να σας πείσουμε, όχι απλά είναι ενδιαφέρον, ενημερωτικό, αλλά και σε μεγάλο βαθμό δίνει ένα ακόμη επιχειρήμα σε όσους αξιολογούν θετικά τη Σιάτιστα και τους Σιατιστινούς στον πολιτιστικό τομέα.

Λοιπόν το θέμα μας είναι:

*Σιατιστινοί γράφουν
για τη Σιάτιστα*

Γι' αυτό ψάξαμε και βρήκαμε Σιατιστινούς που δημοσίευσαν εργασίες ή έγραψαν βιβλία για τη Σιάτιστα, Σιατιστινούς είτε γνωστούς καταξιωμένους στον επιστημονικό χώρο είτε συμπολίτες μας εκτός της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, έγκυρους όμως και αξιόπιστους ερευνητές, ή ακόμα ανθρώπους της διπλανής πόρτας, που το μεράκι τους για την πατρίδα το κατέγραψαν σε βιβλίο ή απλά σε λίγες σελίδες και το έδωσαν κύρια σε Σιατιστινούς εκδότες εφημερίδων ή περιοδικών και δημοσιεύτηκε.

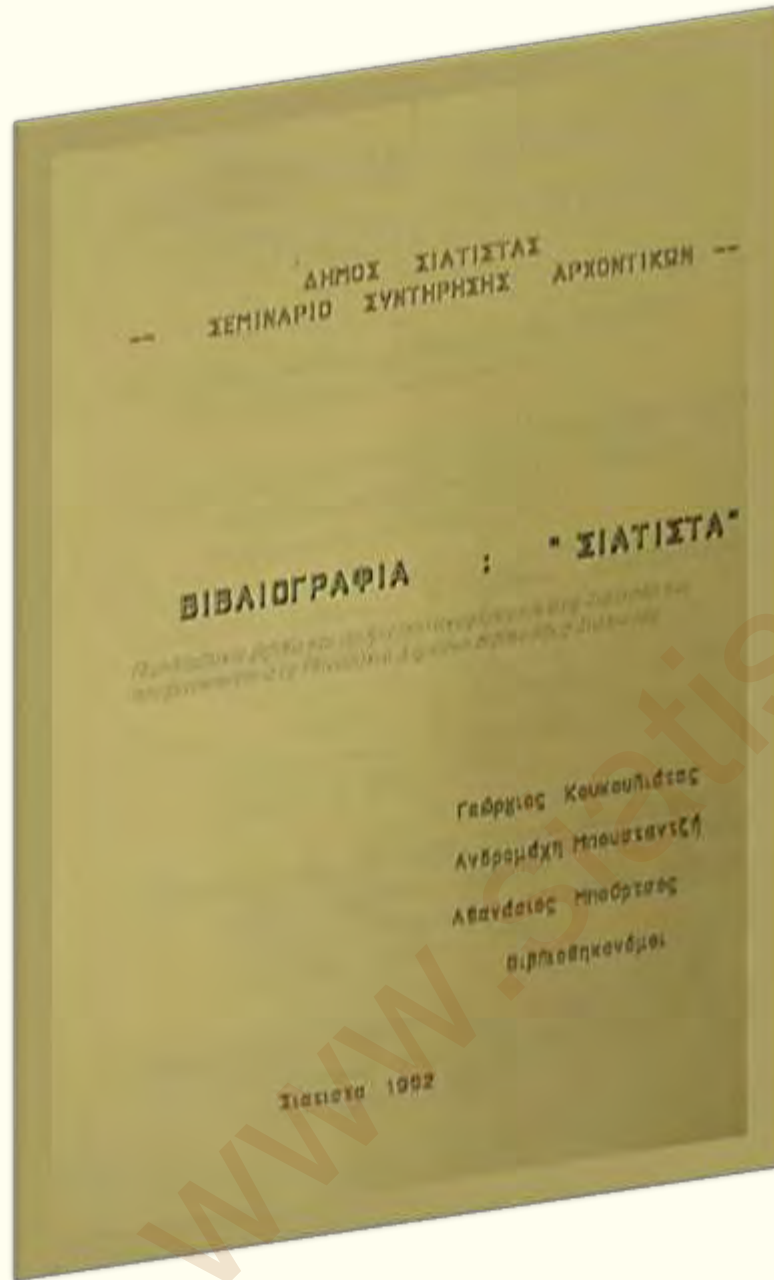
Αυτούς τους Σιατιστινούς φιλοδοξούμε να σας παρουσιάσουμε σήμερα.

Και, απρόσμενα για το πληθυσμιακό μέγεθος της πόλης μας, είναι πολλοί !

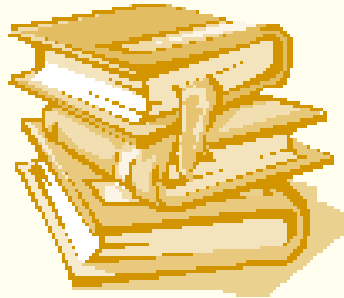
Από την αρχή θα πρέπει να δηλώσουμε ότι πολύτιμη πηγή πληροφοριών για το θέμα μας υπήρξε η εργασία του Αναστασίου Χαριλάου Μέγα ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ, η οποία είναι δημοσιευμένη στο Λεύκωμα του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ ΜΝΗΜΗ, και η εργασία των Γεωργίου Κουκουλιάτα, Ανδρομάχης Μπουσταντζή και Αθανασίου Μπούρτσου με τίτλο : ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΣΙΑΤΙΣΤΑ βιβλία και άρθρα που αναφέρονται στη Σιάτιστα και υπάρχουν στη Μανούσεια Βιβλιοθήκη.

www.statistikaews.gr

Γεώργιος Κουκουλιάτσος
Ανδρομάχη Μπουστάντζη
Αθανάσιος Μπούρτσος

Η όλη προσπάθειά μας ενείχε τον κίνδυνο να παραλείψουμε άθελά μας κάποιον δημιουργό/συγγραφέα. Όταν αποφασίσαμε να πραγματοποιήσουμε την εκδήλωση, είχαμε επίγνωση αυτού του κινδύνου στο εγχείρημά μας. Έπρεπε όμως να συνεχίσουμε την προσπάθεια καταγραφής των σιατιστινών «θεραπόντων του βιβλίου», την οποία άλλοι πριν από εμάς είχαν αρχίσει, και να προχωρήσουμε ένα βήμα παραπέρα: τα ονόματα και τα έργα όσων Σιατιστινών έγραψαν για τη Σιάτιστα να μη είναι κτήμα ολίγων ερευνητών, αλλά να γίνουν γνωστά σε όλους τους συμπατριώτες μας ανεξαρτήτως ηλικίας ή γραμματικών γνώσεων και επιστημονικών ενδιαφερόντων.

Αν κάποιον παραλείψαμε, ζητούμε συγγνώμη και σας διαβεβαιώνουμε ότι αυτό έγινε χωρίς πρόθεση και ομολογουμένως όχι από αδιαφορία ή οκνηρία.

Επίσης θεωρούμε υποχρέωσή μας να τονίσουμε την αξία που έχουν οι προσπάθειες των παλιότερων ερευνητών, όταν δεν υπήρχε η σημερινή τεχνολογία και οι ερευνητές έπρεπε να ξημεροβραδιάζονται σε υπόγεια βιβλιοθηκών ξένων πόλεων, για να εντοπίσουν το υλικό τους.

Και εμείς με καλύτερες μεν συνθήκες εργασίας αλλά όχι λιγότερη προσπάθεια και κόπο δουλέψαμε και σας παρουσιάζουμε πρώτα όσους Σιατιστινούς δημοσίευσαν εργασίες για τη Σιάτιστα σε εφημερίδες, περιοδικά, ημερολόγια και αυτοτελείς εκδόσεις, πλην βιβλίων. Σε κάποιες περιπτώσεις θα διαβάσουμε και αποσπάσματα από αυτές τις εργασίες.

Σήμερα θα αναφέρουμε μόνο τα ονόματα των συγγραφέων και την εφημερίδα, το περιοδικό ή το ημερολόγιο που δημοσίευσε την εργασία τους όχι και τους τίτλους των εργασιών τους, γιατί αυτή η αναφορά απαιτεί πολύ χρόνο. Στην ιστοσελίδα μας θα αναρτήσουμε και τα ονόματα και τους τίτλους των εργασιών τους.

Επειδή οι εκδηλώσεις της Τοπικής Κοινότητας για το φετινό καλοκαίρι ήταν πολλές και δεν χωρούσαν όλες στο πλαίσιο των εκδηλώσεων, για διευκόλυνση των διοργανωτών ματαιώσαμε την έτοιμη ήδη για παρουσίαση **ενότητα 2 Σιατιστινοί γράφουν για τη Σιάτιστα**, με θέμα της **τα βιβλία** που Σιατιστινοί έγραψαν για τη Σιάτιστα.

Η παρουσίαση αυτή θα δημοσιευτεί αργότερα στην ιστοσελίδα μας.

Αρχίζουμε τη σημερινή Ενότητα 1 με μία από τις αρχαιότερες δημοσιεύσεις Σιατιστινού για τη Σιάτιστα σε εφημερίδα, την εντόπισε η κ. Καλλιόπη Μποντα-Ντουμανάκη στην Εφημερίδα **Η ΑΜΑΛΘΕΙΑ** της Σμύρνης, 30 Απριλίου 1855.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ

ΥΠΟ ΑΘ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ

**ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ
ΥΠΟ ΔΘ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ.**

« Ὅστις γὰρ ἄλλο μείζον τῆς αὐτοῦ πάτρας
ἠγείται, τοῦτον αὐδαίμου ἐγὼ λέγω. »

Κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης διὰ Βερροίας εἰς Ἰωάννινα ἀγούσης, μετὰ μιᾶς περίπου ὥρας πρὸς βορρᾶν παράλλαξιν, ὡς περικαλλῆς νόμφη εἰς τοὺς κόλπους ἐραστοῦ ἐπαναπαυομένη, ἐπὶ τινος τῶν βραχιόνων τοῦ Βερμίου κεῖται ἡ πατρὶς ἡμῶν Σιατίστα « Πόλις ὠραία καὶ εὐκτιστος » (4) συνοικισθεῖσα κατὰ τὴν 14ην ἑκατονταστή- ρίδα ὑπὸ Ἑλλήνων τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθνη χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους ὁ τότε ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπελθὼν κλύδων καὶ ταύτην ἐκ τῶν πέριξ ὡς εἰς ἄστυλον συνώθησεν.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΥΠΟ ΑΘ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ

Ὅστις γάρ ἄλλο μείζον τῆς αὐτοῦ πάτρας
ἠγείται, τοῦτον οὐδαμοῦ ἐγὼ λέγω.

Κατά τό μέσον σχεδόν τῆς ἀπό Θεσσαλονίκης διά Βερροίας εἰς Ἰωάννινα ἀγούσης, μετὰ μιᾶς περίπου ὥρας πρὸς βορρᾶν παράλαξιν, ὡς περικαλλῆς νύμφη εἰς τοὺς κόλπους ἐραστοῦ ἐπαναπαυομένη ἐπὶ τινος τῶν βραχιόνων τοῦ Βερμίου κεῖται ἡ πατρίς ἡμῶν Σιάτιστα «Πόλις ὠραία καὶ εὐκτιστος» (Α. Βάλβη Γεωγραφία τόμ. Γ' σ. 140) συνοικισθεῖσα κατὰ τὴν 14^{ην} ἑκατονταετηρίδα ὑπὸ Ἑλλήνων τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἦθη χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους ὁ τότε ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπελθὼν κλύδων καὶ ταύτην ἐκ τῶν πέριξ ὡς εἰς ἄσυλον συνώθησεν

Ἡ πατρίς ἡμῶν Σιάτιστα ἀπ' ἀρχῆς μὲν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, δὲν ἔπαυσε διατηροῦσα ἐπωφελῶς Σχολὴν Ἑλληνικὴν (Τετράγλωσσον λεξικόν Γεωργίου Κων/νου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων), ἐν ἧ ἄλλοι τε ἄνδρες ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ διέπρεψαν, ἀλλὰ καὶ ὁ σεβαστός ἡμῶν μακαρίτης πατήρ Ἀργύριος..... καὶ κατ' αὐτάς μάλιστα τὰς δεινοτάτας τῆς δοκιμασίας ἐκείνας ἡμέρας τοῦ 1821 τὴν ὠφέλειαν τῆς πατρίδος πρό παντός ποιούμενος εὐκλεῶς καὶ φερεπόνως ἐδίδασκε.

Σε ελεύθερη μετάφραση, την οποία έκανε για μας η κ. Θεοδώρα Ζωγράφου-Βώρου:

Στο μέσο σχεδόν της οδού που οδηγεί από Θεσσαλονίκη στα Γιάννενα μέσω Βέροιας και σε περίπου μιας ώρας απόσταση κάθετη στο δρόμο και με κατεύθυνση προς βορράν σαν πανέμορφη νύμφη που αναπαύεται στην αγκαλιά εραστή απλώνεται σε έναν από τους βραχίονες του Βερμίου η πατρίδα μας Σιάτιστα, « Πόλις ωραία και εύκτιστος (καλοχτισμένη) (κατά τον Α. Βάλβη, Γεωγραφία, τόμος Γ΄σελ. 140), η οποία συνοικίστηκε κατά την 14^η εκατονταετηρίδα από Έλληνες στη γλώσσα και Χριστιανούς στο θρήσκευμα, τους οποίους ο κίνδυνος που τότε ενέσκηψε από την Ασία τους συνώθησε από τη γύρω περιοχή στη Σιάτιστα σαν σε άσυλο.

.....

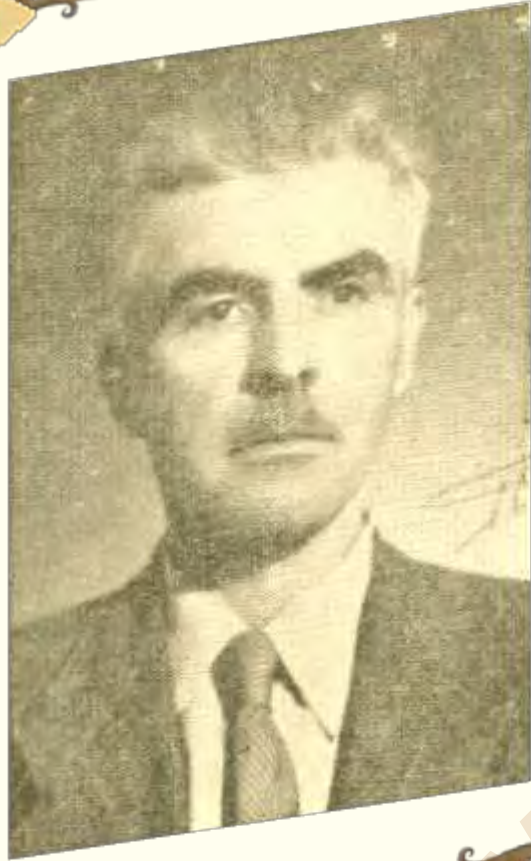
Η Πατρίδα μας Σιάτιστα από την αρχή μεν, όπως ήταν επόμενο, δεν έπαυσε να διατηρεί για ωφέλεια της κοινωνίας Σχολή Ελληνική (το αναφέρει το Τετράγλωσσον Λεξικόν Γεωργίου Κωνσταντίνου του εξ Ιωαννίνων), στην οποία δίδαξαν και άλλοι δάσκαλοι που διέπρεψαν στο ήθος και την παιδεία, αλλά και ο σεβαστός μακαρίτης πατέρας μας Αργύριος..., ο οποίος μάλιστα και κατά τις φοβερές εκείνες μέρες της δοκιμασίας του 1821, ενδιαφερόμενος προπαντός για την ωφέλεια της πατρίδας, δίδαξε ευκλεώς και με πολύ κόπο.

Ο Αθανάσιος Αργυριάδης ήταν ο μικρότερος γιος του μεγάλου ελληνοδιδασκάλου Αργυρίου Παπαρίζου. Σταδιοδρόμησε κυρίως ως εκπαιδευτικός αρχίζοντας να διδάσκει από πολύ νεαρή ηλικία, όπως ο ίδιος δηλώνει στην **αυτοσχέδια διατριβή του περί Σιατίστης**. «... Όταν η Εφορεία των Σχολείων τον εκάλεσε να τον διορίσει διδάσκαλον, εκείνος έπαιζε με τους συνομήλικές του στο προαύλιο του Αγίου Δημητρίου πηδώντας τις τρεις» σημειώνει ο Φ. Ζυγούρης .

Στη συνέχεια δίδαξε στη Σμύρνη, στην Εράτυρα, στην Κωνσταντινούπολη, στην Καστοριά και ξανά στη γενέτειρά του Σιάτιστα, όπου ζούσε τα τελευταία χρόνια της ζωής του με την οικογένειά του.

Είναι ένας από τους μεγάλους δωρητές της Μανούσειας Βιβλιοθήκης Σιάτιστας.

Παναγιώτης Α. Τσαούσης
1897-1976

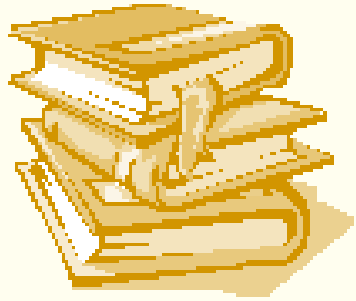
Είρων.
Αναστ. & Συρίου
ιδιοκτήτης

Αθήνα
7

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ

Η ΠΡΩΤΗ "ΕΦΗΜΕΡΙΣ," ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ
*Περίοδος πρώτη έκδοσις ἐν Βιέννῃ 1790-1800
 δεύτερη Ἐπισημὴ ἔτος 1.*

ΠΕΜΠΤΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1937	ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ ΜΕΤΕΧΕΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΑΝΑΓ. Α. ΤΣΑΟΥΣΗΣ	ΔΙΧΗΥΡΙΣΤΟΣ - ΤΙΜΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ Γ. ΤΣΑΟΥΣΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ 55 Σουλίου 133ης Μαρ. Κωνσταντινούπολης 11	ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2 ΕΤΟΣ Γ Αριθμός φύλλου 48
---------------------------------	---	---	---	--

1-1-1935 ο πολυτάλαντος Παναγιώτης Αθανασίου Τσαούσης εκδίδει το πρώτο φύλλο της εφημερίδας του **Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ**.

Όπως μας πληροφορεί ο συνεργάτης μας κ. Γεώργιος Μηνά Μπόντας, σε δημοσίευσμά του στην ιστοσελίδα μας, ο Παναγιώτης Τσαούσης γεννήθηκε στη Σιάτιστα το 1897 και πέθανε το 1976. Χρημάτισε Πρόεδρος της Κοινότητας Σιάτιστας, Πρόεδρος Εφέδρων Αξιωματικών, Πρόεδρος Πολυτέκνων.

Για την έκδοση της εφημερίδας δεν είχε πάρει ποτέ κρατική επιχορήγηση.

Εκδόθηκαν συνολικά 48 φύλλα της εφημερίδας. Τελευταίο φύλλο ήταν αυτό της 25ης Μαρτίου 1937.

Η εφημερίδα κάλυπτε :

θέματα επικαιρότητας τοπικού ενδιαφέροντος, ὅπως ἡ αποπεράτωση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Γεράνειας με χρηματοδότηση τοῦ μεγάλου ευεργέτη τῆς πόλης μας Μιχαὴλ Κουκουλίδη,

θέματα επικαιρότητας πανελλήνιου ενδιαφέροντος, όπως η επίσκεψη στη Σιάτιστα του Ούγγρου καθηγητή Χόρβατ, ο οποίος ανέδειξε το συγγραφικό έργο του σιατιστινού Γεωργίου Ζαβίρα.

Συχνά την απασχολούσαν θέματα τοπικής ιστορίας, όπως η προεπαναστατική δράση των Σιατιστέων με εκτεταμένη αναφορά στον Θεοχάρη Τουρούτζια, και

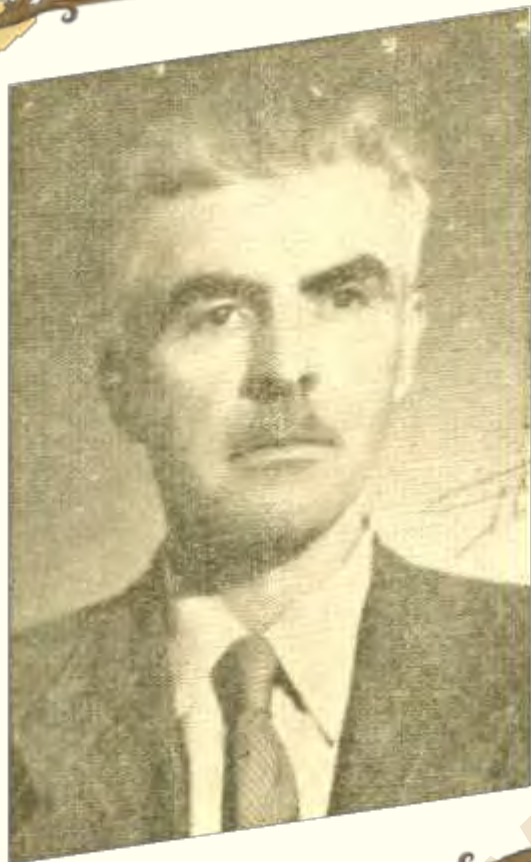

ο Μακεδονικός Αγώνας. Εδώ βλέπουμε τη φωτογραφία του Καπετάν Παύλου Περδίκας, που δημοσιεύτηκε στο φύλλο της 25^{ης} Μαρτίου 1937.

Συντάκτης των κειμένων κυρίως ήταν ο ίδιος ο Παναγιώτης Τσαούσης, είχε όμως και αναδημοσιεύσεις.

Ολόκληρη η σειρά των 48 φύλλων της εφημερίδας υπάρχει στην Κοβεντάρειο Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης.

Είρη.
Αναστ. & Σπυρίδου
Εδω Σπυρίδου 1.
Αδελφ.
 7

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ

Η ΠΡΩΤΗ "ΕΦΗΜΕΡΙΣ," ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ
Περίοδος πρώτη έκδοσις ἐν Βιέννῃ 1790-1800
δεύτερη Ἐπιπέδιον ἔτος 1.

ΠΕΜΠΤΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1937	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΙΑΤΙΣΤΕΩΝ Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ ΜΕΤΕΧΕΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΝΑΓ. Α. ΠΛΟΥΜΗΣ ΔΙΕΚΤΗΡΗΣ Τ. ΤΙΜΑΣ ΗΥΠΟΜΟΝΑΡΧΟΣ Γ. ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ 55 Σουλίου 133ης Μαρ. Κωνσταντιν. 11	ΤΙΜΗ ΦΥΛΑΚΟΥ ΔΡΑΧ. 2 ΕΤΟΣ Γ Αριθμός φύλλου 48
---------------------------------	--	---

WWW.HISTORICALNEWS.GR

Ο σύγχρονος του Παναγιώτη Τσαούση Φίλιππος Ζυγούρης σημειώνει στα **Ιστορικά του σημειώματα**:

*«Μπροστά από αρκετά χρόνια ο Παναγιώτης Τσαούσης, νέος με ζέση και φιλοτιμία να προικίσει την ιδιαίτερη πατρίδα του Σιάτιστα με ένα όργανο πνευματικό, για να την προωθήσει σε μια ανώτερη βαθμίδα πολιτισμού, επεχείρησε την έκδοση εφημερίδας με το όνομα **«Εφημερίς της Σιατίστης»**. Δυστυχώς, όμως, οι συνθήκες με τις οποίες εκδίδονταν η εφημερίδα δεν ήταν δυνατό να επιτρέψουν την πολύχρονη και διαρκή έκδοσή της και ανάγκασαν τον ιδιοκτήτη να διακόψει την έκδοση ύστερα από πολλήν, πιστεύω, χρηματικήν ζημίαν. Πλην αυτά παρέρχονται, εκείνο που μένει και θα μένει παντοτινά είναι η τιμή και ο δίκαιος έπαινος που χρεωστείται στον ιδιοκτήτη της εφημερίδας για την πρωτοβουλία του.».*

*Σιατιστινοί γράφουν
για τη Σιάτιστα*

Φεβρουάριος του 1960 Και ο τότε Γυμνασιάρχης του Τραμπαντζείου Γυμνασίου Νικόλαος Γιαννουκόπουλος, φιλόλογος, με τον καθηγητή του ίδιου σχολείου Ιωάννη Παπαγεωργίου, θεολόγο, εκδίδουν την δεκαπενθήμερη εφημερίδα του Οικοτροφείου του Τραμπαντζείου Γυμνασίου Σιάτιστας

ΟΙ ΜΑΡΚΙΔΑΙ

Κυριολεκτικά άθλος για την εποχή τους.

Στην πρώτη σελίδα του 1^{ου} φύλλου της εφημερίδας φιλοξενείται το άρθρο της Δ/σης με τίτλο Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΑΣ.

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΑΣ

Δεν επιθυμούμεν να προβάλωμεν πρόσωπα, αλλά μόνον έργα, δράσιν και πρόοδον. Να δείξωμεν εις πάντας ότι η Σιάτιστα εξακολουθεί να ζη, να προοδεύη, να είναι πρωτοπόρος εν παντί και να συνεχίζη την ιστορικήν συμφώνως προς τα πεπρωμένα πορείαν της.

Το άρθρο φανερώνει τη φροντίδα για την πόλη και τους μαθητές του Σχολείου, τη φροντίδα δυο φωτισμένων εκπαιδευτικών, οι οποίοι αγάπησαν το σχολείο και τη Σιάτιστα.

Εκεί μεταξύ άλλων αναγράφεται:

Δεν επιθυμούμεν να προβάλωμεν πρόσωπα, αλλά μόνον έργα, δράσιν και πρόοδον. Να δείξωμεν εις πάντας ότι η Σιάτιστα εξακολουθεί να ζη, να προοδεύη, να είναι πρωτοπόρος εν παντί και να συνεχίζη την ιστορικήν συμφώνως προς τα πεπρωμένα πορείαν της.

Οι δυο εκπαιδευτικοί φρόντισαν στη δεύτερη σελίδα κάθε φύλλου της εφημερίδας να φιλοξενούνται εργασίες των μαθητών του σχολείου.

Κοντά λοιπόν στον δραστήριο Γυμνασιάρχη Γιαννουκόπουλο δοκίμασαν τη δημοσιογραφική τους πένα και σιατιστινοί μαθητές, όπως η Άννα Γκουτζιαμάνη, μαθήτρια τότε της Στ' τάξεως, στο φύλλο 7 και η Βασιλική Σιάσιου, μαθήτρια τότε της Στ' τάξεως, στο φύλλο 19.

Και οι δυο, στη συνέχεια, μας έδωσαν πλήθος εργασιών, στο [www.siatistanews](http://www.siatistanews.gr) η κυρία Άννα Γκουτζιαμάνη-Στυλιανάκη και στη μοναδική εφημερίδα της πόλης μας, την ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ, η κυρία Βασιλική Σιάσιου.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ

Είς ή ι-ίαν 83 έτων ά-
τεδημησε είς Κύριον ή
22αν Φεβρουαριου 1958 ο
ιρχιμονδριτης Σιατίστης
(ω)τίνας Δημητρου ή
Παλαριτοπούλου. Θά ή
εν πράξεις αν δέ-
γραφοντιν λίγ λόγια για
ή δρασί του ως μακεδο-
νομάχου τού καλοῦ αὐτοῦ
γροντα κ ι ταριότη. Το
1904 ήταν ή έτοχή που
κουβαλοδσαν οι πατέρες
μας από την ελεύθερη Έλ-
λάδα, κρυά άπ' τούς
Τούρκους, δίπλα και πυρο-
μαχικά για τόν Ιερο άγώ-
να τών Μακεδονομάχων
Ήταν τών Βαίων τό 1906.
Ένα καρβάνι από 14
ζώα μέ φορτιά 220 δίπλα
και πυρομαχικά, είχε φτά-
σει έξω από ή Σιάτιστα
και έπρεπε να περάση ά-

τήρῳντας τόν κίνυνο,
προχώρησε σ ούς Τούρ-
κους και προφασισηκε πως
πήγαινε να κοινωνήση κα-
πνον έτοιμοθνατο Ούτω
άνενόχητος έφθασε είς τό
προπαρσισθέν μέρο:,
άπ' τού πειθον και ώδήγη-
σε τούς συνοδούοντας τό
πολύτιμο φορτίο είς ένα
έξωκλήσι.
Είμαι γνωστό πως οι
Τούρκοι δέν έκαναν έλεγ-
χο στους κληρικούς και
μάλιστα όταν έπρόκειτο
να έκτελέσουν τά Θρησκευ-
τικά των καθηκοντα. Έτσι
παρέλαβε τό φορτίο, σκε-
πασμένο μέ βάγια. Έκρυ-
ψε δίλα τά δίπλα κάτω από
τά σασίδια της έκκλησίας
και όταν άργότερα χρειά-
στηκαν, τά παρέδωσε για
τόν Ιερο άγώνα. Ο Πα-
πακων)τίνας λοιπόν ύπῳ-

Αννα Γκουτζιαμάνη-
ΣΤ' τάξις.

ΟΜΙΛΙΑ ΠΕΡΙ ΣΗΜΑΙΑΣ

Η σημαία είναι το σύμβολο
της πατρίδας. Είναι το
σημάδι της ελευθερίας
και της δικαιοσύνης. Είναι
το φως που οδηγεί τον
λαό στην σωτηρία. Είναι
το κέντρο της ενότητας
και της αγάπης. Είναι
το πνεύμα που μας
συνδέει με την πατρίδα
και με τον Θεό. Είναι
το μέγεθος της ψυχής
και της καρδιάς. Είναι
το κάθαρμα της
παιδείας και της
αρετής. Είναι το
σημάδι της
ελευθερίας και της
δικαιοσύνης. Είναι
το φως που οδηγεί τον
λαό στην σωτηρία.
Είναι το κέντρο της
ενότητας και της
αγάπης. Είναι το
πνεύμα που μας
συνδέει με την
πατρίδα και με τον
Θεό. Είναι το μέγεθος
της ψυχής και της
καρδιάς. Είναι το
κάθαρμα της
παιδείας και της
αρετής. Είναι το
σημάδι της
ελευθερίας και της
δικαιοσύνης.

ΣΙΑΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
του Γεωργίου
Μαθητρία ΣΤ' τάξις

«Κωνσταντίνος Δημητρίου ή Παπα-χριστοδούλου

Γνωστός ως παπα-Κωνσταντίνος, αρχι-μανδρίτης Σιάτιστας (1870-1958). Πέθανε στα 88 του χρόνια, στις 22 Φεβρουαρίου 1958.

Είναι γνωστό ότι από το 1904 ήταν η εποχή που οι πρόγονοί μας κουβαλούσαν από την ελεύθερη Ελλάδα, κρυφά από τους Τούρκους, όπλα και πυρομαχικά για τον ιερό αγώνα των Μακεδονομάχων.

Ήταν Κυριακή των Βαΐων του 1906.

.....

*Άννα Γκουτζιαμάνη
Στ' τάξεως*

«Κωνσταντίνος Δημητρίου ή Παπαχριστοδούλου Γνωστός ως παπα- Κωνσταντίνος, αρχιμανδρίτης Σιάτιστας. Πέθανε στα 88 του χρόνια, στις 22 Φεβρουαρίου 1958. Είναι γνωστό ότι από το 1904 ήταν η εποχή που οι πρόγονοί μας κουβαλούσαν από την ελεύθερη Ελλάδα, κρυφά από τους Τούρκους, όπλα και πυρομαχικά για τον ιερό αγώνα των Μακεδονομάχων. Ήταν Κυριακή των Βαΐων του 1906. Ένα караβάνι από 14 ζώα με φόρτωμα όπλα και πυρομαχικά είχε φτάσει έξω από τη Σιάτιστα κι έπρεπε να περάσει από τον έλεγχο των Τούρκων «τζανταρμπάδων». Η στιγμή ήταν κρίσιμη. Τότε φάνηκε η εξυπνάδα, το θάρρος και η αυτοθυσία του μακαρίτη. Με ένα φανάρι στο χέρι, γεμάτος τόλμη και αψηφώντας τον κίνδυνο προχώρησε προς τους τούρκους ελεγκτές και προσποιήθηκε πως πήγαινε να κοινωνήσει κάποιον ετοιμοθάνατο. Είναι γνωστό πως οι Τούρκοι δεν έκαναν έλεγχο στους κληρικούς και μάλιστα όταν εκτελούσαν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Ανενόχλητος ο Παπακωνσταντίνος έφτασε στο προαποφασισμένο μέρος. Από εκεί οδήγησε το караβάνι και τους συνοδεύοντες αυτό σε ένα εξωκλήσι. Παρέλαβε το φορτίο καμουφλαρισμένο με βάγια, μια και ήταν Κυριακή των Βαΐων, και το έκρυψε κάτω από τα στασίδια της εκκλησίας. Αργότερα, όταν οι Σιατιστινοί χρειάστηκαν τα όπλα για τον ιερό αγώνα, τους τα παρέδωσε. Ο Παπακωνσταντίνος από το γεγονός τούτο και από άλλα υπήρξε ένας από τους αφανείς αγωνιστές και ήρωες για τη λευτεριά της Μακεδονίας

Άννα Γκουτζιαμάνη
Στ' τάξεως»

Η εργασία της κ. Άννας, η οποία, όπως μας είπε, ήταν καταγραφή αφήγησης της Ελένης Γκαγκαράτσα, είναι και αθησαύριστη πληροφορία για τη δράση στον Μακεδονικό Αγώνα του παπα-Κωνσταντίνου, δράση που δεν καταγράφηκε σε επίσημα αρχεία και, αν δεν ήταν η δημοσίευση στην εφημερίδα ΟΙ ΜΑΡΚΙΔΑΙ, δεν θα την πληροφορούμασταν, θα είχε χαθεί μαζί με κείνους που την ήξεραν και έφυγαν από κοντά μας ακολουθώντας την ανθρώπινη μοίρα.

Το τελευταίο φύλλο της εφημερίδας ΟΙ ΜΑΡΚΙΔΑΙ το οποίο εντοπίσαμε είναι το 34-35 του Ιουλίου 1961, όπου και η αποχαιρετιστήρια επιστολή του Γυμνασιάρχη Γιαννουκόπουλου.

Από ό,τι φαίνεται το 34-35 φύλλο ήταν και το κύκνειο άσμα της εφημερίδας ΟΙ ΜΑΡΚΙΔΑΙ.

Στην εφημερίδα αυτή φιλοξενήθηκαν εργασίες των :

Γκαγκαράτσα Ελένης
Γκουτζιαμάνη Άννας, μαθητριάς
Δάρδα Παπα-Νικόλα
Κακάλη Χρίστου, μαθητού
Καραλιώτα Ιωάννη
Κούγια Ελένης, μαθητριάς
Μέγα Αρτέμιδος
Μουχτάρη Χρ.
Μπέντα Κων/νου
Μπόντα Γεωργίου
Παπανικολάου Δωροθέας
Σιάσιου Βασιλικής, μαθητριάς
Στρακαλή Μιλτιάδη
Τσίπου Αναστασίου
Τσιρλιγκάνη Νέστορα
Χατζή Δημητρίου

Τα περισσότερα φύλλα της εφημερίδας υπάρχουν στη Μανούσεια Βιβλιοθήκη μας.

Ήλθετε, Νικόλαος Γ.
Όμιλός της Έκκλησίας, διάσκεψις της Μακεδονίας, της Μικράς
 Ασίας μετά τῶν κηρύων καὶ ἀρχιεπισκόπων καὶ τῶν κηρύων
 Κρήτης - Κίπρου - Δύμου
 Ἔτος Γ'. Τόμος Α'. 1910-11
 Ἔκδοσις 2^η Ἐπιτελείου Καθημερινῆς: Μακεδονία
 μετά τῶν παραρτημάτων ἑπιτελείου τῆς Ἐκκλησίας

34

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

«...ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμεῖς οἱ μόνον οὐκ ἔστιν ἡμεῖς οἱ μόνον οὐκ ἔστιν ἡμεῖς οἱ μόνον...»
 Ἐπιτελείου Καθημερινῆς

ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΟΜΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἑλληνικά

Πολιτεία Σόφιας	Κωνσταντῖνος Κ. Κωνσταντῖνος
Φιλοσοφικὴ Ἐπιθεώρησις	Δ. Πέτρος
Ἀδελφότης Ὀρθόδοξοι	Π. Παύλος
Ἐπιθεώρησις	Σπ. Τσακίρης
Φιλομαθικὴ Ἐπιθεώρησις	Τίμ. Γεωργίου
Ἐπιθεώρησις	Θεοδ. Πέτρος
Ἄγιος Μηνεύς	Γ. Ἰεροδωμίτης
Πατρισταθμικὴ	Δ. Μπαρδολίμης
Πατρισταθμικὴ	Κωνσταντῖνος Κ. Κωνσταντῖνος
Ἐπιθεώρησις	Ν. Σπύρος
Καθημερινὴ	Κ. Κωνσταντῖνος
Καθημερινὴ	Γ. Γεωργίου
Καθημερινὴ	Β. Μάνος

Συντεχνία Ἑλληνικά

Ὀικονομικὴ Ἐπιθεώρησις	Κωνσταντῖνος Κ. Κωνσταντῖνος
Πατρισταθμικὴ	Ν. Τσακίρης
Ἐπιθεώρησις	Κ. Κωνσταντῖνος
Ἐπιθεώρησις	Χρ. Σπυριδίου
Ἐπιθεώρησις	Κ. Σπύρος
Ἐπιθεώρησις	Κ. Σπύρος
Ἐπιθεώρησις	Γ. Σπυριδίου
Ἐπιθεώρησις	Γ. Φίλιππος
Ἐπιθεώρησις	Κωνσταντῖνος Κ. Κωνσταντῖνος
Ἐπιθεώρησις	Γ. Γεωργίου

ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τουρικὰ Ἐφημερίδες

1. Γενὴ Ἄσπ	Καθημερινὴ
2. Ἐπιθεώρησις	

Ἑλληνικά

1. Νέα Ἀθήνα	Καθημερινὴ
2. Ἐπιθεώρησις	Καθημερινὴ
3. Φέρης	Καθημερινὴ
4. Κωνσταντῖνος	Καθημερινὴ
5. Βίβλος	Καθημερινὴ
6. Ὀικονομικὴ	Καθημερινὴ

Ἑβραϊκά Γαλλιστὰ

1. Progrès de Salonique	Καθημερινὴ
2. Journal de Salonique	Καθημερινὴ

Ἰουδαϊστικὰ

3. Imparcial	Καθημερινὴ
4. La Esposa	Καθημερινὴ
5. El Avenir	Καθημερινὴ
6. La Nation	Καθημερινὴ
7. El Kibatcha	Καθημερινὴ

Βουλγαρικά

1. Narodna volia	Καθημερινὴ
2. Osvoboditel	Καθημερινὴ

ΤΥΠΟΓΡΑΦ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ & ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΑ

Ἑλληνικά

1) Θεοδ. Ἰεροδωμίτης,	2) Πατρισταθμικὴ,	3) Πατρισταθμικὴ,
4) Σπ. Κωνσταντῖνος,	5) Νικ. Κωνσταντῖνος,	6) Γ. Σπύρος,
7) Γ. Πέτρος.		

Ὀθωμανικά

1) Φέρης Ἰεροδωμίτης καὶ Σπ.,	2) Γενὴ Ἄσπ.
-------------------------------	--------------

Ἑβραϊκά

1) Progrès de Salonique,	2) Union,	3) Bottom Mail,
4) Gallegno,	5) Journal de Salonique.	

Βουλγαρικά

1) Narodna volia,	2) Osvoboditel
-------------------	----------------

Ἰταλικά

1) Solfatina	Καθημερινὴ
--------------	------------

Ένας από τους πιο δραστήριους, τουλάχιστο στο παρελθόν, Συλλόγους Σιατιστέων είναι ο Σύλλογος Σιατιστέων Θεσσαλονίκης.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που δίνει ο ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ του έτους 1910-1911 του Νικολάου Ιγγλέση οι Σιατιστείς της Θεσσαλονίκης ήταν οργανωμένοι σε σωματείο με πρόεδρο τον Κων/νο Χονδροδήμο από το 1911.

Ο Κωνστ. Χαροδμήμος, Ηρόδοτος, του Σολλόγου Σατιρικών Θεσσαλονίκης κατά το 1911, και η σύζυγός του Χαροδμήμ. το γ. Λοκιάδη

54 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

«...αυτοίς επιβήτορα γὰ θεοῦταις ἐπισημαίνουσι καὶ αὐτῶν ἀπὸ ἀποδείξεως, καὶ γὰ ἀπὸ αὐτῶν καὶ ἀποδείξεων, εἶναι αὐτοὺς ἀποδείξεων».

Προσφώνησις. Διαθέσεισι ἰατρικῆς φρονήσεως, γυναικῶν γὰρ ἰατρικῆς, τῶν παιδικῶν, Μορφωτικῆς καὶ Ἀνθρακωδότης, ἑκείνη ἀδελφὰ καὶ ἄλλοι, ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων. Ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ ἀποδείξεων ἀποδείξεων τῶν ἀπὸ ἀποδείξεων ὅτι ἀδελφὰ καὶ ἄλλοι ἰατρικῶν.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἑ λ λ η ν ι κ ἄ

Πολιτικῆς Σιδηροδρομικῆς	ἠγέτης Κ. Καραϊσκάκης
Φιλανθρωπικῆς Ἐπιμελητικῆς	• Δ. Πέτρου
Ἀδελφικῆς Ὀμιλοῦ	• Π. Παύλου
Ἐκπαιδευτικῆς	• Χρ. Τσιμισίου
Φιλανθρωπικῆς ἰατρικῆς Ὀμιλοῦ	• Τίμ. Γεωργίου
Ἀδελφικῆς	• Θεόδ. Πέτρου
Ἐκπαιδευτικῆς	• Γ. Ἰωαννιδίου
Ἀγίου Μηνῆος	• Δ. Μαρμαροπούλου
Πατριστασιατικῆς	ἠγέτης ἄλλοις ἀπὸ αὐτῶν
Πατριστασιατικῆς	ἠγέτης Γ. Παπασιδημοῦ
Ἀδελφικῆς (Τοῦ Ἰατρικοῦ)	• Ν. Σάκου
Ἐκπαιδευτικῆς	• Κ. Χαροδμήμου
Καθημερινῆς	• Κ. Καραϊσκάκης
Κινητικῆς	• Γ. Τσιμισίου
Κοινωνικῆς	• Β. Μάνου

Συντεχνιαὶ Ἑλληνικαὶ

Ὀικονομικῆς	ἠγέτης Κ. Νικολαΐδου
Παιδικῆς	• Ν. Τσιμισίου
Τοῦ Ἰατρικοῦ	• Κ. Καραϊσκάκης
Ἐκπαιδευτικῆς	• Χρ. Τσιμισίου
Ἀγίου Μηνῆος	• Κ. Σαβίδη
Ἀδελφικῆς	• Κ. Σαβίδη
Ἀγίου Μηνῆος	• Γ. Σαβίδη
Ἐκπαιδευτικῆς	• Γ. Φίλιππου
Ἐκπαιδευτικῆς	• Γ. Φίλιππου
Ἀγίου Παυλοῦ	ἠγέτης Κ. Τσιμισίου
Κοινωνικῆς	• Γ. Φίλιππου
Ρωμικῆς	• Γ. Φίλιππου

ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τουρκικαὶ Ἐφημερίδες

1) Γερῆ Ἄση	Καθημερινῆς
2) Πόρτα	

Σελὴν ἑβδομαδιαίων ἀποδείξεων.

2) Πόρτα

Ἑλληνικὸς τύπος

1) Νέα Ἀθήνα	Καθημερινῆς
2) Ἀστὴρ	Καθημερινῆς
3) Φῶς	ἑβδομαδιαίων
4) Κοινωνία	Καθημερινῆς
5) Βίαι	ἑβδομαδιαίων
6) Ὀικονομικὴ	Καθημερινῆς

Ἑβραϊκαὶ Γαλλιστὶ

1) Progrès de Salonique	Καθημερινῆς
2) Journal de Salonique	ἑβδομαδιαίων

Ἰουδαϊστανιστὶ

1) Imparcial	Καθημερινῆς
2) La Étoile	ἑβδομαδιαίων
3) El Avenir	Καθημερινῆς
4) La Nation	ἑβδομαδιαίων
5) El Kibatche	Καθημερινῆς

Βουλγαρικῆς

1) Narodna Willa	ἑβδομαδιαίων
2) Osvoboditel	ἑβδομαδιαίων

ἑβδομαδιαίων (Bavie) καὶ γαλλιστὶ (la Patrie) (πανθυσίου κατὰ Δεκέμβριον 1909 καὶ τῆς ἐφεξῆς).

ΤΥΠΟΓΡΑΦ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ & ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΑ

Ἑ λ λ η ν ι κ ἄ

1) Θεόδ. Ἡρακλεΐδου,	2) Παπαγιωργίου,	3) Παπαγιωργίου,
4) Στεφ. Καραϊσκάκης,	5) Νικ. Κριστακίδη,	6) Γ. Δεβίδη,
7) Γ. Πέτρου.		

Ὀθωμανικῆς

1) Φερῆ ἰατρικῆς καὶ Σα.	2) Γερῆ Ἄση.
--------------------------	--------------

Ἑβραϊκῆς

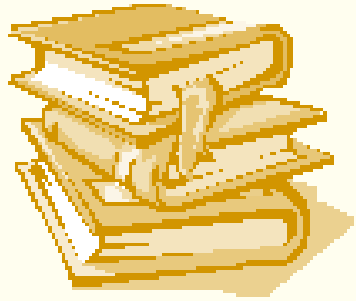
1) Progrès de Salonique,	2) Union,	3) Botton Mair,
4) Gategno,	5) Journal de Salonique.	

Βουλγαρικῆς

1) Σομαρτίνου,	2) ἰατρικῆς ἰατρικῆς καὶ Σα.
----------------	------------------------------

Ἰταλικῆς

1) Σαβαντίνου Μαρτινίου,	2) Ἀποδείξεων.
--------------------------	----------------

Σύμφωνα με τα υπάρχοντα πρακτικά επανίδρυση του Συλλόγου έγινε το 1931, και ανάμεσα στα ιδρυτικά μέλη ήταν ο μεγάλος ευεργέτης της πόλης μας Μιχαήλ Κουκουλίδης.

Τα πρακτικά του Συλλόγου φανερώνουν την με κάθε μέσο συνεχή φροντίδα του για τη Σιάτιστα.

Οι εκδηλώσεις του Συλλόγου αυτού ήταν πάντα θέμα συζήτησης στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης, είτε ήταν διαλέξεις από επώνυμους της εποχής για τον πολιτισμό της Σιάτιστας, είτε ήταν λαμπρές κοινωνικές εκδηλώσεις, όταν άρχισε η οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας μας.

Πολλοί από μας θα θυμούνται τον ετήσιο χορό του Συλλόγου σαν ένα από τα κοσμικά γεγονότα της συμπρωτεύουσας.

ΓΑΡΤΕΤΑΙ ΣΩΜΑΤΕΙΟΝ ΠΡΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣ
 ΝΥΜΙΑΝ "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑΤΙΣΤΩΝ ΘΕ
 ΣΣΑΛΟΜΙΚΗΣ,, ΕΔΡΕΟΝ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟ
 ΜΙΚΗ· ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΝΑΙ
 Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣΩΝ Κ
 ΟΙΝΩΣΜΙΚΩΝ Κ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΩΝ ΣΤΗΘΗ
 ΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΝΩΣ
 ΡΗΜΙΑΣ ΗΕ ΤΩΝ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΜΙΚΗ
 ΓΙΑΤΙΣΤΩΝ, Η ΕΣΤΥΤΩΣΙΣ ΤΣ ΠΡΕΤΗ
 ΑΤΙΚΟΥ Κ ΤΥΧΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΑΡ
 ΤΩΝ, Η ΑΛΛΗΛΟΕΣΤΗΡΗΡΕΤΗΣΙΣ ΑΡ
 ΤΩΝ Κ ΤΩΝ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΟΜΙΚΗΣ Δ
 ΙΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑΤΙΣΤΩΝ, ΚΑΘΩΣ
 Κ Η ΠΡΟΣΩΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΤΗΦΕΡΟΝΤ
 ΩΝ ΤΗΣ ΓΙΑΤΙΣΤΗΣ Κ ΤΗΣ ΕΝ ΘΕ
 ΣΣΑΛΟΜΙΚΗ ΠΑΡΟΙΚΙΑΣ ΤΣ ΓΙΑΤΙΣ
 ΤΩΝ ΕΝ ΣΤΗΡΕΡΑΣΙΑ, Κ ΗΕΡ ΤΩΝ
 ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΓΙΑΤΙΣΤΩΝ

Προς Κοινότητα Συμβολίων Σατιόλης
 Έδρα
 20: Α' Χωριό τῆς Συλλογῆς Συνελλῶν Θεσσαλῶν
 25 127 Φεβρουαρίου 1939.

Ε. Στεργίου τῆ 20: Νοεμβρίου 1939.
 Ο Πρόεδρος.
 Ο Γενικὸς Γραμματεὺς.

Ένας τέτοιος σύλλογος δεν μπορούσε να μην έχει παρουσία και στον χώρο των εκδόσεων βιβλίων για τη Σιάτιστα.

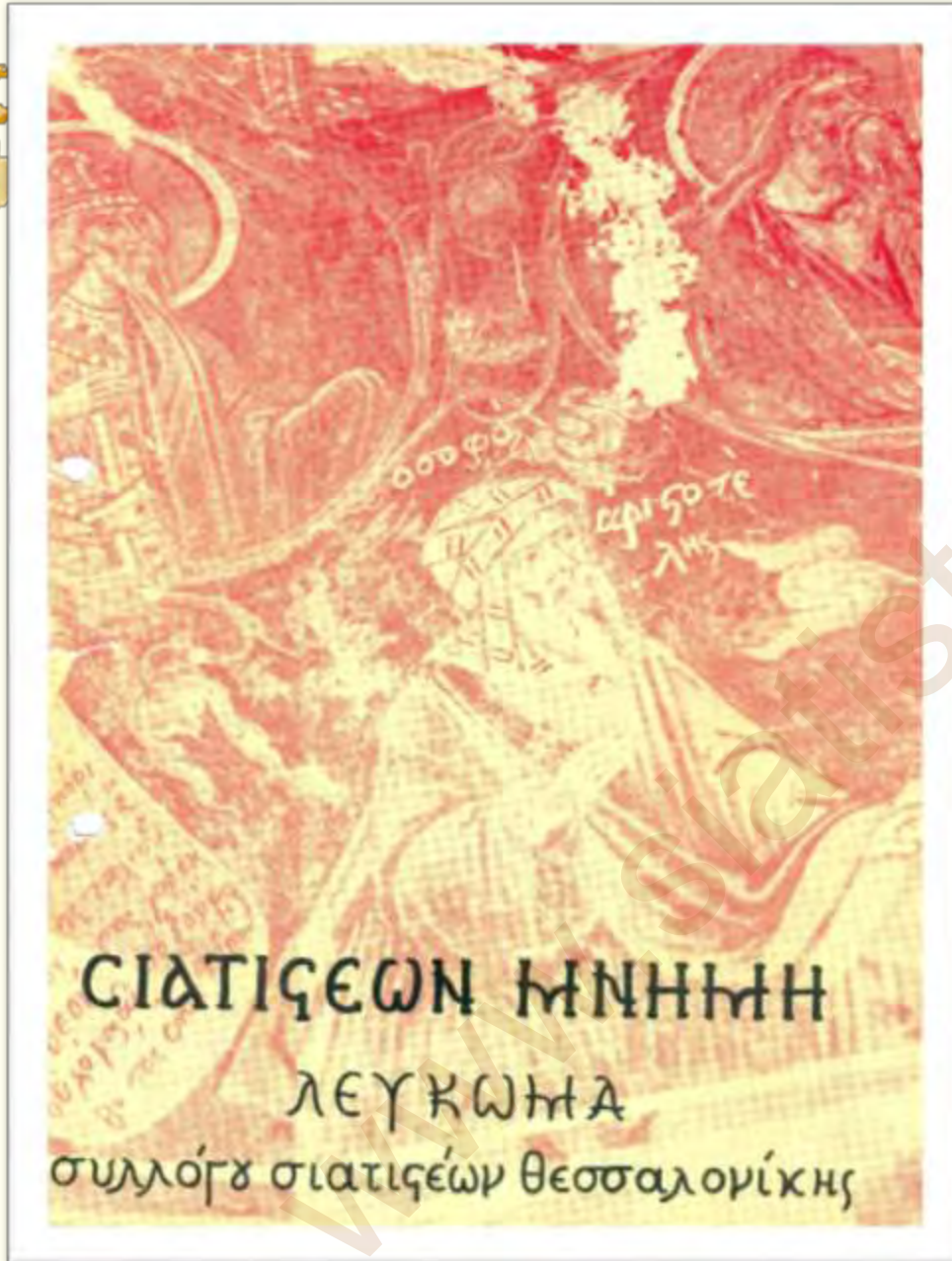
1. Γεωργίου Α. Μέγα: Σιάτιστα. Τ' αρχοντικά της, τα τραγούδια της και οι μουσικοί της. Αθήνα 1963.
2. Λεύκωμα εις μνήμην Ιωάννου Μ. Τραμπαντζή, επιμέλεια Δ. Χατζή, Αθήνα 1970.
3. Αλφαβητικός οδηγός οικογενειών παροικίας Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1972.
4. «Σιατιστέων Μνήμη», Λεύκωμα , Θεσσαλονίκη 1972.
5. Ημερολόγιο έτους 1981, Θεσσαλονίκη 1980.
6. Ο ευεργέτης Δημήτριος Ιωαννίδης, «Σιατιστεύς» και το ίδρυμά του, Θεσσαλονίκη 1984.
7. ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ, εξαμηνιαία ιστορική, λαογραφική έκδοση. Το 1^ο τεύχος τους κυκλοφόρησε τον Σεπτέμβριο του 1989.

Στις 4 Δεκεμβρίου 1960 το τότε Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αποφάσισε την έκδοση Λευκώματος .

Για πολλά χρόνια, από το 1960 μέχρι το 1972, δούλεψαν πολλοί για την έκδοσή του: σιατιστινοί πανεπιστημιακοί δάσκαλοι με φροντίδα για τη Σιάτιστα, σιατιστινοί εκπαιδευτικοί με βαθιά γνώση της παράδοσης, σιατιστινοί επιστήμονες διαφόρων επιστημονικών κλάδων, ευπαίδευτοι σιατιστινοί νέοι με όρεξη για δουλειά και ένα σύνολο μελών του Συλλόγου που διψούσε για την καταγραφή των τεκμηρίων του πολιτισμού της Σιάτιστας και επωμίζονταν τα όποια βάρη της έκδοσης.

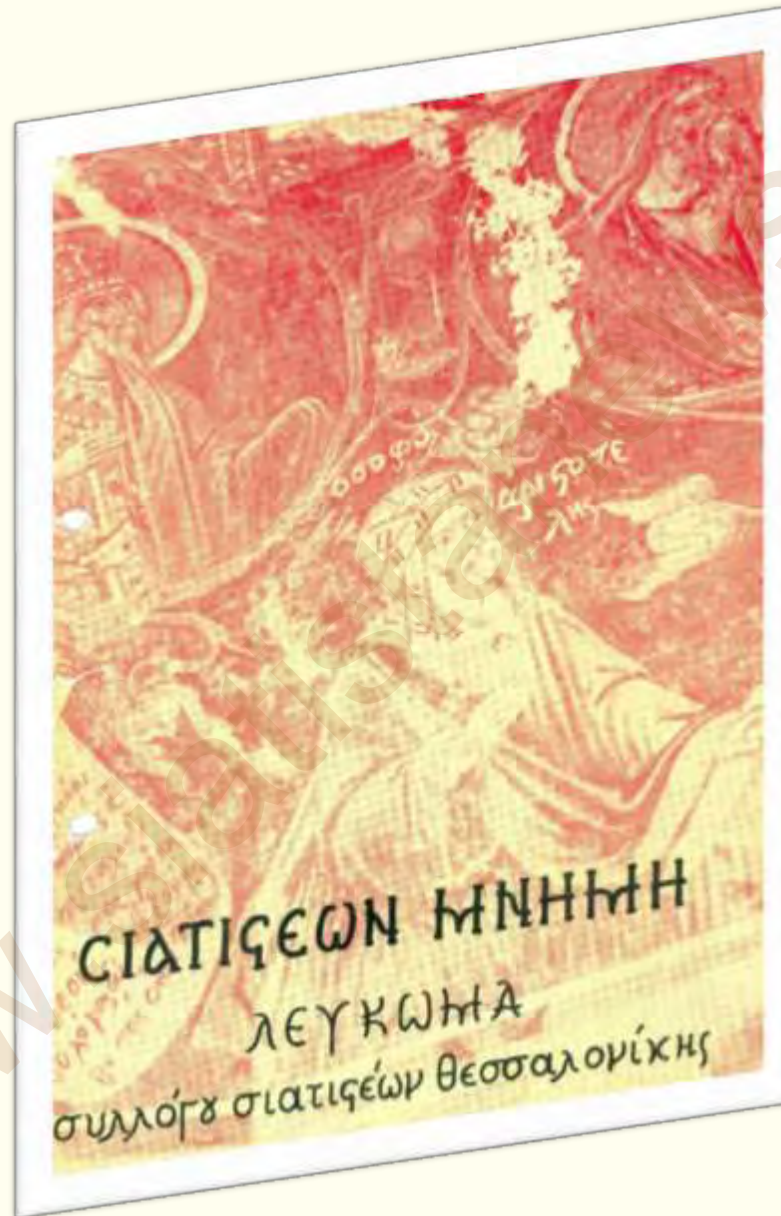
Συνεργάτες του ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ ήταν:

Γκανούλης Γεώργιος του Θεοδοσίου
Δάνας Κωνσταντίνος του Νέστορος
Καζαντζής Βασίλειος του Παναγιώτου
Κανατσούλη Φωτεινή θυγ. Αθανασίου
Κανατσούλης Αθανάσιος του Κωνσταντίνου
Κανατσούλης Δημήτριος του Κωνσταντίνου
Κανατσούλης Παναγιώτης του Αθανασίου
Κανατσούλης Χαρίλαος του Αθανασίου
Καπνουκάγιας Δημήτριος του Κωνσταντίνου
Καραγκούνης Ευάγγελος του Ιωάννου
Κούγιας Λεωνίδας του Μάρκου
Λεοντάρης Μιλτιάδης του Κωνσταντίνου
Μαργαρίτη Μαριάννα θυγ. Αντωνίου
Μέγας Αναστάσιος του Χαριλάου
Μέγας Γεώργιος του Αναστασίου
Μπέντας Κωνσταντίνος
Μπόντας Γεώργιος του Μηνά
Νάτσινας Θωμάς του Μάρκου
Παπακώστας Αθανάσιος του Δημητρίου
Παπαναούμ Δημήτριος του Ναούμ
Ρούζιος Ναούμ του Μάρκου
Σιάπαντας Γεώργιος του Παναγιώτου
Σιάσιος Δημήτριος του Γεωργίου
Σπύρου Αναστάσιος του Αθανασίου
Στρακαλής Μιλτιάδης του Αθανασίου
Σωσσίδου Βασιλική
Τεντοκάλης Θωμάς του Δημητρίου
Τόξης Γιάννης
Τσαούσης Παναγιώτης του Κωνσταντίνου
Τσιρλιγκάνης Νεράντζης (Νέστορας) του Λαζάρου
Χατζής Δημήτριος του Κωνσταντίνου
Ψημμένος Νικόλαος Κων/νου

Τελικά το ΛΕΥΚΩΜΑ εκδόθηκε στις 12 Οκτωβρίου 1972, 60 χρόνια από την ίδρυσή του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσ/νίκης. Την ευθύνη της έκδοσης είχε το τότε Διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου και την επιμέλεια ο σιατιστινός καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αναστάσιος Χαριλάου Μέγας.

Στον πρόλογο του έργου μεταξύ άλλων διαβάζουμε:

Το έργο αποβλέπει να προβάλει σεμνά και αντικειμενικά τη ζωντανή παρουσία της Σιάτιστας και την εξαιρετική συμβολή των Σιατιστινών στην ανοδική πορεία του Γένους σε όλες τις εκφάνσεις και τους τομείς δραστηριότητας...

Στις σελίδες του υπάρχει και η σοβαρή μελέτη και το ευχάριστο ανάγνωσμα πάντως όλα γύρω από τη Σιάτιστα και τους Σιατιστινούς.

Το Λεύκωμα διαιρείται σε τρία μέρη.

*Το πρώτο μέρος περιέχει μελέτες και αφηγήσεις και φέρει τον τίτλο: **Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ** και έχει πολλές φωτογραφίες.*

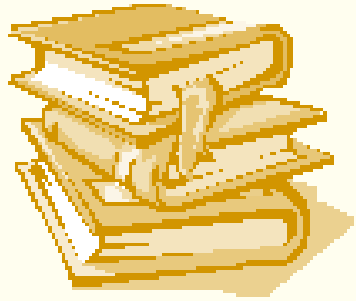

Το παλιό κτήριο της Μητρόπολης.

Σύμφωνα με έγγραφο του Κώδικα Ζωσιμά το κτήριο αυτό ήταν το σπίτι του Αρχιεπισκόπου Ζωσιμά και τα δισέγγονα του Γεωργίου Ρούσση, γιου του Ζωσιμά, το έτος 1796 το πούλησαν στον Αρχιερέα Σισανίου και Σιατίστης Νεόφυτο.

Το παλιό μητροπολιτικό μέγαρο. Καταστρώθηκε τελείως κατά την Κατοχή.

Το νέο μητροπολιτικό μέγαρο.

Θεμελιώθηκε στις 18-11-1946 και εγκαινιάστηκε στις 18-12-1949 επί αρχιερατείας μακαριστού μητροπολίτη Ιακώβου.

Τὸ «ρακοκάζανο»: συσκευή ἀποστάξεως τῆς ρακῆς

Η φωτογραφία, κυριολεκτικά συλλεκτική, συνοδεύει το άρθρο του Κωνσταντίνου Μπέντα **ΠΩΣ ΕΒΓΑΙΝΕ Η ΡΑΚΗ**. Είναι ένα άρθρο υπόδειγμα περιγραφής αλλά και κατάθεση αυθεντικών πληροφοριών για την παρασκευή της σιατιστινής ρακής. Στις μέχρι τώρα αναζητήσεις μας εντοπίσαμε και άλλες δημοσιεύσεις του Κωνσταντίνου Μπέντα, όπως οι **Ξακουστές πόρτες της Σιάτιστας**. Ο Κωνσταντίνος Μπέντας ήταν ένας από τους βασικούς δημιουργούς του ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ, το οποίο όμως δεν ευτύχισε να το δει ολοκληρωμένο, πέθανε στις 17-1-1968.

Στις φωτογραφίες που ακολουθούν απεικονίζονται νεαρές κοπέλες με αυθεντικές παλιές ενδυμασίες των οικογενειών Ζουπάν και Χατζημιχαήλ.

Ο μελλοντικός ερευνητής της σιατιστινής ενδυμασίας θα είναι ευτυχής για αυτό το ντοκουμέντο και εμείς ας προβληματιστούμε για το ποια είναι η αυθεντική ενδυμασία των προγόνων μας, για να αποφύγουμε τα αισθητικά τουλάχιστο λάθη που κάνουμε, όταν... «ντυνόμαστε με τα αρχαία»!

*Ἡ Ἀγνή σύζ. Ἀθαν. Κανατσούλη, θυγατέρα τοῦ
Ἀθαν. Δ. Χατζημιχαήλ καὶ τῆς Αἰκατερίνης Ναοῦμ
Ζουπάν.*

Τρεις φίλες με παλιές ένδυμασίς των οικογενειών Ζουπών και Χατζημχαήλ: Ἡ Φωτεινή Ἄθαν. Κανατσούλη με τὸ νυφειὸ τῆς προμάμμης τῆς Αἰκατερίνης Ζουπών-Χατζημχαήλ, ἡ Μαλαματὴ Κούγια με τὸ νυφειὸ τῆς Ἄγνης Χατζημχαήλ-Κανατσούλη καὶ ἡ Χιονία Τσιμωνάση.

*Ἡ Ἀγνή Θυγ. Κωνστ. Κανατσούλη με φόρεμα τῆς
γιαγιάς τῆς Ἀγνῆς Ἀθ. Κανατσούλη.*

Προσκύνημα στον Παρθενώνα τὸ 1937: Γεώργιος Τζιούκαλιος, Ἰω. Καραγκούνης, Ἀριστ. Καραμπατζιάς καὶ Ἀθαν. Σίμος.

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ είναι το ότι οι φωτογραφίες συνοδεύονται από κατατοπιστικούς υπότιτλους.

**Ο δήμαρχος Σαράντης Δημήτριος Γκαργκατσούλας με τον Γεώργιο Κουσιζή, Φίλιππο Ζαγούνη κ.λ. στην έξοχη του Δημαρχείου επί κάποια έορτή.*

Όπως ξέρουμε οι παλιότεροι και όπως προκύπτει από τη μελέτη του ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ, δεν υπήρχε εκδήλωση του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης χωρίς την παρουσία μουσικού συγκροτήματος από τη Σιάτιστα.

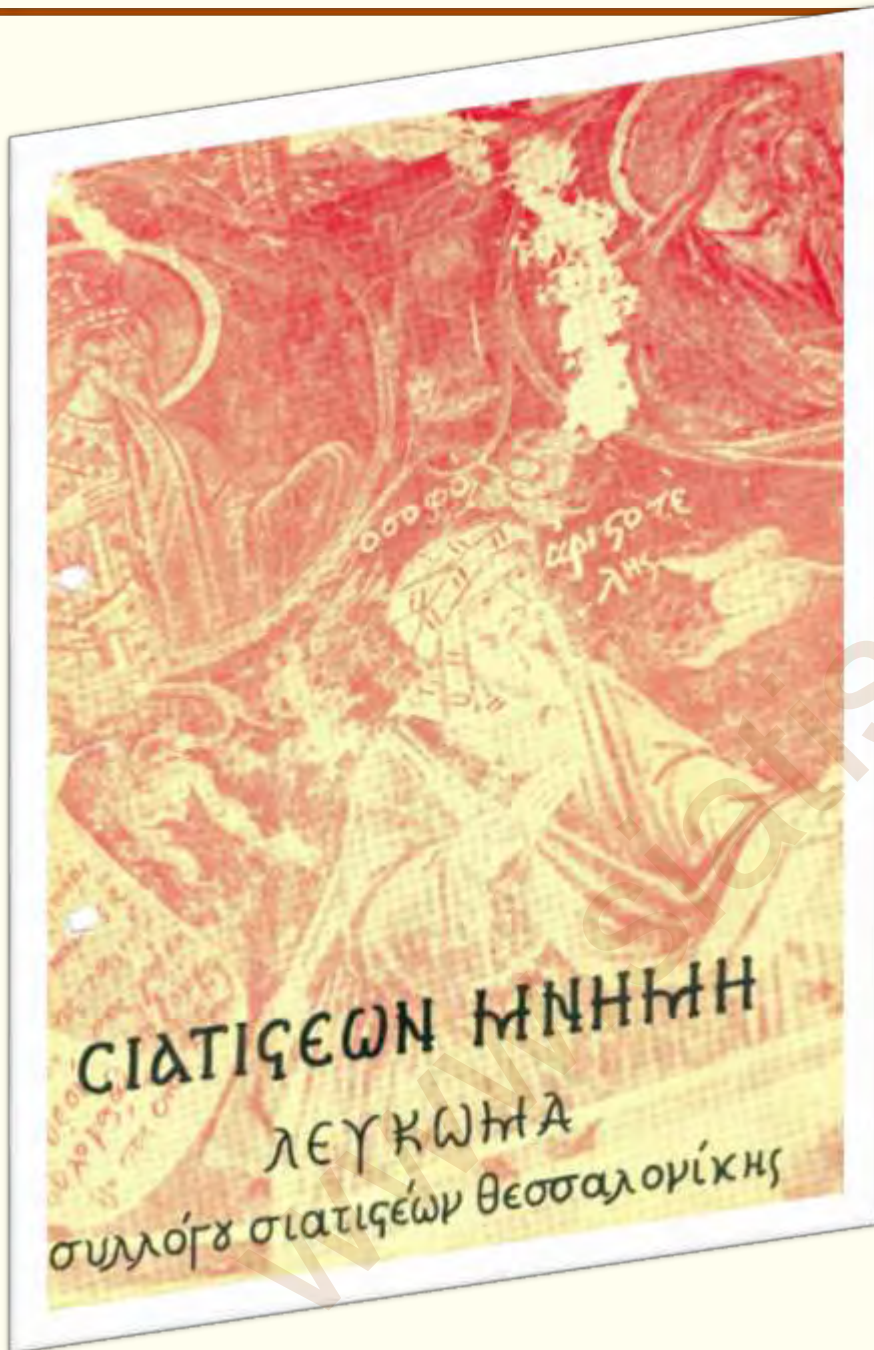
Το δεύτερο μέρος του ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ περιέχει τη ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ

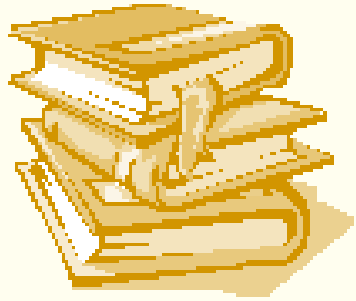

Εδώ ο Αναστάσιος Μέγας με τους συνεργάτες του έχει καταγράψει το όνομα του συγγραφέα, τον τίτλο της εργασίας, τον εκδότη ή το μέσο στο οποίο είναι δημοσιευμένη και το χρόνο δημοσίευσης όσων έγγραψαν για τη Σιάτιστα μέχρι το 1970.

Ζαβία Γεωργίου Ἰωάννου: Νέα Ἑλλάς ἢ Ἑλληνικὸν Θέατρον,
ἐκδ. ὑπὸ Γεωργίου Κρέμου. Ἀθήναι 1872
Ζακυθηνοῦ Διον.: Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐκκλησιῶν
Ἀχρίδος καὶ Ἰπεκίου. *Μακεδονικά* 1 (1940) 424-458
Ζάχος Ἀριστοτέλης: Βλ. καὶ Zachos Aristoteles
Ζάχου Ἀριστοτ.: Ρούχνα προσκέφαλα ἀλλφουρσινὰ (μὲ βιο-
γραφία καὶ φωτογρ.). *ΜΗΣ* 11 (1935) 159-161

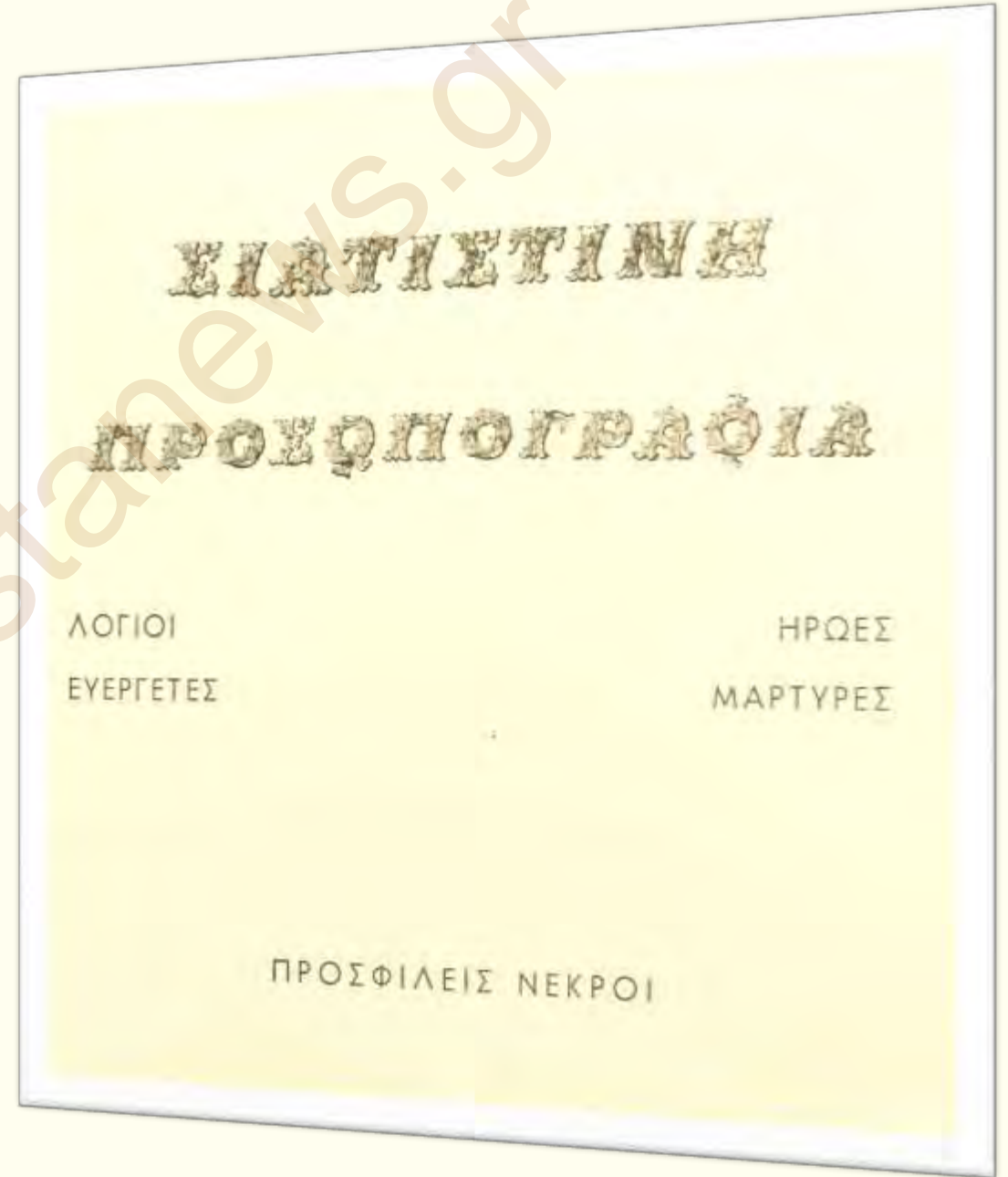

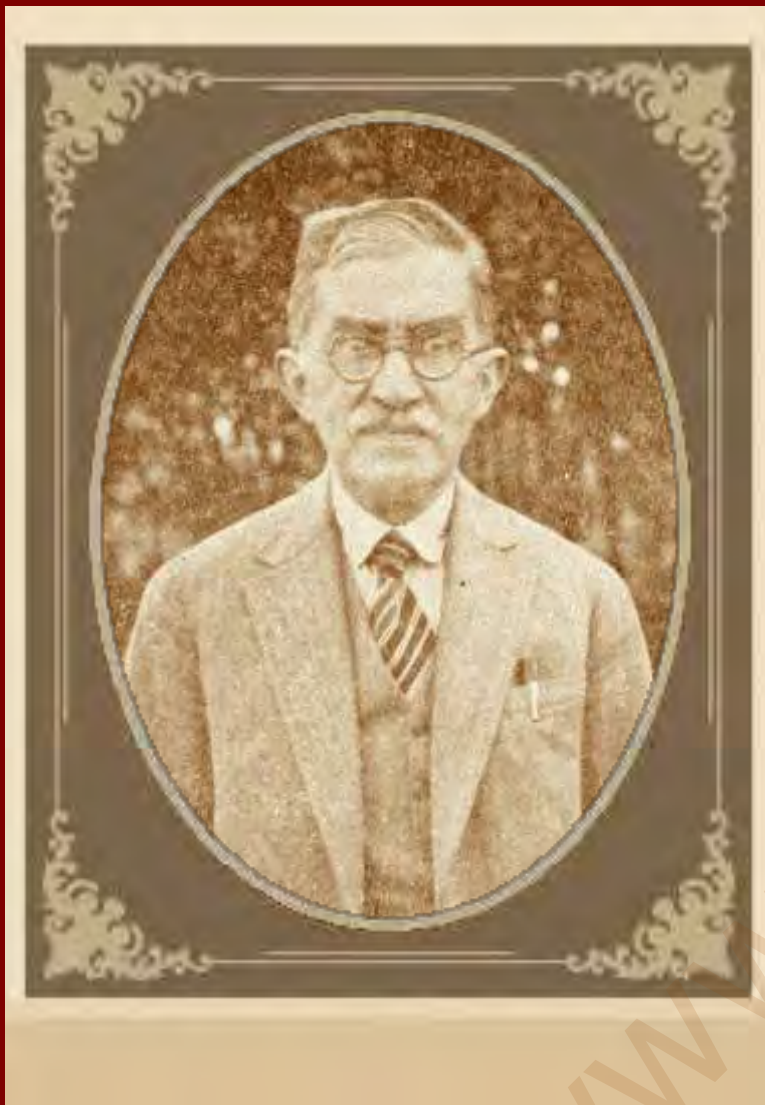
Στο τρίτο μέρος που φέρει το γενικό τίτλο *ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ* δίνονται οι βιογραφίες ή βιογραφικά και άλλα στοιχεία των Σιατιστινών εκείνων που διακρίθηκαν στα Γράμματα, στις Επιστήμες και Τέχνες, στους Εθνικούς αγώνες, στον τομέα της Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στις μεγάλες δωρεές τουςευεργετών γνωστών αλλά και αγνώστων δυστυχώς στους περισσότερους από μας, όπως ο Νικόλαος Δήμου.

Ο Νικόλαος Δήμου ήταν γιος του Δήμου Γκαργκατσούια και της Καλλιόπης Πάντου Δελινίκου, εγγονός (από τη μεριά του πατέρα του) της Βασιλικής, αδελφής του μεγάλου ευεργέτη Τραμπαντζή. Σύμφωνα με τη συνήθεια της εποχής του, είχε ως επώνυμο το όνομα του πατέρα του Δήμου, όπως μας πληροφόρησε η ιατρός κ. Νίνα Ν. Δάρδα.

Νικόλαος Δήμου

Νικόλαος Δήμου

Ο Κ. Ν. ΔΗΜΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΕΙ ΤΗΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ Ἀπρίλιος. — Εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν προχθὲς ἀνταπόκρισίν μας, περιεγράψαμεν ἐν ὀλίγοις τὰ ἀνθρωπιστικὰ αἰσθήματα τοῦ πατριώτου μας κ. Ν. Δήμου.

Ἴδου ὅμως ὅτι ἡ εὐγενὴς αὐτῆ φυσιογνωμία δὲν περιώρισε τὴν ἐκ 50.000 δραχμῶν δρᾶσιν της.

Διότι ἐκτὸς τῆς πλατείας Φούρκας ἤτις παρουσιάζει ἓνα ἔργον ἐκπολιτιστικόν, ὁ κ. Δήμου προχωρῶν, διέθεσεν εἰς τὴν Κοινότητα Σιατίστης καὶ ἄλλα ὑπέρογκα χρηματικὰ ποσὰ διὰ νὰ κεραιορισθῇ ὁ πέραξ τῆς Ἁγίας Τριάδος χωρὸς καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς πάγιον φυτώριον διὰ τὴν βαθμιαίαν ἀναδάσωσιν τῶν πέραξ τῆς Σιατίστης γυμνῶν ὀρέων.

Ὁ κ. Δήμου, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου εὐλαβῶς προφέρεται ἀπὸ κάθε Σιατίστηα, παρήγγειλεν ἐπίσης εἰς Θεσλονίκην σεβαστὸν ἀριθμὸν καθισμάτων, τὰ ὁποία θὰ στολίσουν τὴν πλατείαν Φούρκας.

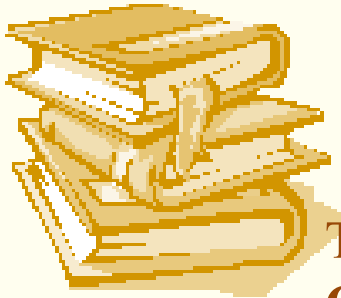
Διαπάναις ἰδίου θὰ μεταφυτευθοῦν εἰς

τὴν πλατείαν ταύτην ὅλα τὰ κομισθέντα ἐκ τῆς ἄλλης πλατείας δένδρα, θὰ γίνωνται δὲ ἐξωραϊστικά ἔργα πρώτης τάξεως, τὰ ὁποία θὰ παρέχουν τὴν καλύτεραν ἐντύπωσιν εἰς κάθε ἐπισκεπτόμενον τὴν ἰδιαίτην μας πατρίδα.

Εἶπε καθήκον μας νὰ ἐξυμνήσωμεν τὰς συνεχεῖς χειρονομίας τοῦ Εὐεργέτου μας κ. Ν. Δήμου ὅστις ὡς καὶ προχθὲς σὰς ἐτονίσασάν ἐμφορεῖται ἀπὸ τόσον φιλόανθρωπα διὰ τοὺς πάσχοντας ἐργάτας αἰσθήματα.

Ἡ Κοινότης Σιατίστης, σκέπτεται ὡς ἐπληροφορήθημεν νὰ τιτλοφορήσῃ τὴν πλατείαν ταύτην Πλατεία Νικολάου Δήμου εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν ὅσα ἐδαπάνησεν ὁ κ. Δήμου διὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ κατασκευὴν της καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν παροχὴν εἰς τὰς ἐργατικὰς χεῖρας ἐργασίας ἣτις θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας νὰ ἐορτάσουν τὸ Πάσχα μὲ ἐξησφαλισμένον τὸ φῶμί τους.

G...

Τον Απρίλιο του 1931 διαβάζουμε στην εφημερίδα της Θεσσαλονίκης «Μακεδονία»:

Ο κ. Ν. ΔΗΜΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΕΙ ΤΗΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ Απρίλιος—

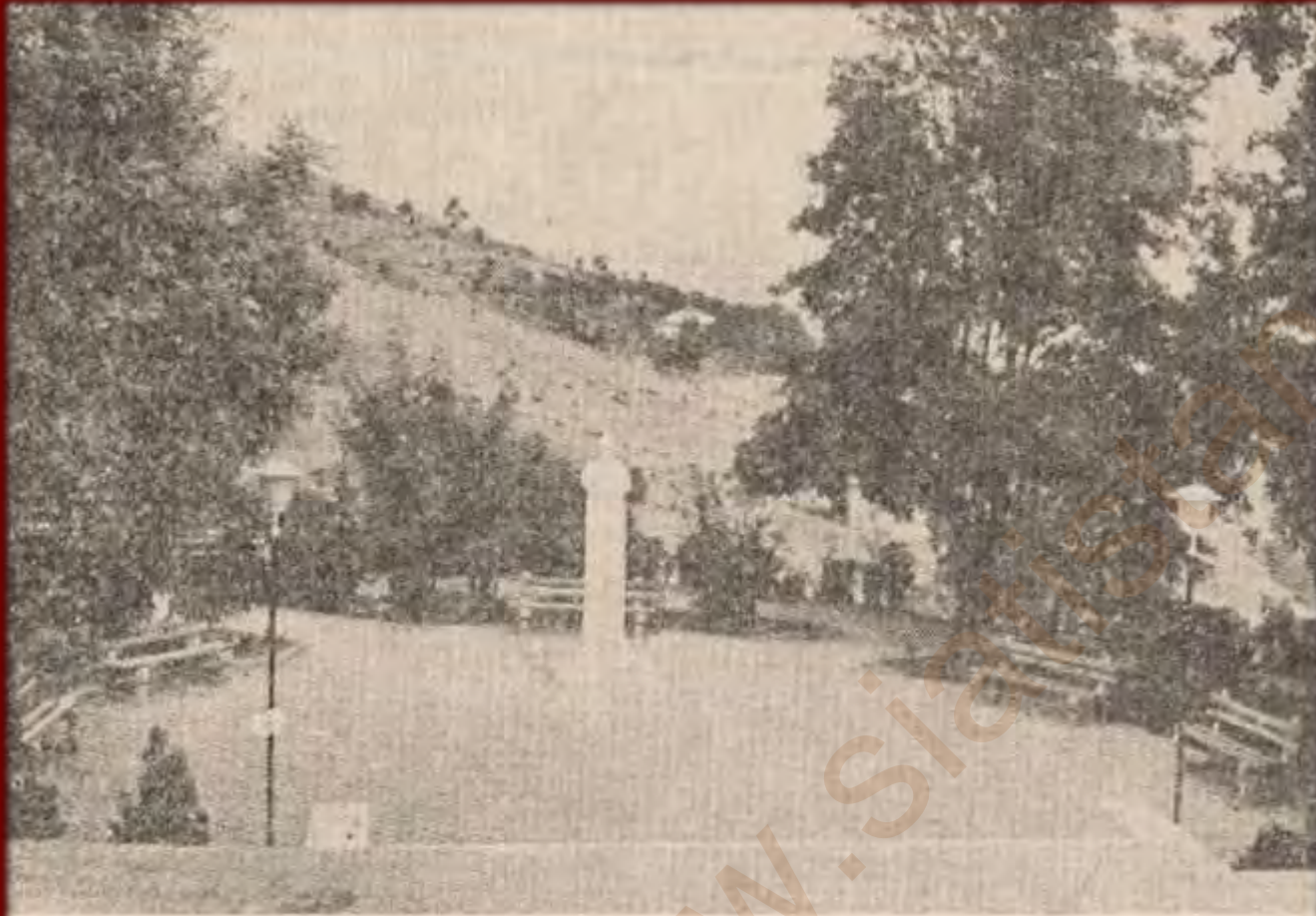
Διότι, εκτός της πλατείας Φούρκας, ήτις παρουσιάζει ένα έργον εκπολιτιστικόν, ο κ. Δήμου προχωρών, διέθεσεν εις την Κοινότητα Σιατίστης και άλλα υπέρογκα χρηματικά ποσά, διά να περιορισθή ο πέριξ της Αγίας Τριάδος χώρος και να χρησιμοποιηθή ως πάγιον φυτώριον διά την βαθμιαίαν αναδάσωσιν των πέριξ της Σιατίστης γυμνών ορέων.

Ο κ. Δήμου, το όνομα του οποίου ευλαβώς προφέρεται από κάθε Σιατιστέα, παρήγγειλεν επίσης εις Θεσσαλονίκην σεβαστόν αριθμόν καθισμάτων, τα οποία θα στολίσουν την πλατείαν Φούρκας.

.....

Η Κοινότης Σιατίστης σκέπτεται, ως επληροφορήθημεν, να τιτλοφορήση την πλατείαν ταύτην **Πλατεία Νικολάου Δήμου** εις ανταμοιβήν των όσων εδαπάνησεν ο κ. Δήμου δια την διεύρυνσιν και κατασκευήν της και ιδιαιτέρως διά την παροχήν εις τας εργατικάς χείρας εργασίας ήτις θα επιτρέψη εις πολλάς οικογενείας να εορτάσουν το Πάσχα με εξασφαλισμένον το ψωμί τους.

Εὐποιίας ἢ ἔτυχες μνημόνευε

Μέρος τοῦ πάρκου Νικ. Δήμου με τὴν προτομὴ τοῦ
Θ. Μανούση

Όταν έγινε η ανάπλαση της περιοχής της Φούρκας και έπαυσε να υπάρχει η **πλατεία Δήμου** η αναμνηστική πλάκα μεταφέρθηκε στο **πάρκο Νικολάου Δήμου**, γιατί και το πάρκο ήταν αποτέλεσμα δωρεάς του ευεργέτη Δήμου και οι μνήμες των ευεργεσιών του ήταν νωπές ακόμα. Η κοινωνία αισθανόταν την ανάγκη της ύπαρξης της αναμνηστικής τιμητικής πλάκας. Σήμερα τι;.....

Ευποιίας ἢς ἔτυχες μνημόνευε

Οικογενειακό αρχείο Νίνας Ταχμιντζή

Από φωτογραφία που μας προμήθευσε η συμπολίτισσά μας κ. Νίνα Ταχμιντζή φαίνεται πως πράγματι η **πλατεία Φούρκας** ονομάστηκε **Πλατεία Νικολάου Δήμου** και η σχετική αναμνηστική πλάκα εντοιχίστηκε μετά την ανάπλαση της πλατείας στο πάρκο της Χώρας, το **πάρκο Νικολάου Δήμου** για όλους τους έχοντες κάποια ηλικία σιατιστινούς.

Η νέα ανάπλαση του πάρκου πριν λίγα χρόνια εξαφάνισε την πλάκα χωρίς αντίδραση από κανέναν μας, αφού η αδύναμη μνήμη μας ξέχασε τον **ευεργέτη Νικόλαο Δήμου**. Το πάρκο απλά, επειδή είναι κοντά στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, βαφτίστηκε με άγνοια και χωρίς δεύτερη σκέψη από τους τεχνοκράτες του Δήμου Σιατίστης ως **πάρκο Αγίου Δημητρίου**.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση εμφανιζόμαστε αδιάφοροι αλλά και, χωρίς πρόθεση βέβαια, αγνώμονες στους ευεργέτες μας, ευεργέτες που **φρόντιζαν να βοηθήσουν με μια άλλη αντίληψη γι' αυτόν που βοηθούσαν**. Ο Νικόλαος Δήμου δεν μοίραζε ελεημοσύνες, αλλά έδινε χρήματα να γίνονται έργα, να δουλεύουν και να κερδίζουν το ψωμί τους με αξιοπρέπεια οι αδύναμοι οικονομικά συμπολίτες του.

Ας είναι!!!

Μπορεί και να ξαναθυμηθούμε τον ευεργέτη. Ποιος ξέρει;;;

Το Λεύκωμα υπάρχει στη Μανούσεια Βιβλιοθήκη μας

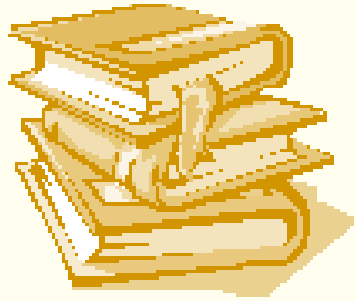
Τα ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ ήταν μια εξαμηνιαία ιστορική, λαογραφική έκδοση του Συλλόγου Σιατιστιέων Θεσσαλονίκης.

Αναστάσιος Χ. Μέγας
1926-2000

Υπεύθυνος έκδοσης ήταν ο Αναστάσιος Χαριλάου Μέγας (1926-2000), ομότιμος καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.

Χρημάτισε καθηγητής του Τραμπαντζείου Γυμνασίου και Διευθυντής της Μανούσειας Βιβλιοθήκης.

Επιμελήθηκε την έκδοση του Λευκώματος **Σιατιστέων Μνήμη** και του περιοδικού **Σιατιστινά**.

Σημαντικές οι εργασίες του και στα δυο αυτά έργα.

Η προσφορά του στη γενέτειρα ήταν μεγάλη και ο Σύλλογος Σιατιστέων Θεσσαλονίκης στις 10/1/1998 τον αναγόρευσε Επίτιμο Πρόεδρο του Συλλόγου και του απένειμε χρυσή πλακέτα.

Σημαντική και η επιστημονική του παρουσία στην έδρα της Λατινικής Φιλολογίας με πλούσιο διδακτικό έργο, μεταφράσεις έργων Λατίνων συγγραφέων κ. ά.

ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ

Εξαμηνιαία
ιστορική, λογογραφική, γλωσσολογική
έκδοση του
Συλλόγου Σιαπιστών Θεσσαλονίκης

1, 1989

ΕΥΛΑΙΟΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΣΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Π. ΠΑΡΑΓΙΩΡΓΙΟΥ 4, Ξάνθη Αχειροποιήτου
Τ.Τ. 546,35 Τηλέφ. 225.460

Πρόεδρος
Νικόλαος Γκόλιας
Γραμματέας
Γεώργιος Αγγας
Μέλη
Ανταία Γκωνταύλια
Χριστόδουλος Δουδουλιάκης
Αθανάσιος Πύρων
Βασιλική Στρακαλή
Εύανης Παμπουρας

Υπεύθυνος για την ολή και τη σύνταξη του περιεχομένου
Αναστάσιος Μύγας, καθηγητής Α.Π.Θ.
Κ. Μελνίκου 34, τηλέφ. 205.900
Θεσσαλονίκη, 546,35

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το ξεκίνημα της καινούργιας χρονιάς βρήκε τον μέχρι σήμερα υπεύθυνο για την ύλη και τη σύνταξη του περιοδικού Ομότιμο Καθηγητή Αναστάσιο Μέγα και την υπογράφουσα να ασχολούνται με την τελική διαμόρφωση του παρόντος τεύχους των Σιατιστινών. Και είχαμε ήδη ολοκληρώσει την επεξεργασία του και την προώθησή του στο τυπογραφείο, όταν το βράδυ της 25ης Ιανουαρίου 2000 ο Κύριος αποφάσισε να τον καλέσει κοντά του και να του στερήσει τη δυνατότητα να ξεφολλίσει το προϊόν του μόχθου του, που έμελε να είναι το τελευταίο τεύχος με τη δική του σφραγίδα.

Η καρδιά μου είναι συγκλονισμένη και πλήρης συναισθημάτων σεβασμού και εκτίμησης για τον επιστήμονα και άνθρωπο, που για πολλά χρόνια υπήρξε ανεκτίμητος σύμβουλος σε διάφορα στάδια της ζωής μου. Είναι ακόμη πρόωρο για μένα, αναλογιζόμενη την απώλεια και το κενό που συνεπάγεται, να αναφερθώ εκτενέστερα στην γενικότερη προσφορά και στο έργο που μας κληροδότησε. Ξαν απόδοση ύστατου φόρου τιμής στον άνθρωπο με την ανεξάντλητη εργατικότητα, στο δάσκαλο με την άσβεστη δίψα για προσφορά στη νεολαία και στη μάθηση, στον ένθερμο Σιατιστινό με την αγωνία για την πατρίδα του, ανεπιπτώ πως ο Σύλλογος Σιατιστιών Θεσσαλονίκης θα συμφωνήσει στην έκδοση ενός τεύχους - απερώματος προς τιμήν του.

Η παρούσα δημοσίευση, που ο ίδιος είχε επιμεληθεί, γίνεται με μια προσθήκη : των ψηφισμάτων που εκδόθηκαν με το άγγελμα του θανάτου του και των επικηδίων που εκφωνήθηκαν κατά την εκφορά του από τον Ιερό Ναό της Παναγίας Δεξιάς την Τετάρτη 26η Ιανουαρίου 2000 από τους ανθρώπους που βρέθηκαν κοντά του στη ζωή αλλά και στην αδόκητη έξοδό του απ' αυτήν, στο requiem.

~~Δὲ ἴμο νεκτὸρε~~

~~Ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἀναπαύσῃ. Δάσκαλε!~~

~~Ἀπονία σὰς ἡ μνήμη!~~

Κατερίνα Ν. Κακιάλη

Σιατιστινά 19 - 20 / 1999 - 2000

- 6 -

Το 1^ο τεύχος του περιοδικού ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ κυκλοφόρησε το Σεπτέμβριο του 1989.

Δυστυχώς ο θάνατος του Αναστασίου Μέγα στις 25 Ιανουαρίου 2000 σήμανε και το «θάνατο» του περιοδικού.

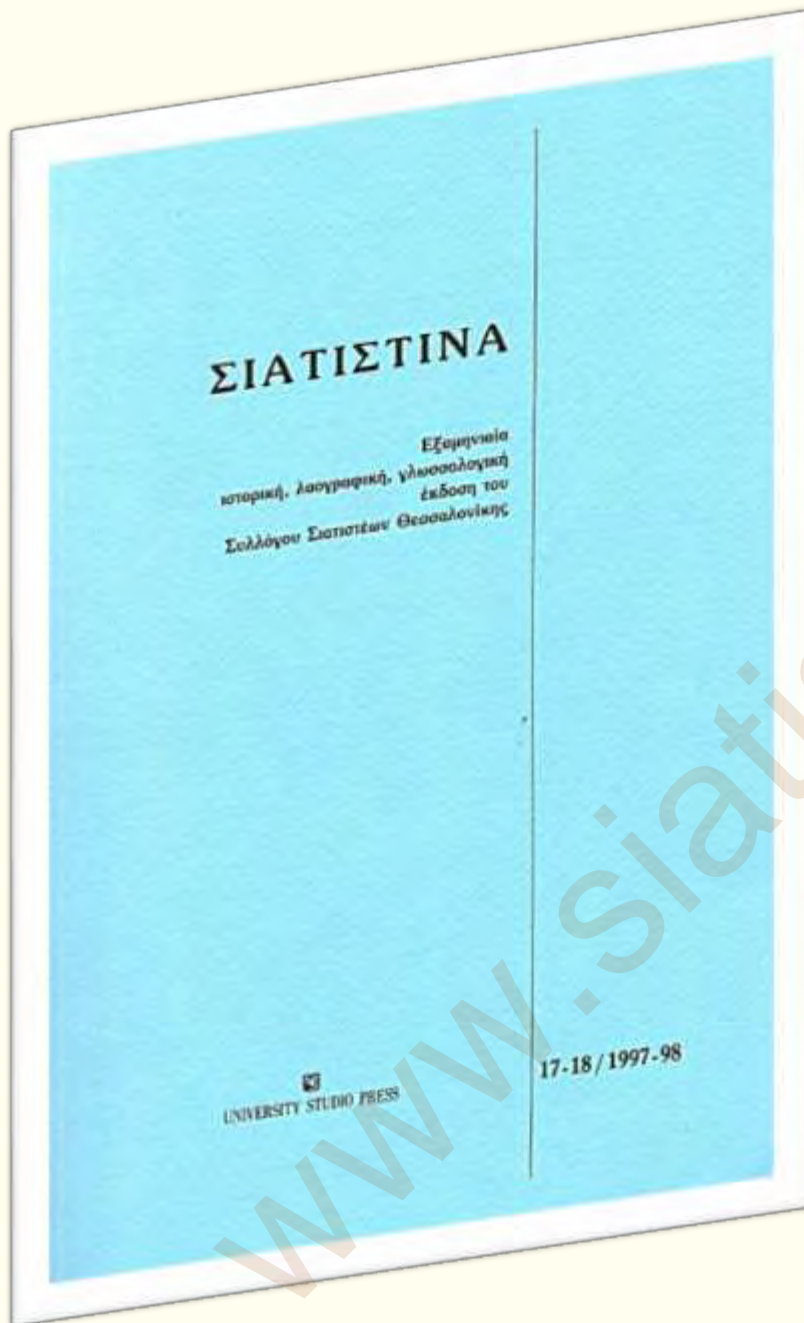
Το διπλό τεύχος 19-20 που κυκλοφόρησε μετά το θάνατο του Αναστασίου Μέγα, προετοιμασμένο από τον ίδιο και τους συνεργάτες του, ήταν δυστυχώς και το τελευταίο.

Στη Μανούσεια βιβλιοθήκη μας υπάρχουν όλα τα τεύχη, το περιεχόμενό τους είναι μια πλούσια κι αξιόπιστη πηγή για τους ερευνητές της Ιστορίας της πόλης μας αλλά ταυτόχρονα και ένα συναισθηματικά φορτισμένο σύνολο αναμνήσεων συμπατριωτών μας για τη Σιάτιστα του παρελθόντος.... το οποίο μας ακολουθεί στην καθημερινότητά μας.

Κοντά στην «ψυχή» του περιοδικού - τον Αναστάσιο Μέγα- υπήρξαν και πολλοί αξιόλογοι συνεργάτες. Στα ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΑ φιλοξενήθηκαν εργασίες των:

Δάρδα Αναστασίου
Δίκου Παντελή
Θεοδοπούλου Αλεξάνδρου
Κακάλη Αικατερίνης
Κακάλη Μιχαήλ Δ.
Καλαμπούκα Λάκη
Κανατσούλη Μένης
Κυρατζή Αποστόλου
Μέγα Αναστασίου
Μπέντα Κων/νου
Μπόντα Γεωργίου
Παπαναούμ Δημητρίου
Παπαναούμ-Σιάπαντα Σουζάννας
Πολύζου Κατίνας
Πούλιου Γεωργίου
Σιάσιου Δημητρίου του Γεωργίου
Σκούλιου Αντωνίου
Σκούλιου-Νάκου Αντιγόνης
Στάθη Γεωργίου
Τεντοκάλη Θεοδώρου
Τσίπου Αναστασίου Π.
Ψημμένου Νικολάου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Π. ΤΣΙΠΟΥ

Το παρεκκλήσι της Παναγίας
και η παράξενη ιστορία μου

Το σπίτι της Παναγίας

Η εικόνα της Παναγίας της Αερικής είχε βρει σπίτι ζεστό κι απάνεμο, στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής, που εμείς το λέγαμε και παρεκκλήσι της Παναγίας. Οι Γερασιώτες για να στεγάσουν την Εικόνα είχαν περιορίσει ένα κομμάτι του Νάρθηκα της Εκκλησίας. Ήταν αυτό στο Ανατολικό μέρος του ναού και δεν ήταν πάνω από δέκα μέτρα τετραγωνικά. Χαιρούσε άνετα την Αγία Εικόνα, ένα τραπέζακι εκεί κοντά της, δύο μανάκια και μια σανιδένια ξαπλώστρα. Σ' αυτήν κοιμούνταν λίγο, όσοι κουράζονταν κατά τις ολονύχτιες λειτουργίες. Κάτω στο δάπεδο ήταν κι ένα αμμοδοχείο για τα κεριά των ψυχών.

Στην δυτική πλευρά είχε μια μικρόπορτα που άνοιγε εύκολα και έμπαιναν μέσα στο ναύσκο οι προσκυνητές για να ανάψουν τα καντήλια ή τα κεριά τους. Μόλις άνοιγαν το πορτάκι αυτό, πρόβαλε στα έκθαμβα μάτια τους η ωραία εικόνα που ήταν στερωμένη στον Ανατολικό τοίχο, στο ύψος πάνω - κάτω του παιδικού μας αναστήματος και πάντα ήταν στολισμένη με φροντίδα περισσή. Ήταν σα να την έβλεπαν κάθε φορά για πρώτη φορά. Πάντα ένιωθαν την ίδια συγκίνηση. Κατά το Νοτιά ήταν η τζαμαρία, δηλαδή ένα φτωχικό κατασκευάσμα παλιάς τεχντροπίας που 'δινε άφθονο φως και ήλιο στο μικρό παρεκκλήσι.

Τον Βορινό τοίχο που ήταν και τοίχος της Αγίας Παρασκευής τον είχαν επιμεληθεί επιδέξιοι τεχνίτες για να

Σιατιστινά 17/18

= 70 =

Στο τεύχος 17-18 ο Αναστάσιος Παναγιώτου Τσίπος θυμάται την Παναγιά την Αερική!
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Π. ΤΣΙΠΟΥ

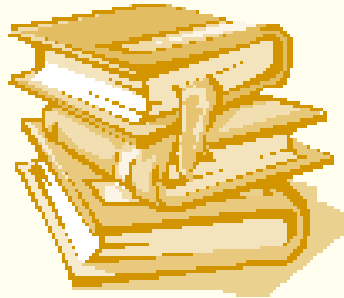
***Το παρεκκλήσι της Παναγίας και η παράξενη ιστορία μου
Το σπίτι της Παναγίας***

Η εικόνα της Παναγίας της Αερικής είχε βρει σπίτι ζεστό κι απάνεμο, στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής, που εμείς το λέγαμε και παρεκκλήσι της Παναγίας. Οι Γερασιώτες για να στεγάσουν την Εικόνα είχαν περιορίσει ένα κομάτι του Νάρθηκα της Εκκλησίας. Ήταν αυτό στο Ανατολικό μέρος του ναού και δεν ήταν πάνω από δέκα μέτρα τετραγωνικά. Χωρούσε άνετα την Αγία Εικόνα, ένα τραπεζάκι εκεί κοντά της, δύο μανάλια και μια σανιδένια ξαπλώστρα. Σ' αυτήν κοιμούνταν λίγο, όσοι κουράζονταν κατά τις ολονύχτιες λειτουργίες. Κάτω στο δάπεδο ήταν κι ένα αμμοδοχείο για τα κεριά των ψυχών.

.....

Ένα βράδυ συντροφιά με την Παναγία

Ήταν τυχαίο το γεγονός που μ' είχε φέρει ένα καλοκαιριάτικο βραδινό στο σπίτι της Παναγίας της Αερικής. Τυχαίο, αλλά πολύ περίεργο. Σαν τώρα θυμάμαι, που ενώ είχε περάσει τόσος καιρός, δεν έλεγε να σταματήσει να με τυραννάει ένας περίεργος Εφιάλτης. Δεν προλάβαινα να κλείσω μάτι και νά σου τον παρουσιάζονταν μπροστά μου. Εγώ αμέσως τότε ξυπνούσα κατατρομαγμένος και πνιγμένος στον ιδρώτα. Η αϋπνία μ' είχε τσακίσει.

Είχα αδυνατίσει απελπιστικά και είχα γίνει θλιβερή σκιά του εαυτού μου. Ο γιατρός απ' τη μεριά του δεν μου έβρισκε τίποτα κι αδυνατούσε να με βοηθήσει.

.....

Για να μη τα πολυλογώ, η γιαγιά μου αντάμωσε κι άλλες γριές και αποφάσισαν να κάμουν ολονύχτια λειτουργία στην Παναγία της Αγίας Παρασκευής. Το 'παν και στον παπά και νάσου μας κάπου 6-7 παιδιά προσχολικής ηλικίας, μαζί με τις γιαγιάδες μας στο σπίτι της Παναγίας.

Ο παπάς μόλις είχε έρθει κι είχε αρχίσει και τις ψαλμωδίες, οι γιαγιάδες μας τις μετάνοιες κι εμείς τους απανωτούς σταυρούς. Πολύ γρήγορα όμως κουραστήκαμε και τα μάτια μας γλαρώσανε. Είδαν οι γιαγιάδες μας που νυστάξαμε και μας έστρωσαν στο φαρδύ μιντέρι της εκκλησίας. Μας έβαλαν στη σειρά και μας σκέπασαν με τις κουβέρτες που είχαν φέρει. Η Παναγία μας έβλεπε με το γλυκό υπερκόσμιο βλέμμα της κι εμείς καθώς πέφταμε για ύπνο, τη βλέπαμε που μας κοιτούσε με μητρική στοργή. Πλαγιάσαμε, αφημένοι στην προστασία της.

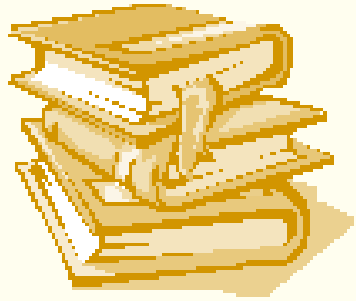
.....

Εκείνο το βράδυ ούτε και που φάνηκεν ο Εφιάλτης να μπει στο σπίτι της Παναγίας. Αλλά ούτε και φάνηκε ξανά. Είχε για πάντα εξαφανιστεί, είχα λευτερωθεί απ' αυτό, είχα σωθεί.

.....

*Σιατιστινοί γράφουν
για τη Σιάτιστα*

Πολλοί συμπατριώτες μας δημοσίευσαν εργασίες τους σχετικές με τη Σιάτιστα σε ειδικό τύπο εκδόσεων, τον οποίο ονομάζουμε ΕΤΗΣΙΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ. Τα έντυπα αυτά είναι σύνολα λογοτεχνικών ειδησεογραφικών, οικονομικών και άλλων κειμένων και χαρακτηρίζονται από το έτος έκδοσής τους, π.χ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 1925.

Εμείς εντοπίσαμε εργασίες συμπατριωτών μας στα ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ που ακολουθούν και αναφέρονται σε χρονολογική σειρά:

Μακεδονικόν Ημερολογιον Παμμακεδονικού Συλλόγου (1908-1913)

Μακεδονικόν Ημερολόγιον του Νικολάου Σφενδόνη (1925-2000)

Ημερολόγιον Δυτικής Μακεδονίας (1932-1938)

Ημερολόγιον «Δυτικής Μακεδονίας», εφημερίδος εκδιδομένης εν Κοζάνη (1960-1961)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
"Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ."

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ "ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ," 1900

ΠΑΝΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΑΥΓΗΣ" 1900

ΠΑΝΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΡΙΑΤΩΝ "ΑΥΓΗΣ," 1900

ΠΑΝΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ "ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ," 1911

ΠΑΝΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ "ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ," 1912

ΠΑΝΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ

1913
ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΣ "ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ," Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
1913

Το **Μακεδονικόν Ημερολόγιον του εν Αθήναις Παμμακεδονικού Συλλόγου**, κυκλοφόρησε σε 6 τόμους (1908-1913). Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου συμμετείχε ο σιατιστινός καθηγητής Ζήσης Ζαμάνης.

Σιατιστινοί των οποίων εργασίες δημοσιεύτηκαν στο ημερολόγιο αυτό είναι ο Αναστάσιος Λαζάρου, στον τόμο του 1910, ο Ζήσης Κοτιώνης, στον τόμο του 1911, και ο Κων/νος Οικονόμου, στον τόμο του έτους 1913.

Α.Σ.Μ.Α.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΝΙΟΠΛΙΟΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΙΟΝ (*)

[Ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς τοῦ μακαρίτου κληρικοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, ἐκ Σιατίστης, ἀποσπῶμεν ἀνεκδότον δημοτικὸν ἔπος, ὅπερ ἡ λαϊκὴ Μῦθος ἐπέθεκεν εἰς τὸ διάστημα τῆς κοινωπέλειαι τέκνον Γεώργιον Ρούσην ἢ **Νιόπλιον**.

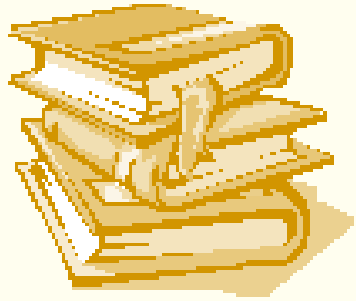
Τὸν γέροντα Γεώργιον Ρούσην, ἀγκύσαντα ἐν Παταβίῃ τῆς Ἰταλίας, ἡ Ἑνωτικὴ Κυβέρνησις ἐπωνόμασε τιμῆς χάριν *Nobilium* (**Ἐθρονή**), ἐξ οὗ τίτλου καὶ αἱ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καλοῦνται καὶ νῦν ἐπὶ ἐν Σιατίστῃ **Νιόπλιοι**. Διάσημος ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀγώνος τῆ 1829 καὶ ὁ ἄγωνος Γεώργιος Ρούσης-**Νιόπλιος**, διακώσας τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐν τῆς ἐπιβροχῆς καὶ θυρώσεως τοῦ Ταφίλ καὶ τοῦ Ἀσλὸν μιάς].

Ἐδῶ δὲν εἶνα Τρικκαῖοι. Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,
 δὲν εἶν' ἡ Ἀλασσὼνα, δὲν εἶν' ἡ μαύρη Κόζανη,
 δὲν εἶν' ἡ μαύρη Κόζανη, Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,
 νὸ κόνηρ ἔπεια ὀκλαῖοι. Ἐδῶ τὴν λέγουσιν Σιατίστον.
 Ἐδῶ τὴν λέγουσιν Σιατίστον, Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,
 πρῶτο κορὰλεχμῆ. Ὅσ' εἶν' ὁ **Νιόπλιος** εὐωνόμος,
 δὲ εἶν' ὁ Νιόπλιος εὐωνόμος, Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,
 κανίνα δὲν φροῦδαται, ἔχει προκάδομον ἔ τὸ σπαῖ,
 ἔχει προκάδομον ἔ τὸ σπαῖ, Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,
 καὶ χίλινα ἔ τὸ ντουφῆκ. Καὶ τὸ μπαγῶλ (**)
 καὶ τὸ μπαγῶλ ἔπινασι, Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,
 τὸ χάνι (***) τὸ δικὸν τῶν κορῶν, κορῶν καδόντομα,
 κορῶν, κορῶν καδόντομα, Ταφίλ κ' Ἀσλὸνται,

(*) Ἠρ. «Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον» τοῦ 1910, σελ. 198 καὶ 199.

(**) Τὸ **μπαγῶλ**, ἴσως ἡ κλισίωσις τῆς Σιατίστης, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ νῶτον καὶ ἀπεικάζεται τὸ πῶλον τῆς ὕψους εἰς τῆς τοῦ πῶλον τῶν Κορῶν μανιῶν, ἢ πῶλον αὐτῶν ἢ κωμικτικὴ Κόζανη, πῶλον ὕψους ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Σιατίστης.

(***) Πηλοῖον τῆς κλισίωσις ἀπὸ τοῦ **χάνι** τοῦ **Νιόπλιου**.

Ανάμεσα στις εργασίες του Κων/νου Οικονόμου για τη Σιάτιστα οι οποίες διασώθηκαν είναι και το *"Ανέκδοτο άσμα εις τον Γεώργιον Νιόπλιον Σιατισταίον"*, στο Μακεδονικόν Ημερολόγιον (Επετηρίς των Μακεδόνων) του έτους 1913, τραγούδι που όλοι ξέρουμε και εδώ το βλέπουμε στις επόμενες σελίδες στην αυθεντική και πλήρη μορφή του.

Στη μορφή που δημοσιεύεται εδώ περιέχει και συνομιλία του Νιόπλιου με τους «Αρβανιτάδες», την αντιπροσωπία δηλαδή που είχαν στείλει οι Αλβανοί αποστάτες/επιδρομείς Ταφήλ κι Ασλάν Μπέης στους Σιατιστινούς αλλά και το αποτέλεσμα της σύγκρουσης, που ήταν η λεηλασία των «Αρβανιτάδων» από τους Σιατιστινούς μαχητές του πολυμήχανου Νιόπλιου. Οι Σιατιστινοί τους κατετρόπωσαν και τους πήραν και τα λάφυρα που είχαν σηκώσει από την «έρμη Κόζιανη», την οποία είχαν λεηλατήσει πριν επιτεθούν στη Σιάτιστα.

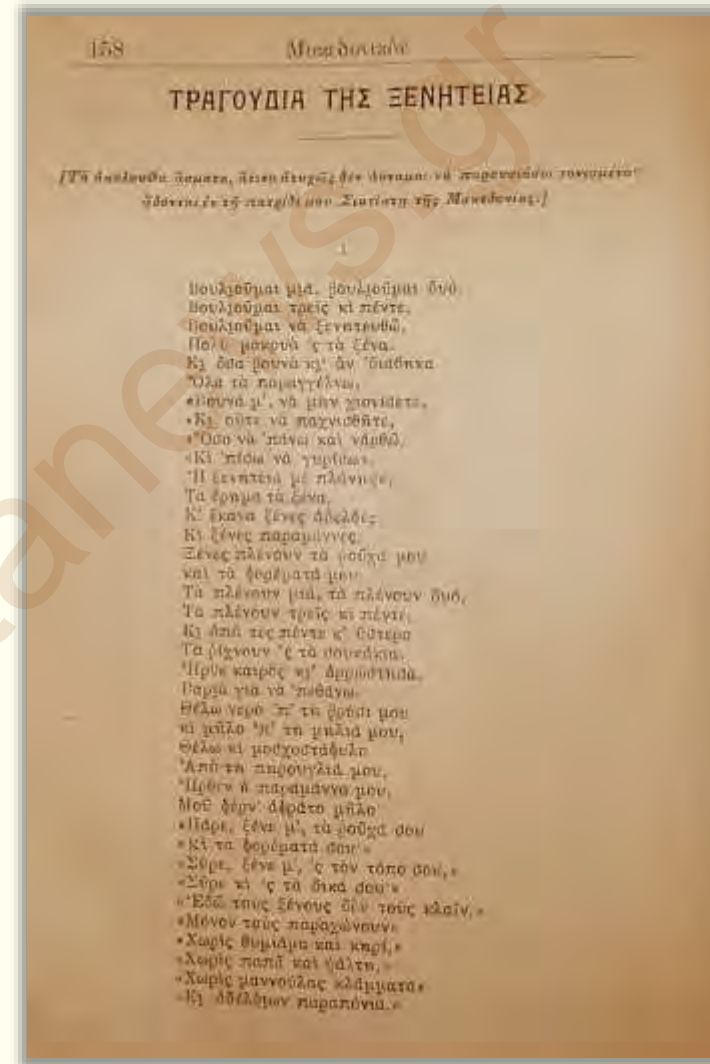

Ἐδῶ δὲν εἶνε Τρίκκαλα, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
δὲν εἶν' ἡ Ἀλασσῶνα, δὲν εἶν' ἡ μαύρη Κόζανη,
δὲν εἶν' ἡ μαύρη Κόζανη, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
νά κάμης ὅπως θέλεις. Ἐδῶ τὴν λέγουν Σιάτισταν,
ἐδῶ τὴν λέγουν Σιάτισταν, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
πρῶτο κεφαλοχώρι. Ὅσ' εἶν' ὁ **Νιόπλιος** ζωντανός,
ὅσ' εἶν' ὁ Νιόπλιος ζωντανός, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
κανένα δὲν φοβᾶται, ἔχει τριακόσιους 'ς τὸ σπαθί,
ἔχει τριακόσιους 'ς τὸ σπαθί, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
καὶ χίλιους 'ς τὸ ντουφέκι. Καὶ τὸ μπογάζι (**)
ἐπῆανε, καὶ τὸ μπογάζι ἐπῆανε, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
τὸ χάνι (***) τὸ δικό του· καρσί, καρσί κοβέντιαζε,
καρσί, καρσί κοβέντιαζε, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,

μὲ τοὺς Ἀρβανιτάδες (*): «τὸ Μπούρινο (**)
τὸ Μπούρινο νὰ φθάσητε, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
ἀντίκρου τὴν Τσερβέναν (***)· ἔς τὴν Σιάτιστ' εἶν' ἀδύνατον,
ἔς τὴν Σιάτιστ' εἶν' ἀδύνατον, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
μέσα γιὰ νὰ πατήστε· τέχι κορσοῦμι' σᾶς καρτερεῖ,
τέχι κορσοῦμι' σᾶς καρτερεῖ, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
σπαθιά ξεγυμνωμένα». «Παιδιά, γερούσ' νὰ κάμητε».

Γερούσι κάμνουν τὰ παιδιὰ τὰ Σιατιστινὰ
καὶ πάγουν ἔς τὴν Τσερβέναν. Κι' ἀφοῦ τοὺς κατεσκόρπισαν,
κι' ἀφοῦ τοὺς κατεσκόρπισαν, Ταφίλ κι' Ἀσλάμπεη,
πῆραν ὅλην τὴν πλιάτσκα, 'π' ἄρπαξαν 'πὸ τὴν Κοζάνην.

Ο Ζ. Κοτιώνης δημοσιεύει στον τόμο του έτους 1911 τραγούδια της ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ ΠΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ.

Στον τόμο του έτους 1910 φιλοξενείται η εργασία του Αναστασίου Λαζάρου, με τίτλο Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ. Είναι το κείμενο στο οποίο αναφέρονται όλοι όσοι μετά τον Αναστάσιο Λαζάρου έγραψαν για τη Σιάτιστα.

Ειδικά το απόσπασμα της εργασίας που δημοσιεύουμε στην επόμενη σελίδα ήταν ύμνος για την ελληνικότητα της Σιάτιστας και ήταν μετάφραση του Λαζάρου από το γαλλικό κείμενο κάποιου, όπως σημειώνει, «Γάλλου περιηγητή»:

«Η πόλις αύτη είναι καθ' ολοκληρίαν Ελληνική. Εις 8000 ψυχών δεν υπάρχει ούτε μουδίρης ούτε καδής ούτε χωροφύλακες. Οι Τούρκοι την γνωρίζουν εξ ακοής ή αν τύχη να διέλθωσιν αυτήν. Ομιλούσι καθαρά Ελληνικά. Πώς αύτη η εξαίρεσις; Πώς η πόλις αύτη είναι ελευθέρα εν τω μέσω Τούρκων; Πού πρέπει να το αποδώσωμεν; Εις την αδυναμίαν του δεσπότου ή εις την δύναμιν του υποταγμένου; Και εις τα δύο.

Ο Γάλλος περιηγητής, όπως αποκάλυψε η έρευνα της κ. Μπόντα-Ντουμανάκη, είναι ο Βασίλειος Νικολαΐδης και το βιβλίο του:

Les Turcs et la Turquie contemporaine: itinéraire et compte-rendu de voyages dans les provinces ...

Οι Τούρκοι και η σύγχρονη Τουρκία: Οδοιπορικό και απολογισμός του ταξιδιού στις Οθωμανικές επαρχίες,
το οποίο εκδόθηκε στο Παρίσι το 1859.

ΠΑΜΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ
1910
ΕΤΟΣ Γ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ "ΑΥΓΗΣ", ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΖΑΦΕΡΟΥ
ΟΔΟΣ ΑΡΚΑ, ΣΤΟΣ ΗΜΟΝΟΥΛΟΥ
1909

τιστα. "Ὅτε δ' ἔβριος ἔκειτο ἡ ἀνερχὴ Νάουσα καὶ δεινὴν ἐπέστη καταστροφὴν (τῇ 9ῃ Ἀπριλίου 1822), ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν Ἰωαννίνων Χουραϊτοπαῖος διέταξε τὸν δεξιότατον Σράουλιον, ἐπίσημον Ἀλβανὸν, νὰ καταλάβῃ ἐπιδρομικῶς τὴν Σιάτισταν, Βλάταν, Κλισσοθαγ, Σίλιτσαν κ. ἄ., ὑποπέποισας καὶ τῶν μερῶν τούτων ὄρους ἐπανόστασιν. Ὁ Σράουλις ἄγων 2000 περίπου Ἀλβανούς μετὰ δεινῆς ἤρωσιν τῶν περιχώρων τῆς Σιατίστης ἐφθάσε πρὸ αὐτῆς καὶ δεινωθεὶς νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ Νιόβλιος, στυμφυθεὶς μετὰ τῶν προκρίτων, ἀπεφάσισε : α) εἰ δυνατέως νὰ φέρωσιν ἄπλα νὰ καταλάβωσιν, αὐτοὺς ἡγούμενον, τὰς δόλους, δι' ὧν ἦτο δυνατὴ ἡ εἰσοδος τοῦ Σράουλι, καὶ β) δι' ἀπεσταλμένων νὰ παρακαλέσωσι τὸν τοπάρχην Καστορίας, εἰς δεξιὴν ὑπήγειο καὶ ἡ Σιάτιστα, νὰ μεσιτεύσῃ παρὰ τῶν Χουραϊτοπαῖων καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἡσυχίας τῆς πόλεως, ὑπισχυόμενοι αὐτῶν διὰ οὐδέως ὅτι ταραχθῆ. Τὰς ἀποφάσεις ταύτας ἀνήγγειλαν τῷ Ἀλβανῷ, προσθέτοντες εἰς αὐτὰς ὅτι θὰ ἀπέστη ἀντίστασιν ἀπεγνωσμένην, εἰς ἐπεχείρει εἰσεδόν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ Σράουλις οὐδὲν ἐπεχείρησεν, ἀλλ' ἀπέμεινεν ἀπάντησιν τοῦ Χουραϊτοπαῖου, ἥτις κτήσασα τέλος τὸν ἐκέλευε παρ' αὐτοῦ. Ὁ Ἀλβανὸς φεύγων ἐνθάδε εἰς δεξιὸν δεινὴν ἤρωσιν τῶν περιχώρων τῆς Σιατίστης.

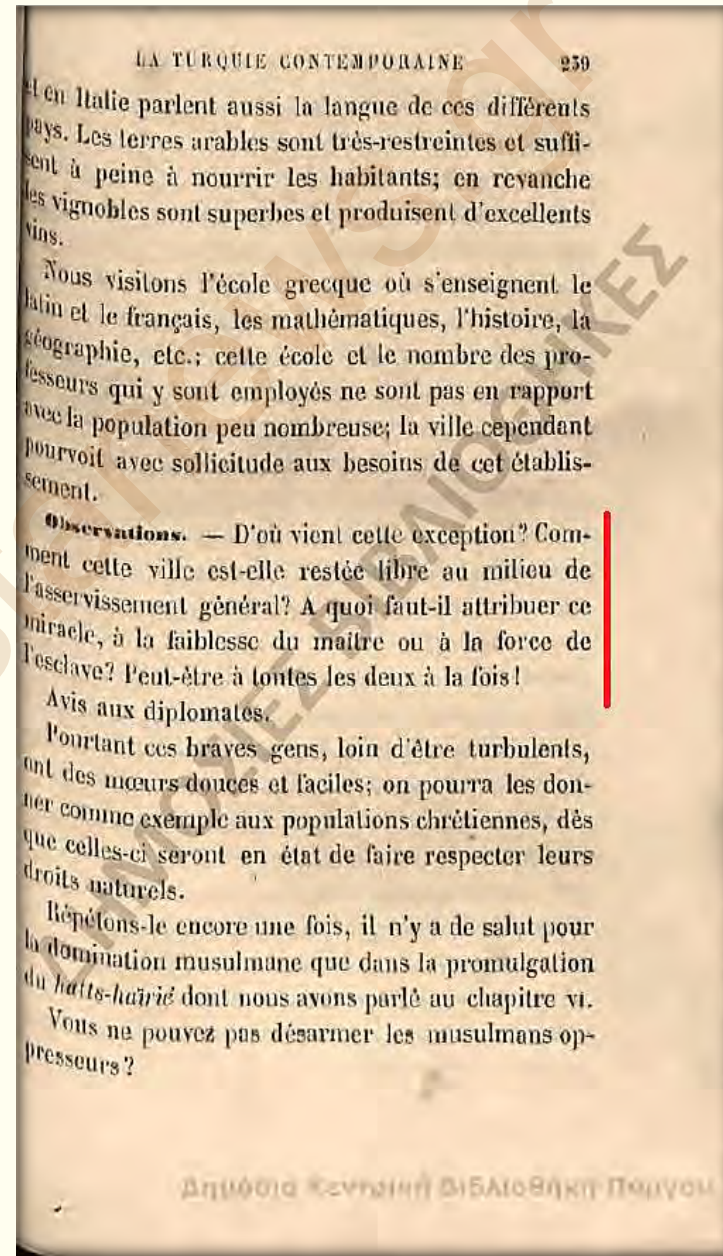
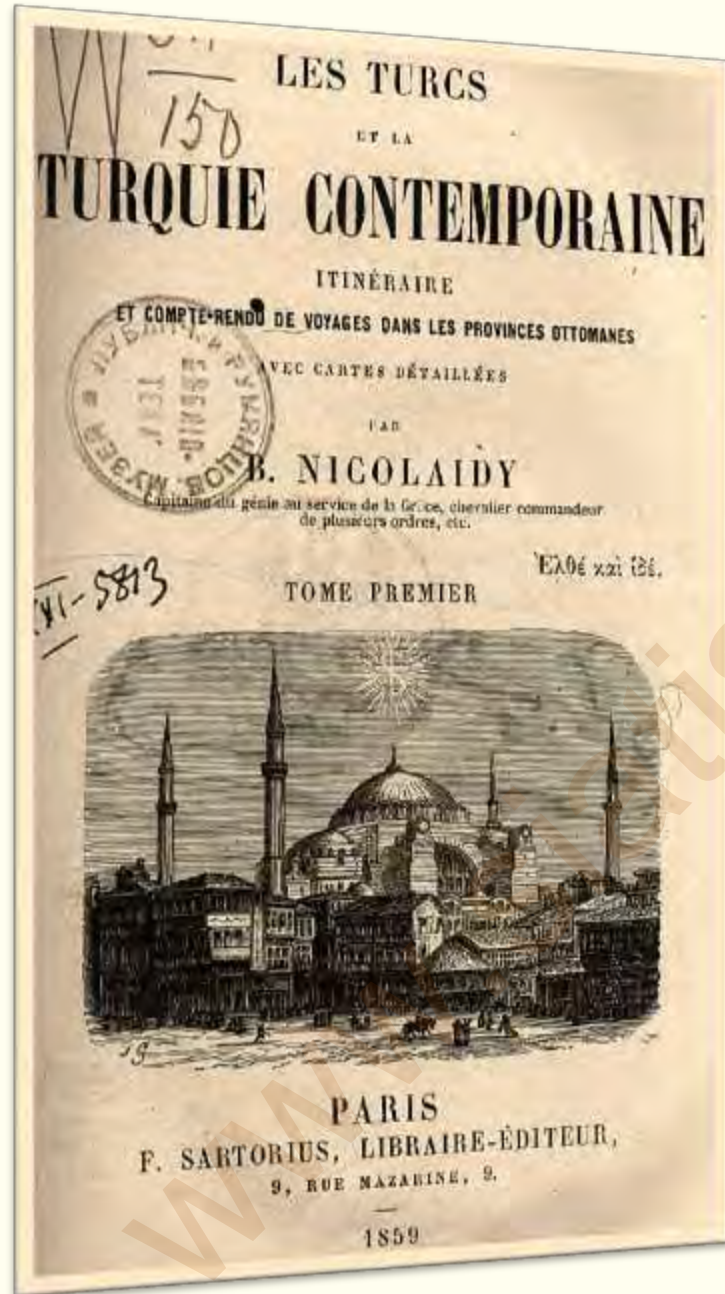
Ὅπως ἐπὶ πολεμικῆς ἔκθεσιν οὕτω καὶ ἐπὶ πνευματικῆν ἡ Σιάτιστα κατέτιξε ἐπιφανιστάτην θέαν μετὰ τῶν νεοφανῶν πόλεων, δικαιοῦσα ὑπὲρ τοῦ λόγου ἑλλείνου τῶδε περιγηγεῖσθαι, ὅστις ἄριστον διαγνόντες τὴν ἐν ἀμφοτέροις, πολεμικῆς καὶ παιδείας, ἐπισημότητα τῆς Σιατίστης, λέγει ἐν μεταφράσει τῆδε: «Ἡ πόλις αὕτη εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἑλληνικὴ. Εἰς 8000 ψυχῶν δὲν ἔσται οὔτε μουδέρης οὔτε κωδῆς οὔτε χωροφύλακες. Οἱ Τίθρακοι τὴν γνωρίζοντες ἐξ ἀκοῆς ἢ ἐν τύχῃ τὰ διέλλωσιν αὐτήν. Ὁμιλοῦσι καθαρὰ Ἑλληνικὰ. Πῶς αὕτη ἡ ἀξίωσις; πῶς ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἑλευθέρα ἐν τῷ μίση Τούρκων; Ποῦ κέρπει νὰ τὴν ἀποδώσωμεν; εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ δεσπότη ἢ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ὑποτασσόμενου; καὶ εἰς τὰ δύο. Οἱ ἔντιμοι οὗτοι κάτοικοι ἔχουσιν ἡθὴ εὐγενῆ, εὐταπεινὰ νὰ χρονομετῶσιν ὡς παράδειγμα εἰς πάντα χριστιανικὸν πληθυσμὸν. Σίβητοιαι τοὺς νόμους. Ὀπίσθετέ τους διὰ νὰ ὑπερηφανώσιν τὴν αὐτοκρατορίαν, ἀφαιρούσι τὸς τὰ ἔπλα καὶ θὰ ἔρχηται μίαν πόλιν ὡς τὰς Κυδωνίας, μίαν νύαν Κασσάνδραν».

Ἄνδρες διακρινόμενοι ἐπὶ παιδείᾳ ἔχει ἡ Σιάτιστα νὰ ἐπιδείξῃ πολλούς, ἐν οἷς τὸν :

Γεώργιον Ζαβίραν, γεννηθέντα ἐν Σιατίστῃ τῇ 28 Μαΐου τοῦ 1744. Κυρίου ὁ Ζαβίρας ἠσχολεῖτο εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ὁ χρόνος ὁ ὑπολειπόμενος ἐκ τῶν ἐμπορικῶν ἀσχολιῶν ἐδαπανᾶτο ἐπὶ τοῦ πολυμαθησιαίου καὶ φιλοπεποισίου ἀνδρός πρὸς συγγραφὴν διαφόρων συγγραμμάτων. Ἐν τῶν πολυπληθῶν τούτων συγγραμμάτων ἀξιολογώτατον εἶναι ἡ «Νέα Ἑλλάς», ἥτις εἶναι ἱστορίαι τῶν πεποικισμένων Ἑλλήνων, τῶν ἀκρυσάντων μετὰ τὴν ἄλωσην τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῶν Τούρκων. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων ἐξεδόθη ἐπὶ Γ. Κρίμων ἡ «Νέα Ἑλλάς» ἐν Ἀθήναις. Ἀπέθανεν ἐν Πέστῃ τῇ 28 Ἀπριλίου 1824

“Ὅπως ὑπὸ πολεμικὴν ἔποιριν οὕτω καὶ ὑπὸ πνευματικὴν ἡ Σιάτιστα κατέχει ἐπιφανεσιτάτην θέσιν μεταξὺ τῶν νεοφανῶν πόλεων, δικαιῶσα οὕτω τοὺς λόγους Γάλλου τινὸς περιηγητιῦ, ὅστις ἄριστα διαγνοὺς τὴν ἐν ἀμφοτέροις, πολεμικαῖς καὶ παιδείᾳ, ἐπισημότητα τῆς Σιατιστοῦ, λέγει ἐν μεταφράσει τάδε: « Ἡ πόλις αὕτη εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν Ἑλληνικὴ. Εἰς 8000 ψυχῶν δὲν ὑπάρχει οὔτε μουδλῆς οὔτε καδῆς οὔτε χωροφύλακες. Οἱ Τούρκοι τὴν γνωρίζουν ἐξ ἀκοῆς ἢ ἂν τύχη νὰ διέλθωσιν αὐτήν. Ὅμιλοῦσι καθαρὰ Ἑλληνικά. Πῶς αὕτη ἢ ἐξάλγεσις; πῶς ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἐλευθέρᾳ ἐν τῷ μέσῳ Τούρκων; Πῶς πρέπει νὰ τὸ ἀποδώσωμεν; εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ δεσπότη ἢ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ὑποτεταγμένου; καὶ εἰς τὰ δύο. Οἱ ἔντιμοι οὗτοι κάτοικοι ἔχουσιν

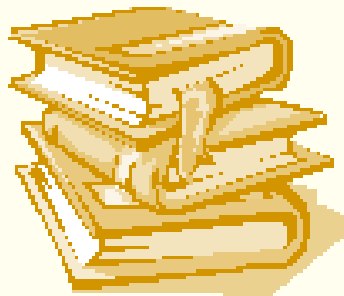

Στον ίδιο τόμο του Ημερολογίου του 1910 περιέχεται και η εργασία του Αναστασίου Λαζάρου με τίτλο *ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΕΚ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ* βραβευθείσα κατά τον β' διαγωνισμόν της γλωσσικής Εταιρείας εν Αθήναις. Η εργασία αυτή είναι μια αυθεντική απόδοση δημοτικών τραγουδιών της Σιάτιστας.

Ο σιατιστινός Αναστάσιος Λαζάρου υπήρξε μια μεγάλη προσωπικότητα των Γραμμάτων. Γεννήθηκε στη Σιάτιστα το 1885 και πέθανε στην Αθήνα το 1947.

Φοίτησε στο Δημοτικό στη Σιάτιστα. Γυμνασιακές σπουδές έκανε στην Αθήνα ως υπότροφος του Μανούσειου κληροδοτήματος. Στη συνέχεια σπούδασε στη Φιλοσοφική του Παν/μίου Αθηνών και πήρε πτυχίο το 1907. Δίδαξε στα Γυμνάσια Τσοτυλίου, Σιάτιστας, Βέροιας και στο Βαρβάκειο Αθηνών. Δίδαξε στο Διδασκαλείο Θεσ/νίκης και στο Διδασκαλείο της Μέσης και Τεχνικής Εκπ/σης Αθήνας.

Σε συνεργασία με το συνάδελφό του και ύστερα καθηγητή Παν/μίου Χαράλαμπο Θεοδωρίδη έγραψε βιβλία Ιστορίας για τους μαθητές της στοιχειώδους και μέσης εκπ/σης, τα οποία επανειλημμένα κρίθηκαν και εγκρίθηκαν και βοήθησαν μαθητές και διδασκάλους στο έργο τους.

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΕΚ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(Ἐπιβεβαιώσθησαν κατὰ τὸν β' διαγωνισμὸν τῆς γλωσσικῆς
Ἑταιρείας ἐν Ἀθήναις).

Α'. ΔΗΜΟΤΙΚΑ Α.ΣΜΑΤΑ

1. Ο ΠΟΘΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ

Ὁ: πότι νῆμ' ἐλόμισαι, ὦ: πότι νὰ ἔκουμένον
κ' οἱ ψυχουχοὶ μ' ἀρματοῦλοι κ' ἰγὼ δώδια κλέφτης;
Ἰέρασ' οὐ μαῦροὺς μ' ἴερασα, δὲν μπόρ' νὰ πιρατήσου,
δὲν μπόρ' νὰ εὗρου εἰρηματα, τὰ γένημα ταμπράτζια,
δὲν μπόρ' νὰ εὗρου τοῦ φουμι, τὴ γένημη τὴν κίπια,
κὶ τοῦ σπαθὶ τοῦ διμοκὶ μὴ κ' ἀοιμῆτι τὴ χούφια.
Πότι νῆρθῃ κίνας κερὸς, νῆρθῃ κίνα ἰστάτι, (1)
νὰ γκρημισιοῦν οἱ φυλανέ, νὰ τσανισιοῦν οἱ μπράγκις, (2)
νὰ πάρου δίπλα τὰ βονά, δίπλα τὰ κουρφουβούγια
κὶ νὰ σουρῆζου κλέφτικα, νὰ πιρῆζου τὴ φλοῦτζα μ',
νὰ μαζουχοῦν οἱ ἀρματοῦλοι, νὰ μαζουχοῦν οἱ κλέφτες
κὶ τότες μας ὄλοι μαζί νὰ πᾶμ ἐν τὴν Πόλι.

2. Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΗΣ (3)

Τοῦ κρίμι ἰδῆ κ' Ἡ Φάμιλη, τοῦ κρίμι οἱ Μουρατς,
ποῦ ὀήκουσαν κινάστιασι, ποῦ ὀήκουσαν κινάτι.
Ἰαλάστηκαν ἰσπὸ χουρῆ κὶ δικαπέντι κίστια,
Ἰαλάστηκαν Ἡ Νιόσσια, ποῦ ἦσαν ξιανοσομένη.

1) ἰστάτι λέξις Τουρκικῆ—φροῦτια.

2) μπράγκις λέξις Τουρκικῆ—βραμί.

3) Τὸ ἔργον τοῦτον περιέχει τὴν καταστροφὴν τῆς Ναούσης, συμβῆσαι τῆ
9ῃ Ἀπριλ. 1822. Δύο ἕμοια φῆματα δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐφημερίδῃ καὶ
καταστροφῇ τῆς Ναούσης ἐπὶ Ν. Γ. Φιλίππου ἐν σελ. 76—77, ἀλλὰ μὴ
πολλὰς παραλλαγὰς. Τὸ παρὸν δημοσιεύεται ὡς ἀκριβὲς φέσται ἐν Σιατίστῃ.

Ἰήσαν μανοῦλλες μὴ πιδιά κὶ πιθιρὸς μὴ νύρις,
Ἰήσαν κὶ μὴ νυφῆπουλλη, τὰ τέλια ἔς τὸ μαλλιά της.
Πέντε πασιάδες τὴν κρατοῦν κὶ τρεῖς τὴν παραιοῦκου
κ' ἓνα μικρὸν μπιδίπουλλου τὴν εὗρον' ἀπὸ τοῦ χέρι.
Ἡ Πιρπάτα, μῆλού μ' κόκκινου κὶ μουχοζουμισμένου,
μῆγαν τὰ βουῆα οἱ βαροῦν, μῆγαν ἡ φουρισιά σου; κ'
Ἡ Οὔδι τὰ βουῆα μὴ βαροῦν μῆδε κ' ἡ φουρισιά μου,
μόν' μὴ βαρεῖ τοῦ τίγρι μου κ' ἡ ἀντρουπὴ τοῦ κόσμου.
Μὴ χῶρησις ἵπ τοῦν ἄντρα μου κὶ ἀπὸ τοῦν καλὸ μου. κ'
Ἡ Ἄντραν μπῆν κὶ ἂν ἔχασαι, πασὸς θείλ' νὰ οἱ πάρη. κ'
Ἡ Σῶπα, σῶπα, βρουμότουρια, εἶπα, παλαρβανίτη,
κἀλλῃ νὰ ἰδῶ τοῦ αἵμα μου ἔς τὴ γῆς νὰ κουκκνίση,
παρὲν νὰ ἰδῶ τὰ μάτια μου Τόδεκου κὶ τὰ πρὶλήρη. κ'

3. Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΛΙΑ (1)

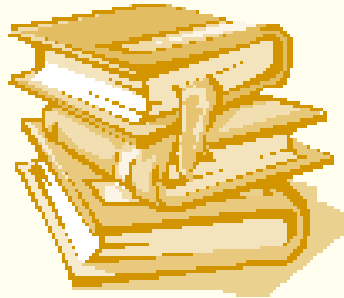
Δώδια χρόνους ἕκαριν ἀρματοῦλὸς κὶ κλέφτης.
Μὴδ Κρυσιανή, μὴδ Παπαγαλά, μὴδ ἰλισημὴν ἡμέρα,
Ἰβῆμι νὰ παίξῃ τοῦ σπαθὶ, νὰ ἴξῃ τοῦν λιθάρι.
Κ' ἡ κῆρ' ἀπὸν τοῦ βρόντου της κὶ ἂπ' τοῦν πουλὸν ἀρμὸ της
ἰκουλημαν τὰ ταμπράτζια της κὶ ἴγανκαν τὰ βουζιά της.
Καίνας δὲν τὴν ἴγιασι, καίνας δὲν τὴν εἶδεν,
ἓνα μικρὸν κλεφτόπουλλου τὴν εἶδεν κὶ ἴλατι.
Ἡ Τ' εἶδεν, Ἡ εἶδεν, κλεφτόπουλλου, κὶ μοῦ χαμουσίλατι; κ'
Ἡ Ἰβῆα τοῦν ἡλιου πῆλαμπιν κὶ τοῦ φηγγῶρ' ἰλισημῆτι.
Ἡ Σῶπα, εἶπα, κλεφτόπουλλου, κὶ μῆν τοῦ μαρτυρήσης.
Θά σοῦ χαρίσου εἰρηματα τὰ φλουρουκαπισομένα.
Τοῦν Ἰασι, τοῦν ἰλάμπιν κὶ ἔς τοῦν οὐντᾶ (2) τὸν ἴηρι,
μὴ νουφικῶδ οὐν τοῦδουκιν, κικρὴ φαρμακισομένη,
Ἰόμοιν (3) τοῦ αἵμα κ' αἵματα, τὸ χεῖλ' τοῦ φαρμάκι,
κὶ ἔς τοῦν οακὶ τοῦν ἰμάζουκιν κὶ ἔς τοῦν ποιεῖ μ' τοῦν ἴχνη.

1) Ἰπὸ τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν ἀναφέρονται ἐν σελ. 130 καὶ 131 τῆς Συλ-
λογῆς τοῦ Ρασσοῦ δύο ἕμοια φῆματα, ἀλλὰ μὴ πολλὰς παραλλαγὰς.

2) οὐντᾶς λέξις τουρκικῆ—βραμίτιον. 3) ἰμοιν—ἴχνητιον.

Λαζάρου Α.
1885-1947

ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΠΝΟΥΚΑΓΙΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Μία Σειρά

Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΦΕΝΔΟΝΗΣ

Πριν από είκοσι πέντε χρόνια, ως νεαρός δημοσιογράφος, με μάτι σπινθηροβόλο, φωτογενερίων λειτουργήσαντος ανθρώπου και δραστηριότητα από την ευχάριστη επαγγελματική, με έρεσκεψθη 'ς τό σπίτι μου ζητών συνεργασίας διά τό πρωτοεκδιδόμενον τότε «Μακεδονικόν Ημερολόγιον» τό 1925. Ήμην τότε καθηγητής τού Τραυλιανείου Γυμνασίου Σιάτιστας.

Τόν έδέχθην εύχρησιότατα και τόν περιποιήθην άερωσ. Είναι και αυτός εκ καταγωγής Σιατιστινός, άλλ' από την κάτω χώρα, τή Γερμανία. Έγγαμος ή οίκογένειά του μου είναι σχεδόν άγνωστος. Εκείνος όμως μου είναι ή μόνος δημοσιογράφος με τόν άποίον συνδέσμαι έπί είκοσι πέντε όλα χρόνια φιλικώτατα.

Δέν είχε δήλωμα φιλολογίας τό 1925, όταν ήμυχας την σταδιοδρομίαν του, την άσπιράν. Τό άπέκτησεν άργότερα και είναι ήδη πτυχιούχος τού Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης πληρών αύτω και τό τυπικά προσόντα.

Άλλά δέν είναι ή τύπος, που άνέδειξε τόν νέον· είναι ή ούσία της πομπητικής του άξιας, ή όποία στηρίζεται κυριώτατα, ως άντελήθην, εις την έξαιρετικήν του δραστηριότητα.

Ο άνθρωπος νεύρον είναι ή Σφενδόνης. Ο άεικίνητος, ή περιεργάτατος, ή φιλοεργάδοτος, ή έραστής τού καλού και διή και ή ίσχυρός, ίσως και κεκυνημένος θρησκευτικός τύπος. Πολλάκις μου έκαμε την τιμήν να παρακαθήση κληθείς εις φιλικόν γεύμα και γά μου πάρη δημοσιογραφικήν συνέντευξιν σπίτι μου. Τόν εύχρησιώ και διά τά καλά του λόγιω και διά τός εισηγήσεις του.

Ός λόγιος της πείρας όμολογώ, δει τό έργον τού πατριώτου μου Νίκου Σφενδόνη θά μείνη διά την Μακεδονίαν τούλάχιστον, άν όχι και δι' όλην την Έλλάδα, ως πολικός προσανατολισμού τών μετέπειτα γενεών τών φιλογουόντων άνδρών. *Λαογραφία*

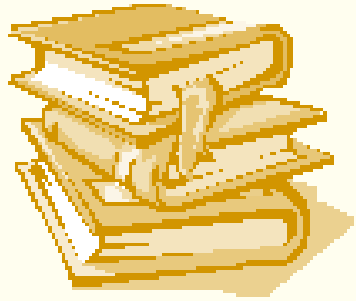
Μακεδονικόν Ημερολόγιον Σφενδόνη (1925-2000)

Είναι ένα από τα μακροβιότερα ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ της Βορείου Ελλάδος.

Αντί για οποιαδήποτε άλλη παρουσίαση θα διαβάσουμε ό,τι έγραψε ο αείμνηστος σιατιστινός καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Χρίστος Καπνουκάγιας με την ευκαιρία των 25 χρόνων εκδόσεως του Ημερολογίου αυτού.

Πριν από είκοσι πέντε χρόνια, ως νεαρός δημοσιογράφος, με μάτια σπινθηροβόλα, φυσιογνωμίαν λεπτεπίλεπτου ανθρώπου και δραστηριότητα ού την τυχούσαν επαγγελματικήν, με επεσκέφθη 'ς στο σπίτι μου ζητών συνεργασίαν διά το πρωτοεκδιδόμενον τότε «Μακεδονικόν Ημερολόγιον» το 1925. Ήμην τότε καθηγητής του Τραμπαντζείου Γυμνασίου Σιατίστης.

*Τον εδέχθην ευχαριστότατα και τον περιποιήθην άκρως. Είναι και αυτός εκ καταγωγής Σιατιστινός, αλλά από την κάτω χώρα, τη Γεράνεια. Εγγύτερον η οικογένειά του μου είναι σχεδόν άγνωστος. Εκείνος όμως μου είναι **ο μόνος δημοσιογράφος** με τον οποίον συνδέομαι επί είκοσι πέντε όλα χρόνια φιλικώτατα.*

...
Ο άνθρωπος νεύρον είναι ο Σφενδόνης. Ο αεικίνητος, ο περιεργότατος, ο φιλοπρόοδος, ο εραστής του καλού και δη και ο ισχυρός, ίσως και κεκρυμμένος θρησκευτικός τύπος.

.....
*Ως λόγιος της πείρας ομολογώ, ότι το έργο του πατριώτου μου **Νίκου Σφενδόνη** θα μείνη διά την Μακεδονίαν τουλάχιστον, αν όχι και δι' όλην την Ελλάδα, ως **πολικός** προσανατολισμού των μετέπειτα γενεών των φιλολογούντων ανδρών. **Λαογραφίας θησαύρισμα, συγχρόνου ιστορίας ανάγνωσμα, σατίρας της κοινωνικής ευγενές ανάθημα και εργασιών επιστημονικών πρωτοτύπων παράρτημα.***

Στο ημερολόγιο αυτό φιλοξενήθηκαν εργασίες τουλάχιστον 16 σιατιστινών, παλιότερων και σύγχρονων.

Ασβεστά Λαζάρου
Γκανούλη Γεωργίου
Δάνα Κωνσταντίνου
Δάρδα Αναστασίου
Ζάχου Αριστοτέλη
Κανατσούλη Δημητρίου
Καπνουκάγια Χρίστου
Κωτούλα Ελένης
Μέγα Αναστασίου
Μπέντα Κων/νου
Μπόντα Γεωργίου
Παπαναούμ Δημητρίου
Σφενδόνη Γιάννη
Σφενδόνη Δήμητρας
Σφενδόνη Νικολάου
Τζώνου Προκόπη
Τόζη Γιάννη

ΜΙΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ

ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ

Χ. ΚΑΠΝΟΥΚΑΓΙΑΣ

τὸ δικαίωμα εἰς τὸ παρὸν βιβλίον νὰ ἴναι υπερήφανον διότι τὸν συγκαταλέγει μετὰ τῶν ἀντιγράφων του, προσημειωμένου μάλιστα νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Σιάτιστάν μετὰ τῶν διακριθέντων λογίων της εἰς τὸ «Μεταφυσικὸν Ἡμερολόγιον».

(Μεἰ ἰδιαιτέραν χαρὰν τὸ «Μεταφυσικὸν Ἡμερολόγιον» παραθέτει μερικὰ ἱστορικά σημεῖωματα τῆς Σιατιστής. Πατριὰ καταγωγῆς τοῦ ἐκδότου του, ἡ ὁποία ἀείποτε διακρίθη εἰς πατριωτικὸν, ἐργατικώτατον καὶ μόρφωσιν.)

Αἱ ὡραῖαι σελίδες, τὰς ὁποίας παραθέτομεν κατωτέρω, γραφεῖσαι ἀπὸ τὸν δυνατόν κάλαμον τοῦ ἐκ Σιατιστής κ. Ἰβου Διδάκτορος τῆς Φιλολογίας κ. Χρήστου Καπνουκαγία, ἀποτελοῦν ἰσχυρὰ καὶ εὐκρινὴν σκιαγραφίαν τῆς Σιατιστής ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως, καθὰ διὰ τὴν ἀπεικόνισιν τῆς ὅλης ἱστορίας αὐτῆς δὲ ἀρχοῦσιν οἱ τοιοῦτοι ἀσκήσαντες. Ἡ γλαυρότης τοῦ ὄφους τοῦ κ. Χ. Καπνουκαγία καὶ ἡ τέχνη μετὰ τὴν ὁποίαν ἐχειρίσθη τὸ θέμα του, συνδύαται τὸν ἑπαιτὸν μετὰ τοῦ ἀφελέμου διδόντος.

Ἐκεῖ που τὰ αβυσσώδη μάτια τοῦ διαβάτου κατακτητοῦ δεν σαγηνεύονται ἀπὸ ἄμεσα φυσικά κάλλη, ἐκεῖ που ἡ ζωὴ συγγενεῦεται σὲ ἀπόλαυσι μετὰ τὴν ζωὴ τοῦ ἐρημίτου, που κατὰ τὴν ομηρικὴν ῥῆσιν «... μάλ' αἶθρη πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη» (Ὀδύσεια. ζ. 43) εἶναι χτισμένη μιὰ αετοφωλιά που λέγεται Σιάτιστα.

Τίποτε δὲν εἶνε ἀλλοτρίωτον εἰς τὴν ἀπόφασίν σου ἀπὸ τὸ νὰ θυμῶνται κανένας γλῶσσά περισημένα σὲ δύστινες στιγμὰς. Αὐτὸ συμβαίνει μετὰ μίαν που αν ξεφωλιάσωμε τὸ βιβλίον τῆς παραδόσεως πῶς γινώσκουμε γιὰ τὴ Σιάτιστάν (γιατὶ ἀποστρέφωμε ἀλλοτρίως μὴν ἔχομε) καὶ ἐξετάσωμε μετὰ προσοχὴν ὅτι ἀκό-

Ἐκεῖ που τὰ αβυσσώδη μάτια τοῦ διαβάτου κατακτητοῦ δεν σαγηνεύονται ἀπὸ ἄμεσα φυσικά κάλλη, ἐκεῖ που ἡ ζωὴ συγγενεῦεται σὲ ἀπόλαυσι μετὰ τὴν ζωὴ τοῦ ἐρημίτου, που κατὰ τὴν ομηρικὴν ῥῆσιν «... μάλ' αἶθρη πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη» (Ὀμήρου Ὀδύσεια.ζ.43) εἶναι χτισμένη μιὰ αετοφωλιά που λέγεται Σιάτιστα.

Από το μεγάλο πλήθος των ποικίλων δημοσιευμάτων του Ημερολογίου ξεχωρίζουμε την εργασία του καθηγητή Χρίστου Καπνουκάγια με τίτλο ΜΙΑ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ και γιατί έχει αρχειακή αξία, δημοσιεύτηκε στον πρώτο τόμο, το 1925, και γιατί, για όσους ασχολούνται με το θέμα, είναι φανερό ότι είναι πληρέστατη αν και γράφηκε από έναν νεαρό τότε καθηγητή.

Ακολουθεί ένα απόσπασμα σε ελεύθερη απόδοση στη νεοελληνική:

σε ένα τόπο όπου οι εύκολα εντοπιζόμενες φυσικές ομορφιές δεν γοητεύουν τα απύθμενα μάτια του διαβάτη κατακτητή, εκεί που η ζωή μοιάζει σε απόλαυση με τη ζωή ερημίτη σε έναν τόπο που κατά τον Όμηρο

ασύγνεφη κει πάνω βασιλεύει γαλήνη ατέλειωτη, κι ολόλευκη φεγγοβολή τον λούζει*• είναι χτισμένη μια αετοφωλιά που λέγεται Σιάτιστα.

* Μετάφραση Καζαντζάκη – Κακριδή

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΑΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΜΗΧΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΣΤΑΥΡΟΥ ΒΕΔΟΣΙΑΔΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΒΑΝΑ

1933

25a/1968

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΑΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΜΗΧΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΣΤΑΥΡΟΥ ΒΕΔΟΣΙΑΔΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΒΑΝΑ

1934

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΑΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΜΗΧΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

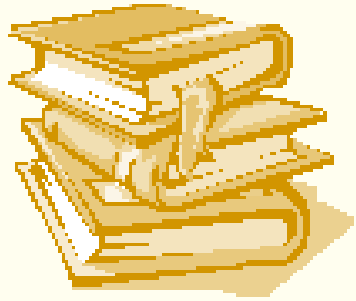
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΣΤΑΥΡΟΥ ΒΕΔΟΣΙΑΔΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΒΑΝΑ

1938

ΕΚΔΟΣΙΣ
"ΒΟΥΛ. ΕΛΛΑΔΟΣ"
ΚΟΖΛΗΗ

Το ετήσιο ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ήταν μια έκδοση της εφημερίδας ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΛΛΑΣ της Κοζάνης. Ο πρώτος τόμος εκδόθηκε το 1933 και ο τελευταίος το 1938.

Στις σελίδες του φιλοξενήθηκαν εργασίες των Σιατιστινών:

Γκανούλη Γεωργίου

Κανατσούλη Αθανασίου

Καπνουκάγια Χρίστου

Σπύρου Αναστασίου

Τόζη Γιάννη

Γκανούλης Γεώργιος
1898-1977

Απαγγείλι

ΣΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ

Γ' Απαγγελία κατά τὴν ἀποκαλυψήν τοῦ
Πρωτοῦ Σουλῆ (στίχ. 29, Νοεμβρίου 1941)

Ψυχαί' ἀπὸ τοῦ τάρους οὐκ ἦρας τιμημέναι,
γὰρ τὴν Πατρίδα τὴν γλυκεῖά που πλάσθε μ' ἀνδρεία
εἶναι λυπηρὴ εἶναι χωρὶ. Λεβάντες δοξασμένοι,
γὰρ οὐκ εἶν' ἡ γιορτὴ αὐτὴ καὶ ἡ τέλη ἡ ἄκρεια.

Ἐλευθερία ἢ θάνατος ἦσαν τὸ σύνθημά οὐκ
καὶ τῆς Πατρίδος ἡ τιμὴ κρυφὰ οὐκ ἀποφάνεαι
γὰρ αὐτὸ τὰρ ἡ Ἑλλάς φορεῖ κερύνα τ' ἐνοχὰ οὐκ
καὶ σὺ ἀγὰρ οὐκ μέτωπα ἀμύραντα στεράνεαι.

Τὸν κανονιστὸν δὲν οὐκ ἀντρέσκεν τὸ πῦρ καὶ οἱ κρῆτοι
ὄκν' ἰσχυρῶς ἀμύραται στήν μαχὴν τὴν μνήναι.
Ὁ ἐνδοξὸς οὐκ θάνατος οἶδαί ζωὴ στή νίκη
καὶ τὸν ἔχθρον κερύνουσε γὰρ σκέπη καὶ τὴ βίαι.

Δικαλοῦν οἱ ῥαμπιεῖς, ἀντιθεοῦν οἱ ἄρχαι,
κέρουσι γίνονται λυπηροὶ τὸν εὐγενῶν ἀγῶνων,
ἡ Δαῖδα, ἡ θεὰ ἡ ἑλευθερία ἀπὸ οὐκ μοναχῆ
θα νὰ κερνῆ ἀκούρατον ἐν μέσῳ τὸν κίονων.

Σταρντοπέρου ἦρας, Σιγιστάτης πικληκαρία,
ἡμιόμοι τοῦ Ἡλιουτοῦ, ἀπὸ τοῦ Νηλεῖου,
σὴν νίκη στή φωτιὰ ῥιχνεῖται πάντα σὴν λιοντάρια
ἀκούρατοι καὶ οἱ τὰ θεοὶ νεκρὸ τοῦ Σπυγγαρίου.

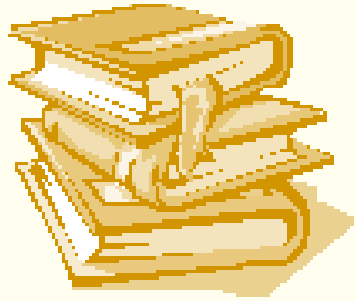
Τὸ κίμα οὐκ ἐλατῶσε τὴ γῆ τὴ διψασμένη
καὶ βίβρα τῆς λευθερίας τὸ ζένδρο τὸ ἄρχαι,
ὄκν' ἰσχυρῶς οὐκ ἀντρέσκεν σὴ χωρὶ σιληθωμένη
καὶ πῦρ τῆς ψυχῆς τ' ἀσπέραι τῆς φυλῆς τ' ἀρχαίαι.

Στ' εὐράναι φῶς εἰ ἀνάσπερο, ψυχῆς ἀγικαμένης,
ἀνάσπερο στῶν ἀλλετῶν μικτῶρων τὴ χωρεῖαι,
τοῦ Πρωτοῦ Σουλῆ ἡ δουλὸς, λυπηρῶς τιμημένης,
τὴν ἐνδοξὴν εὐτιςτα τοῦ Γένους ἱστορεῖαι.

Τοῦς ποταμοὺς καὶ τὰ ἄνετρα τὰ κερνικὰ φλῶθει
τῆς λευθερίας καὶ εὐαρεῖ τὴν εὐγενῶν κίμα
ὄκν' ἰσχυρῶς εὐτιςτα τοῦς βούλους καὶ τὰ μῦθαι
καὶ ἀκούρατος καὶ κίμας καὶ τὰ ἄνετρα τὰ κερνικὰ.

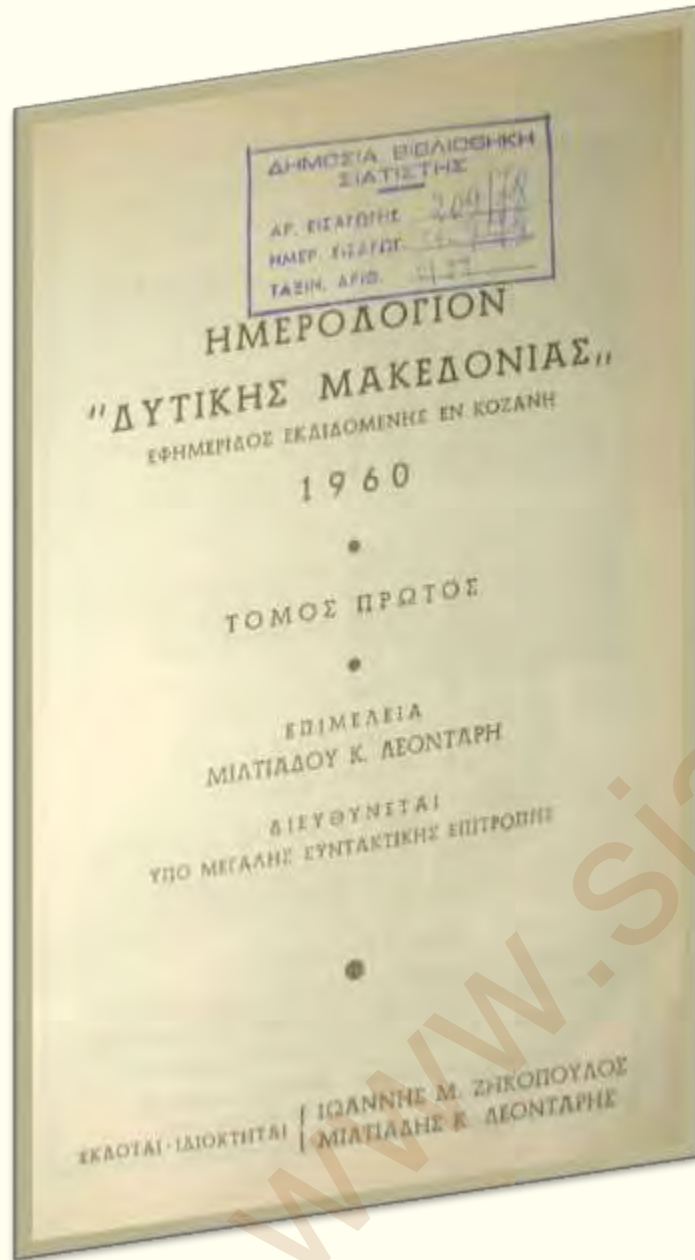
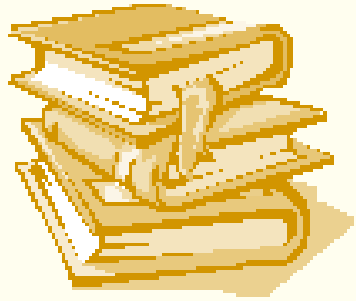
Κογγόμενος γὰρ ἀπὸ οὐκ ἀνεθῶσε πῦρ ὡς πῦρ,
"12" καὶ κερνικῶς σήμερ καὶ ἡ γιορτὴ οὐκ εἶσαι,
καὶ δευτέρως γρηγορεῖ γὰρ γάρη ἡ ἡμερὰ
Ἄνασπερο σὴν Ἡπτακλῆρα νὰ κερνικῶς τὴν Πόλιν.

ΓΕΩΡ. Θ. ΓΗΛΠΟΥΛΗΣ κληρικῆς

Θα σταθούμε στον **Γεώργιο Θεοδοσίου Γκανούλη** (1898-1977) και γιατί είναι ο πολυγραφότερος και γιατί το ποίημά του **ΣΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ** δημοσιεύτηκε στον **πρώτο** τόμο του Ημερολογίου, είναι δηλαδή από τους πρώτους συνεργάτες του Ημερολογίου.

Ο Γεώργιος Γκανούλης ήταν φιλόλογος με επιτυχημένη καριέρα, εξελίχτηκε σε Γενικό Επιθεωρητή Μέσης Εκπαιδύσεως. Τη χρονική περίοδο 1922-1931 δίδαξε στο Τραμπάντζειο και αργότερα 28/11/1945 έως 6/5/1948 υπηρέτησε στο Τραμπάντζειο ως Γυμνασιάρχης. Αρθρογράφησε για την Ιστορία και τη Λαογραφία της Σιάτιστας σε πολλά-πολλά έντυπα. Εντοπίσαμε περισσότερες από 50 δημοσιεύσεις του.

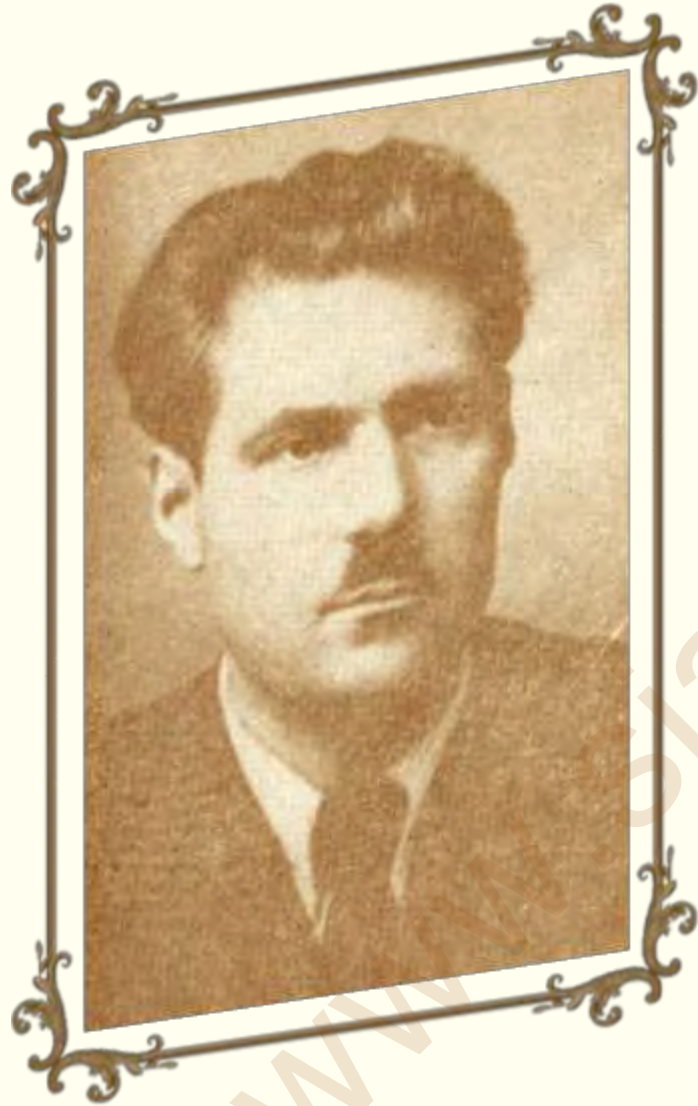

Με τον ίδιο τίτλο Ημερολόγιον «Δυτικής Μακεδονίας», αλλά τη διευκρίνιση «εφημερίδος εκδιδομένης εν Κοζάνη», κυκλοφόρησε για δυο χρόνια, 1960 και 1961, ημερολόγιο με εκδότες – ιδιοκτήτες τον Ιωάννη Μ. Ζηκόπουλο και το σιατιστινό Μιλτιάδη Κ. Λεοντάρη. Στο ημερολόγιο αυτό περιέχονται εργασίες των:

Βούρρου Τάσου
Γκανούλη Γεωργίου
Λεοντάρη Μιλτιάδη
Στρακαλή Μιλτιάδη
Τσιρλιγκάνη Νέστορα

Η πόλη μας είχε άξιο αντιπρόσωπό της στον δημοσιογραφικό κόσμο στη διάρκεια του μεσοπολέμου τον Γιάννη Ταχογιάννη.

ΤΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Γεννήθηκε στη Σιάτιστα. Μετά την αποφοίτησή του από το Τραμπάντζειο Γυμνάσιο, το σχ. έτος 1913-1914, ενεγράφη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ως δημοσιογράφος εργάστηκε στις εφημερίδες Θεσσαλονίκης «Νέα Αλήθεια», «Βαλκάνια», «Μακεδονία». Συγχρόνως ήταν ανταποκριτής εφημερίδας των Παρισίων.

Κριτικός, χρονικογράφος εξέδωσε το 1938 συλλογή χρονογραφημάτων με τίτλο «Ζωή στη Βιτρίνα».

Πολέμησε στην πρώτη γραμμή στον πόλεμο του '40.

Πέθανε στις 23 Ιουλίου 1942.

Η κ. Καλλιόπη Μπόντα-Ντουμανάκη εντόπισε στη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων το φύλλο της εφημερίδας ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ της 25^{ης}/12/1933, όπου είναι δημοσιευμένη μία ηθογραφία του Ταχογιάννη με τίτλο ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΟΛΙΑΝΤΑ και αναφέρεται σε ένα άναμμα της κλαδαριάς στα ΤΡΙΑ ΠΗΓΑΔΙΑ λίγα χρόνια μετά την απελευθέρωση του 1912 και στον λαϊκό μουσικό της πατρίδας μας που πέρασε στις μνήμες μας σαν ένα από τα γλυκύτερα κλαρίνα, στο Τζουτζόπκο.

Παραθέτουμε ένα μικρό απόσπασμα:

Μα αυτή τη φορά η νύχτα η μεγάλη, η χροιάρα, η τρανή θα γιορταζότανε στα βουβά και στα μουγκά. Ο μάγος που θα την γέμιζε κελαϊδισμούς με το κλαρίνο του, το Τζουτζόπκο, ήταν μήνες άρρωστος στο κρεβάτι και μάλιστα λέγανε πως βρισκότανε στα τελευταία του... Ξαφνικά όλων οι καρδιές λαχτάρησαν κι' όλοι έφεραν τα χέρια τους στα μάτια, σαν νάθελαν να διώξουν κάποιον κακό βραχνά. Και μήπως δεν έβλεπαν; Εκεί μπροστά τους ένας άνθρωπος σκελετωμένος, φάντασμα παρά πλάσμα ζωντανό, με ένα κλαρίνο στη μασχάλη, τους παραμέριζε όλους κι' άνοιγε δρόμο και προχωρούσε με τρεμάμενα πόδια προς το κέντρο της πλατείας. Ήταν ο Τζουτζόπκος που όλοι τον ήξαιραν στο κρεβάτι να βρίσκεται στα τελευταία του.

Όσο να αναρωτηθή κι' όσο να καλοπιστέψη ο καθένας τα μάτια του, χιλιάδες αηδόνια γέμισαν τον αέρα με τους γλυκούς κελαϊδισμούς των. Όλοι τον αναγνώριζαν τώρα. Ήτανε αυτός με το μάγο του κλαρίνο. Άρρωστος ήταν του θανατά, μα πώς μπορούσε να λείψη από μια τέτοια γιορτή; Πώς μπορούσε ενώ όλοι αυτόν περίμεναν, να παίξη, αυτός να ριχτή πισοκάπουλα στο άτι του Χάρου και να φύγη σαν λιποτάχτης; Αυτό ήταν αδύνατο. Κι' ενώ ο Χάρος του χτυπούσε το παράθυρο αυτός γλύστρησε από την πόρτα, σαν υπνοβάτης και πήγε εκεί που τον περίμενε η χαρά...

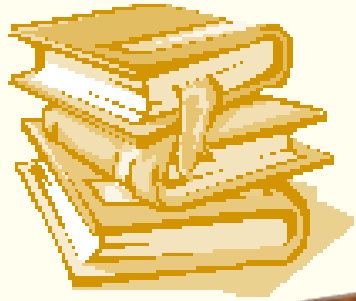

Με τις πρώτες νότες που ξεχύθηκαν από το μάγο όργανο, ξεχείλισε από τα στήθεια όλων η χαρά, κι' άναψεν ο χορός και το γλέντι. Και το κλαρίνο, το θείο κλαρίνο του Τζουτζόπκου, όλο γινότανε πειο γλυκόλαλο, πότε σαν αηδόνη, πότε σαν γαλιάντρα, πότε σαν ερωτευμένο πουλί, πότε σαν πληγωμένη νεράιδα, και τρίλιζε όλο και πειο γλυκά:

-Κόλιαντα, μπάμπω κόλιαντα...

Ανήμερα Χριστούγεννα, στο σπίτι του, το φτωχό γύφτο τον θρηνούσαν νεκρό. Μα πριν κατεβεί στον άλλο κόσμο έπαιξε με το μαγεμένο του όργανο τα τελευταία κόλιαντα...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Και πολλοί άλλοι συμπατριώτες μας δημοσίευσαν εργασίες τους σε επιστημονικά περιοδικά ή τα κυκλοφόρησαν σε αυτοτελείς εκδόσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

**Παναγιώτης Γράβας
1908-1940**

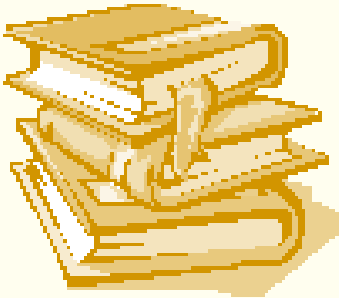
ΤΑ ΚΟΥΔΑΡΙΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ

ΥΠΟ
ΠΑΝ. ΓΡΑΒΑ

Πρώτος πού είδε πώς μιλιούνται τὰ κουδαρίτικα καὶ στὴ Σιάτιστα ἦσαν ὁ Δ. Σάββος ¹⁾. Αὐτὸς τὸ 1912 στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ τὸν Θ. Νάτσινα μαζέψε περίπου 50 λέξεις, τὶς ὁποῖες τὸ 1923 δημοσίεψε στὸν Ζ' τόμο τῆς Λαογραφίας (σ. 521 - 542) στὴν πολύτιμη ἐκείνη συλλογὴ «Περὶ τῶν ἐν Ἠλείῳ, Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ συνθηματικῶν γλωσσῶν». Μὲ εἶδα πὼς τὸ λεξιλόγιο ἐκείνο μόνο κατὰ 1/4 ἀντιπροσωπεύει τὴ γλῶσσα αὐτὴν γι' αὐτὸ καὶ νόμισα πὼς εἶναι καλὸ νὰ τὴν ξαναπροσέξω κ' ἐγώ, ὅπως εἶπ' ἄρα σήμερον μέσα στὴν πατρίδα μου τὴ Σιάτιστα. Ἀφορμὴ δὲ μοῦ δόθηκε ἀπὸ τὸ ἐξῆς.

Ὁ καθηγητὴς μου κ. Μ. Τριανταφυλλίδης μοῦ εἶχε δώσει μιὰ φροντιστηριακὴ ἐργασία «Συλλογὴ τῶν τεχνικῶν ἐπαγγελματικῶν ὄρων τῆς πατρίδας μου τῆς Σιάτιστας». Σηκώθηκα τότε ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη καὶ πῆγα στὸν τόπο μου. Ἄρχισα νὰ μαζεύω τὸ ὕλικό. Πρῶτα ἄρχισα τὸ σύγγραμμα τῶν ἐπαγγελματικῶν τεχνικῶν ὄρων τοῦ ἀμπελουργοῦ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ μου τὸ Θανάση Γράβα. Ὅταν ἤμιασταν στὴν ὀνοματολογία τῶν ἐργαλείων τοῦ ἀμπελουργοῦ, ἄκουσα δυὸ τρεῖς λέξεις, πού μοῦ γέννησαν τὸ ἐνδιαφέρον. «Τοῦ φκέλ', μοῦ εἶπε, τοῦ λέμι κὶ ξλόχτινο. Τοῦ κλαδιτήρ' τοῦ λέμι κὶ τρύφλαν». Σὲ ἐρώτηση, πὼς γίνεται αὐτό, μοῦ εἶπε «Ἦρέπ' νὰ ξέρς, πὼς ἡμεῖς οἱ ἀργάτις μέσα σι' Σιάτιστα ἔχουμε κὶ τ' ἄθή μας ἡ γλῶσσα, τὰ κουδαρίτικα.» Ἔμιασα ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ μου δὲς μπόρεσε νὰ μοῦ πῆ λέξεις. Ὅταν φτάσαμε στὴ λέξη *πέτρες*, μοῦ εἶπε «Τὶς λέν μα-

¹⁾ Ἡ παρούσα ἐργασία ἐγένετο ἐν ἔτει 1933 ἐν τῇ Λαογραφικῇ φροντιστηρίῳ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης [Σ. τ. Δ.].

Γράβας Παναγιώτης του Παναγιώτη.
Γεννήθηκε στη Σιάτιστα το έτος 1908, λίγους μήνες μετά τον θάνατο του πατέρα του.

Αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ με βαθμό άριστα. Συγκέντρωσε και δημοσίευσε τα «Κουδαρίτικα Σιατίστης», γλωσσολογική μελέτη πάνω στη διάλεκτο των οικοδόμων / μαστόρων της περιοχής μας.

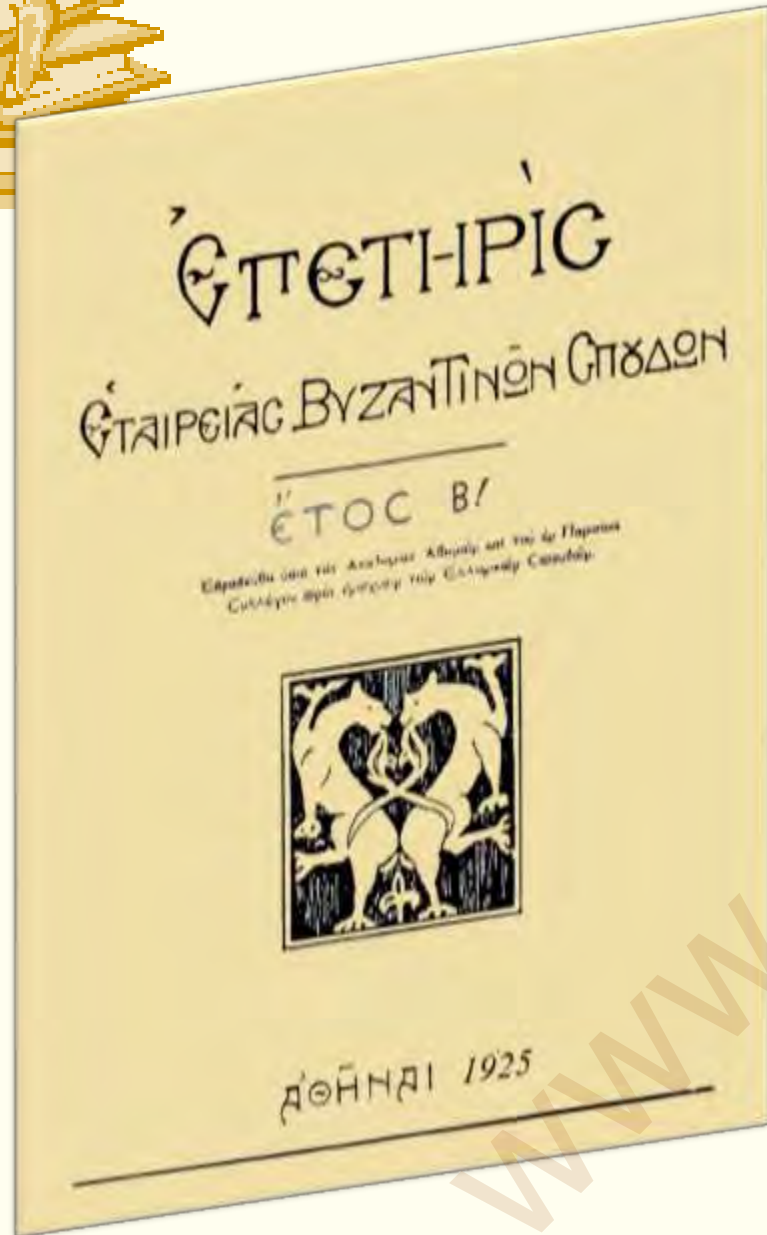
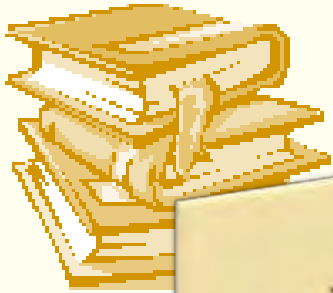
Η εργασία δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό **Λαογραφία** τ.12 (1938-1948).

Αντιγράφουμε ένα κομμάτι από την εργασία του:

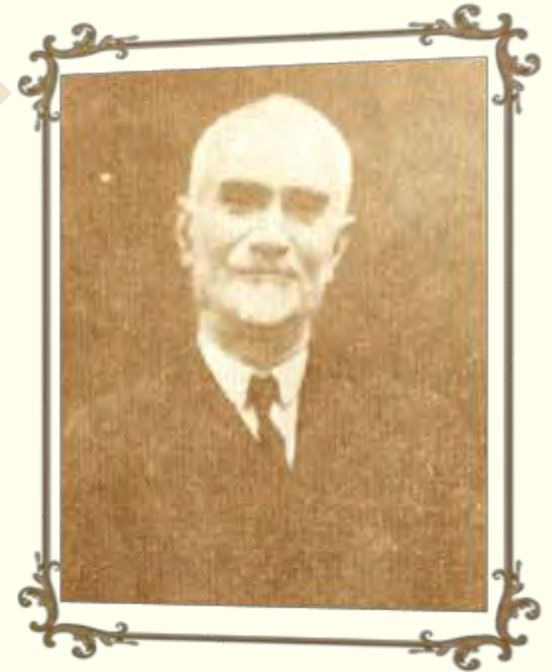
Ο καθηγητής μου κ. Μ. Τριανταφυλλίδης μου είχε δώσει μια φροντιστηριακή εργασία «Συλλογή των τεχνικών επαγγελματικών όρων της πατρίδας μου Σιάτιστας». Σηκώθηκα τότε από τη Θεσσαλονίκη και πήγα στον τόπο μου. Άρχισα να μαζεύω το υλικό. Πρώτα άρχισα το σύναγμα των επαγγελματικών τεχνικών όρων του αμπελουργού από τον αδελφό μου το Θανάση Γράβα. Όταν ήμασταν στην ονοματολογία των εργαλείων του αμπελουργού, άκουσα δυο τρεις λέξεις, που μου γέννησαν το ενδιαφέρον. «Του φκέλ', μου είπε, του λέμι κι ξλόχτενου. Του κλαδιτήρ' του λέμι κι τρύφλαν». Σε ερώτηση πώς γίνεται αυτό μου είπε· Πρέπ' να ξέρς, πως ημείς οι αργάτις μέσα στ' Σιάτιστα έχουμε κι τ' θκή μας d γλώσσα, τα κουδαρίτκα.» Έμασα από τον αδελφό μου όσες μπόρεσε να μου πη λέξεις. Όταν φτάσαμε στη λέξη **πέτρες** μου είπε· «Τις λεν μανούρις κι πρου πάντουν οι μαστιόρ' ,ποχν κι αυτοί τ' θκη μας d γλώσσα.» Ο ίδιος ο αδελφός μου κατά το βράδυ ήρθε στο σπίτι μας με δυο τρεις απ' την παρέα του· «Αυτοί, μου λέει, τα ξέρν καλά τα κουδαρίτκα». Ήταν ο Λάζαρος του Σκορδάρη, ο Νίκος του Κεραμάρη και ο Σπύρος του Γκαντάϊα. Όλοι τους παραδέχτηκαν εκείνες τις λέξεις, που μου είχε πει ο αδελφός μου, και με προθυμία δέχτηκαν να μου απαντούν σ' ό,τι τους ρωτώ.

(Η παρούσα εργασία εγένετο εν έτει 1933 εν τω Λαογραφικώ φροντιστηριω του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης [Σ.τ.Δ.])

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΜΟΥ Β/1925

- Κουκουλέ Φ.** Συμβολή εις το περί του γάμου παρά τοις Βυζαντινοίς κεφάλαιον 3-41
- Ξανθουδίδου Στεφ.** Μολύβδινοι βούλλαι εκ της Κρήτης 42-49
- Δουβουνιάτου Κ.** Κοσμά Βεσπίτωρος ανέκδοτα εγκώμια εις την ανακομιδήν του λειψάνου του εν αγίοις πατρός ημών Ιωάννου του Χρυσοστόμου. 50-83
- Παπαδοπούλου Α. Α.** Οι Έλληνες υπό τους Τούρκους. 84-106
- Ξυγγοπούλου Α.** Το ανάγλυφον της επισκοπής Βόλου 107-121
- Βέη Ν. Λέων—Μανουήλ Μακρός, επίσκοπος Βελλάς—Καλοσπίτης, μητροπολίτης Λαρίσσης — Χρυσοβέργης, μητροπολίτης Κορίνθου** 122-148
- Βογιατζίδου Ι.** Το χρονικόν των Μετεώρων, Ιστορική ανάλυσις και ερμηνεία. 149-182
- Αρβαντάκη Γ.** Χριστιανικά σύμβολα. Αι «Ευλογίαι» του αγίου Μήνα 183-219
- Σγάλα Α.** Ανωνύμου, Βίος και ανατροφή του αγίου Θεοδώρου του Τήρωνος. 220-226
- Γαννοπούλου Ν.** Αι παρά την Δημητριάδα βυζαντιναί μοναί. Μέρος δεύτερον. Τα σωζόμενα μνημεία. 227-241
- Σωτηρίου Γ. Α.** Η όμορφη εκκλησιά Αιγίνης. — Συμβολή εις την Βυζαντινήν εικονογραφίαν και τέχνην 242-276
- Αμάντου Κ.** Γλωσσικά παρατηρήσεις εις μεσαιωνικούς συγγραφείς. 277-287
- Ορλάνδου Αναστ.** Αι καμαροσκέπαστοι βασιλικάι των Αθηνών. 288-305
- Αναγνωστοπούλου Γ.** Περί της επιδράσεως της Βενετίας εις τας υπ' αυτής καταληφθείσας Ελληνικάς χώρας. 306-315
- Τιπάλδου Γ. Ε.** Ο Ρως Σαλιμάς των Βυζαντινών και οι Ροσάλμιοι της Κεφαλληνίας (Σημειώματα Άγνωστα ονόματα ζωγράφων Ξυλόγλυπτων) 316-320
- Ξυγγοπούλου Α.** Συμπλήρωσις εις τα περί του αναγλύφου της Επισκοπής Βόλου 320
- Σημειώματα: Άγνωστα ονόματα ζωγράφων Ξυλόγλυπτών... 321-329
- Βιβλιοκρισίαι 330-341
- Κarl Krumbacher 341-344
- Επιστημονικοί ανακοινώσεις 345-351
- Βιβλιογραφία 352-361
- Διορθωτέα 362
- Το Λεύκωμα των Βυζαντινών αυτοκρατόρων 362-364
- Τα υπό της Εταιρείας κατά το 1925 πεπραγμένα. 365-397
- Πίνακες 367

Φίλιππος Ζυγούρης
1865-1951

20) *Δοβίστα Σεργῶν, Ν. Ἁγ. Ἀθανασίου.* Ἐπὶ μαρμάρου ἄνωθεν τῆς εἰσόδου :

«Οὗτος ὁ θεῖος καὶ περικαλλὴς ναὸς τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας τοῦ μεγάλου ἀνηγέρθη διὰ τῆς ἐνθέρμου προστασίας τε καὶ συνδρομῆς τοῦ τε τιμιοτάτου κ. Γεωργίου ἡοῦ τοῦ ποτὲ Παπαθανασίου ἰκονόμου τῆς χώρας ταύτης καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγχωρίων χριστιανῶν παρὰ ἀρχιτέκτονος Ἀνδρέου τοῦ ἐκ Καστοριάς ἀρχιερατέβοντος τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ἁγίου Σεργῶν κυρίου Κωνσταντίνου Ἀραου (;) καθιερωθῆ ἐνετεῖ σοτιρίῳ ΑΩΕ Σεπτεμβρίου Α'» (1805). (Α. Βασιλείου).

21) *Σιάτιστα, Ἄνω Συνοικία, Ν. Ἁγ. Τριάδος.* Ἐπὶ εἰκόνας τοῦ Ἁγ. Ναούμ:

«Δέησις τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Νικολάου, Μαλαματῆς καὶ Ναούμας 1793 Νοεμβρίου 29 δια χειρὸς Μιχαήλ.» (Φ. Ζυγούρης)

22) *Αὐτόθι,* Ἐπὶ εἰκόνας τῆς Ἁγ. Τριάδος.

«Πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν δέησιν τῶν δούλων τοῦ ζουφειοῦ τῶν πραγματευτῶν Βράνης 1794 Ἰουνίου 6 δια χειρὸς Μιχαήλ.» (Φ. Ζυγούρης)

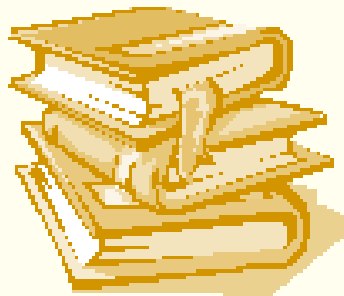
23) *Αὐτόθι, Ν. Προφήτου Ἡλιοῦ καὶ Ἐλισσαίου.* Ἐπὶ εἰκόνας τοῦ Ἁγ. Νικολάου:

«Πρόσδεξαι κύριε τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου Δημητρίου καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ Νικολάου Χατζημιχαήλ. Ἰστορήθη ἡ ἁγία εἰκόνα ἐν ἔτει 1787 Αὐγούστου 20 δια χειρὸς Νικολάου.» (Φ. Ζυγούρης)

Φίλιππος Ζυγούρης
1865-1951

Ζυγούρης Φίλιππος
"Ἄγνωστα ονόματα ζωγράφων,
ξυλογλυπτῶν, τεχνιτῶν καὶ ἄλλων
ἐξ ἐπιγραφῶν μεταβυζαντινῶν
ἐκκλησιῶν, υπ' ἀριθμ. 21-26 ἐκ
Σιατίστης", Επετηρίς Εταιρείας
Βυζαντινῶν Σπουδῶν 2 (1925).

Ναούμ Λιάκος
1900-1957

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ

Τὰ παλαιοντολογικά εἰρήματα καὶ ὁ τρόπος
τῆς διατηρήσεώς των
Τὸ Μουσεῖον τῆς Σικτίστης καὶ τὸ περιεχό-
μενόν του.

Ἦντο ἀπὸ τον θόρυβο ποὺ δη-
μιουργήθηκε μετὰ τὰ συμβεβηκτα πε-
ρὶ τοῦ Κόλακος καὶ ἀπ' τὴν ἐπι-
σημο βεβαίωση, ὅτι παλαιοντολογι-
κὰ εἰρήματα καὶ ὅτι σκελετοὶ ἀν-
θρώπων εἶναι μὲν ἀσκαπὸν νὰ δια-
φρατίσωνται τὸ ἀναγνωστικὸν κοι-
νὸν τοῦ ἀγαπητοῦ «Μακεδονικὸῦ
Βήματος» περὶ τοῦ τρόπου τῆς δια-
σώσεως τῶν εἰρημάτων τούτων, ὅ-
πως ἡ ἐπιστήμη τὸν παραδέχεται
καὶ περὶ τῆς σημασίας τοῦ Μουσεί-
ου τῆς Σικτίστης ὅπου ἐπιδοχεῖ
πλουσιαιμένη συλλογὴ τοιαύτων.

Σὲ προσαμένη ἐποχὴ πολὺ μακρο-
νῆν, σὲν τότε μαρ βλαῶ καὶ σ' ὀ-
λη τῆ Γῆ—πρὶν παρουσιασθεῖ ὁ
ἄνθρωπος καὶ γίνῃ κυρίαρχος αὐ-
τῆς—, ἔζησε εἷνας παρθένος κό-
σμος ἔθων καὶ φυτῶν. Ἐκ τούτων
ἄλλα μὲν ξηρανίσθησαν τελείως
δι' ἡλιαν καταλλήλων βιοτικῶν
ὄρων, ἄλλα δὲ ἄφησαν τοὺς ἀπο-
γόνους των, οἱ ὅποιοι πάλιν πα-
ρουσιάζονται διαφορτικοὶ ἀπ'
τοὺς πρώτους ἦτορα ἀπὸ μιᾶ συ-
νεχῆ ἡλικίαν.

Τὴν ὁμοίαν τῶν πρώτων καὶ τὴν
διαφορῶν τῶν νεώτερον τύπων

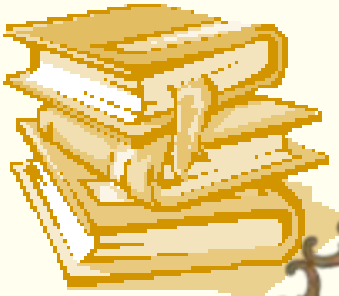
ἀπέθαναν καὶ πλάσθων ἐθῶν, ἐβ-
ρέθησαν μετὰ τὰς ὁμοίας των μέσα
στοὺς πάγους τῆς Σιβηρίας γιὰ
νὰ μᾶς δώσουν πλῆρη τὴν εἰκόνα
τοῦ κόσμου τὴν ὁμοίαν ἐπιλοξίνθη-
σε ἄλλοτε ἢ Γῆ.

Τὰ διασωθέντα λείψανα τῶν ὁρ-
γανικῶν ζώων καλοῦνται γενικῶς
ἀ π ο λ ι ο ῦ ρ α τ α καὶ ἔχουν μι-
γίστην σημασίαν διὰ τὴν ἐπιστή-
μην, διότι δι' αὐτῶν γίνεται γνω-
στὴ ἡ ἱστορία τῆς Γῆς. Δι' αὐτῶν
γνωρίζομεν ὅτι ἀπὸ τὰ ζῶα καὶ
φυτὰ ποὺ ζοῦν σήμερον ἐλάχιστο
εἶναι ὅμοια μετὰ τὰ φυτό καὶ τέλο-
σδιὰ συμπληροῦν τὰ χροῖματα τῆς
ζώσης ἀπριουργίας καταδεικνύοντα
τὴν βαθμιαίαν ἡλικίαν.

Τὸ Παλαιοντολογικὸν Μουσεῖον τῆς Σικτίστης

Πρὸ 20 προέτων ἐτῶν ὁ τότε
καθηγητὴς τοῦ Γυμνασίου Σικτί-
στης καὶ ἡδὴ Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς
τῶν Φυσικῶν κ. Ἀναστ. Λάνας,
περιεργόμενος διὰ γεωλογικὰς με-
λέτας τὴν κοιλίαν τοῦ Ἀλιόκρονος
μέσα στῆς ἀπέτοιμας χαράδρας τοῦ
Πολυλάκου ἸΚίσακνι, βόηκε τυυδ-

www.Siatika.gr

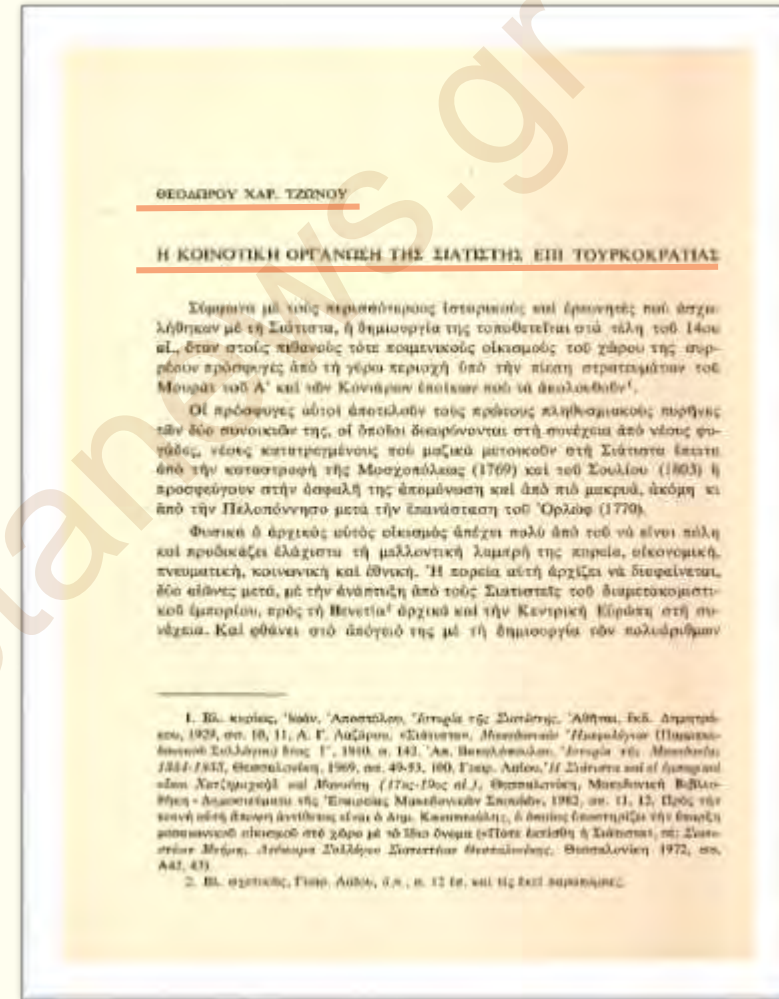
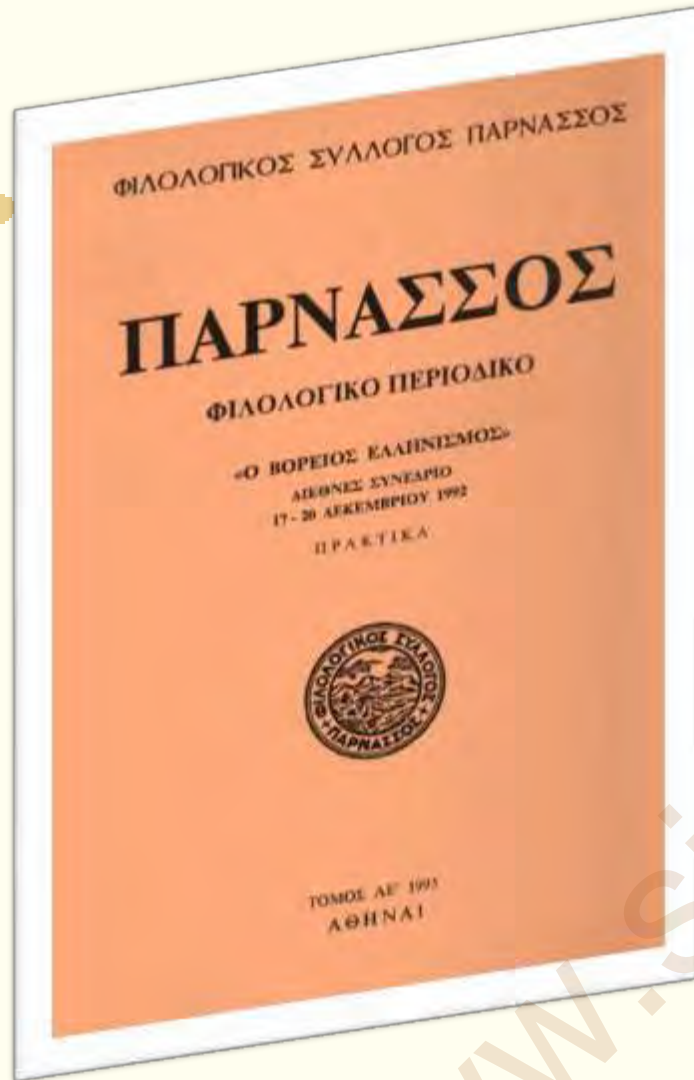
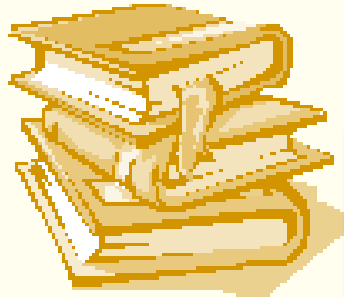

Ναούμ Λιάκος
1900-1957

Ναούμ Λιάκος.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ. Τα παλαιοντολογικά ευρήματα και ο τρόπος της διατηρήσεώς των. Το Μουσείον της Σιατίστης και το περιεχόμενόν του. Το Παλαιοντολογικόν Μουσείον Σιατίστης. εφημερίδα της Κοζάνης **ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΒΗΜΑ**, φύλλο της 19ης/4/1931, σελ. 2^α.

www.siatistaneews.gr

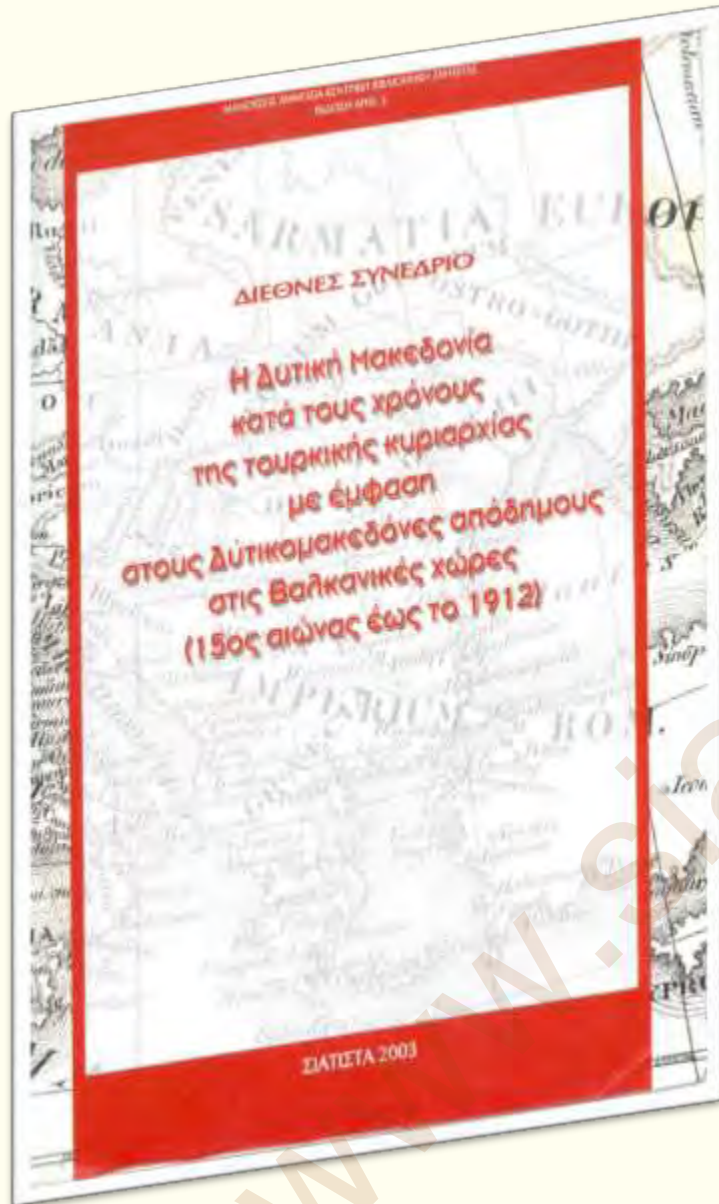
Τζώνος Θεόδωρος Χαρισίου

Η κοινοτική οργάνωση της Σιατίστης επί Τουρκοκρατίας, περιοδικό **Παρνασσός**, τόμ. ΛΕ', Αθήνα 1993.

Είναι εισήγηση σε Διεθνές Συνέδριο του 1992 με θέμα Ο ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ.

Στο παρελθόν πραγματοποιήθηκαν στην πόλη μας δυο συνέδρια,
το ένα το 1994 με θέμα: **Η Σιάτιστα μπροστά στο 2000, προβλήματα και προοπτικές**
με σιατιστινούς εισηγητές τους:
Γιανακού Αθηνά
Γράβα Μιχαήλ
Σιαμσιάρα Ναούμ

το άλλο με θέμα: **Η Δυτική Μακεδονία κατά τους χρόνους της τουρκικής κυριαρχίας με έμφαση στους Δυτικομακεδόνες απόδημους στις Βαλκανικές χώρες (15^{ος} αιώνας έως το 1912)**

με σιατιστινούς εισηγητές τους:
Τζώνο Θεόδωρο του Χαρισίου
Δάρδα Αναστάσιο
Νεράντζη -Βαρμάζη Βασιλική

Θα τελειώσουμε με την μοναδική εφημερίδα που εκδίδεται σήμερα στην πόλη μας, την εφημερίδα του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΙΟΥ με τίτλο ΕΦΗΜΕΡΙΣ.

www.siatistatnews.gr

ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ

**ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ**

Αρχική
Ο Σύλλογος
Αρχοντικό Δολιχίτρα
Εφημερίς
Τα Νέα μας
Η Στάσιση
Επικοινωνία

Αναζητήστε:

**ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
«ΕΦΗΜΕΡΙΣ»**

ΔΟΛΙΧΙΤΡΑ

Η αναστητική του Αρχοντικού Δολιχίτρα

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Διαβάστε τα πρωτοσέλιδα της εφημερίδας μας σε ηλεκτρονική μορφή ([ανακοίνωση](#))

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τηλέφωνο: 2993 00

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ - ΣΥΛΛΟΓΟΣ - ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ

"ΕΦΗΜΕΡΙΣ"

ΑΡΧΗΓΗ: Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΔΟΛΙΧΙΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΑ ΝΕΑ ΜΑΣ Η ΣΤΑΣΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ
Ο Σύλλογος «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ» εκδίδει την ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ, η οποία αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ εκδίδεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ εκδίδεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΑΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου.

Για να θυμόμαστε

Για να θυμόμαστε
Ο Σύλλογος «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ» διοργανώνει την ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ, η οποία αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ διοργανώνεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου.

Ο ΤΙΤΛΟΣ

Ο ΤΙΤΛΟΣ
Ο Σύλλογος «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ» διοργανώνει την ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ, η οποία αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ διοργανώνεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου.

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ

Έκδρομη του Συλλόγου στην Κωνσταντινούπολη

Ο Σύλλογος «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ» διοργανώνει την ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ, η οποία αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ διοργανώνεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου.

Πολιτιστικός Αύγουστος

Πολιτιστικός Αύγουστος
Ο Σύλλογος «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ» διοργανώνει την ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ, η οποία αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ διοργανώνεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου.

ΚΩΝΟ ΒΑΡΒΕΡΗ

ΚΩΝΟ ΒΑΡΒΕΡΗ
Ο Σύλλογος «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΟΥ» διοργανώνει την ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ, η οποία αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ διοργανώνεται μία φορά το μήνα, στις 15 του μηνός. Η ΕΒΔΟΜΙΑΔΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΗΣ αποτελεί τον κύριο χώρο έκφρασης των μελών του Συλλόγου.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τηλέφωνο: 2993 00

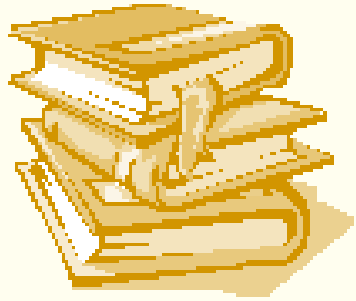
Στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.markides.gr>, ιστοσελίδα του ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΙΟΥ», διαβάζουμε μεταξύ άλλων:

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε το 1975 από ανθρώπους που πονούν τον τόπο και μοναδική τους φιλοδοξία ήταν και είναι το ανέβασμα του μορφωτικού και πολιτιστικού επιπέδου της Σιάτιστας, στόχος που υπηρέτησε αταλάντευτα και αδιάλειπτα ο Σύλλογος μέχρι σήμερα.

Από το 1981 και μέχρι σήμερα ο Σύλλογος εκδίδει εφημερίδα σχεδόν κάθε μήνα με τον τίτλο «ΕΦΗΜΕΡΙΣ», ομώνυμη της εφημερίδας που εξέδιδαν οι Μαρκίδες Πούλιου από το 1790–1797 (Δεκέμβριος) στη Βιέννη.

Φύλλα αυτής της εφημερίδας, της μοναδικής που εκδίδεται από σιατιστινούς στη Σιάτιστα, της εφημερίδας της οποίας η κυκλοφορία απλώνεται σε όλο τον κόσμο, όπου σιατιστινός, σ' Ανατολή και Δύση, φύλλα αυτής της εφημερίδας **θα επισκεφθούμε** στην ολοκλήρωση της σημερινής εκδήλωσης.

Στην οθόνη το πρώτο φύλλο γραμμένο με τον ενθουσιασμό των νέων της μεταπολίτευσης.

Χρησιμοποίησα τον όρο **θα επισκεφθούμε** και όχι **θα σας παρουσιάσουμε**, γιατί οι περισσότεροι από σας τη γνωρίζετε καλύτερα από εμάς και θα ήταν τουλάχιστο άκομψο να διατυπώσουμε τέτοια πρόθεση.

Είναι όμως χρήσιμο όλοι μαζί να ξαναδούμε κάποια από τα φύλλα της στις σελίδες που ακολουθού και να θυμηθούμε πρόσωπα και καταστάσεις και ύστερα με γνώση να αξιολογήσουμε τη σημασία της παρουσίας της εφημερίδας αυτής στον πολιτισμό της Σιάτιστας και των σιατιστινών για περισσότερα από 30 χρόνια.

Ύστερα από 35 χρόνια παρουσίας της η ΕΦΗΜΕΡΙΣ έγινε:

Λαογραφίας θησαύρισμα, συγχρόνου ιστορίας ανάγνωσμα, σατίρας της κοινωνικής ευγενές ανάθημα και εργασιών επιστημονικών πρωτοτύπων παράρτημα, όπως θα έλεγε ο γλωσσοτέχνης καθηγητής Χρίστος Καπνουκάγιας.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΧΡΟΝΟΣ 15ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 4ΥΛΑΟΥ 156 ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1931

ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΟΙ! Ο ΑΓΩΝΑΣ ΜΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΑΜΕΙΩΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΗ ΧΑΡΗΣΤΗ ΔΙΚΗΣ ΣΑΣ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Ο αγώνας που διεξάγεται στην Αθήνα από την ομάδα των Σιατιστινών, με την ομάδα των Αθηνών, είναι ο πρώτος αγώνας που διεξάγεται στην ιστορία της Σιατίτσας. Η ομάδα των Σιατιστινών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην πατρίδα τους. Η ομάδα των Αθηνών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην Αθήνα. Ο αγώνας αυτός είναι ο πρώτος αγώνας που διεξάγεται στην ιστορία της Σιατίτσας. Η ομάδα των Σιατιστινών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην πατρίδα τους. Η ομάδα των Αθηνών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην Αθήνα.

Ο αγώνας που διεξάγεται στην Αθήνα από την ομάδα των Σιατιστινών, με την ομάδα των Αθηνών, είναι ο πρώτος αγώνας που διεξάγεται στην ιστορία της Σιατίτσας. Η ομάδα των Σιατιστινών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην πατρίδα τους. Η ομάδα των Αθηνών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην Αθήνα. Ο αγώνας αυτός είναι ο πρώτος αγώνας που διεξάγεται στην ιστορία της Σιατίτσας. Η ομάδα των Σιατιστινών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην πατρίδα τους. Η ομάδα των Αθηνών, που αποτελείται από 15 αθλητές, είναι η πρώτη ομάδα που εκπαιδεύεται στην Αθήνα.

ΑΣΙΟΠΡΟΣΕΚΤΗ ΔΟΡΕΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ

Οι ασιοπροσέκτητες δόρες εκπαιδευτικών είναι οι δόρες που δίνονται στους εκπαιδευτικούς για να τους βοηθήσουν να εκπαιδεύσουν τους μαθητές τους. Οι δόρες αυτές είναι πολύ σημαντικές, γιατί βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να έχουν τα μέσα που χρειάζονται για να εκπαιδεύσουν τους μαθητές τους. Οι δόρες αυτές είναι πολύ σημαντικές, γιατί βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να έχουν τα μέσα που χρειάζονται για να εκπαιδεύσουν τους μαθητές τους.

ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΜΗΝΟΥΝΤΕΣ ΔΟΡΕΣ ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΤΡΑΚΟΥ

Ο κ. Κώστας Τράκος, ένας από τους πιο αγαπημένους ανθρώπους της Σιατίτσας, έχει δώσει πολλές δόρες στους μαθητές της πατρίδας. Οι δόρες αυτές είναι πολύ σημαντικές, γιατί βοηθούν τους μαθητές να έχουν τα μέσα που χρειάζονται για να εκπαιδεύσουν. Οι δόρες αυτές είναι πολύ σημαντικές, γιατί βοηθούν τους μαθητές να έχουν τα μέσα που χρειάζονται για να εκπαιδεύσουν.

ΑΠ' ΤΑ ΘΩΚΑ ΜΑΣ

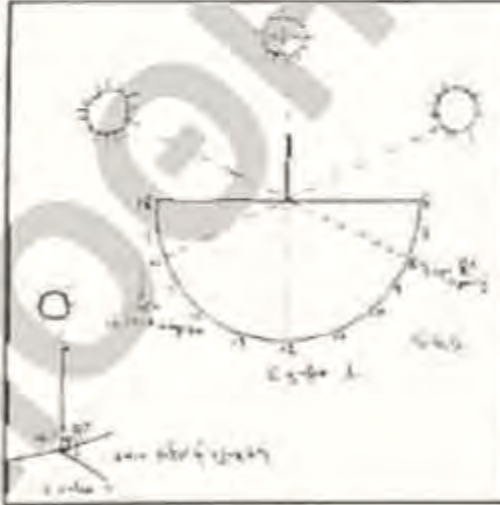
“Η ώρα είναι 12 μισό μέρ(ι)”

Του Μάρκου Αθ. Γράβα

Στο προαίτιο του παιδιού Τραμπαντζιείου Γυμνασίου Σιατιστας ήθελω μπανάνα ζεζία από την μαυρή, βαριά αιθέρια ελαιόπρωτα του, οικείβως στην πρώτη κόλινα του σπέρμιου ανοιχτού γηπέδου του τενίς υπήρχε στα μαθητικά μου χρόνια, σε απεικόνιση βεβια, ένα ηλικιακω σωλογοίθα το σημαντικώ τωρα ως Η Ω). Δείγμα Επιστήμης που, καθώς και στα, το καταπι ο τεχνικός πολιτισμός του μπετον. Γράφω το κακώς και στα, για να τονίσω ότι η εξαφανισή του Η-Ω σημαίνει αποκοπή μιας ριζικής ζωής της αγαπημένης μας πατρίδας Σιατιστας από την αρχαιοτητα και υπο την Επιστήμη.

Στο προαίτιο του παιδιού Τραμπαντζιείου Γυμνασίου Σιατιστας ήθελω μπανάνα ζεζία από την μαυρή, βαριά αιθέρια ελαιόπρωτα του, οικείβως στην πρώτη κόλινα του σπέρμιου ανοιχτού γηπέδου του τενίς υπήρχε στα μαθητικά μου χρόνια, σε απεικόνιση βεβια, ένα ηλικιακω σωλογοίθα το σημαντικώ τωρα ως Η Ω). Δείγμα Επιστήμης που, καθώς και στα, το καταπι ο τεχνικός πολιτισμός του μπετον. Γράφω το κακώς και στα, για να τονίσω ότι η εξαφανισή του Η-Ω σημαίνει αποκοπή μιας ριζικής ζωής της αγαπημένης μας πατρίδας Σιατιστας από την αρχαιοτητα και υπο την Επιστήμη.

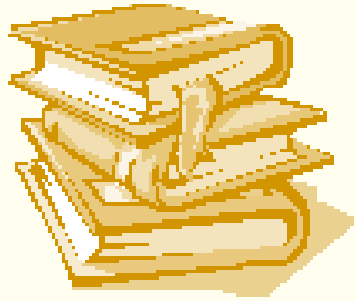
Οι αιθέρια ελαιόπρωτα, σε απεικόνιση βεβια, ένα ηλικιακω σωλογοίθα το σημαντικώ τωρα ως Η Ω). Δείγμα Επιστήμης που, καθώς και στα, το καταπι ο τεχνικός πολιτισμός του μπετον. Γράφω το κακώς και στα, για να τονίσω ότι η εξαφανισή του Η-Ω σημαίνει αποκοπή μιας ριζικής ζωής της αγαπημένης μας πατρίδας Σιατιστας από την αρχαιοτητα και υπο την Επιστήμη.

Διαπί το ηλικιακω σωλογοίθα το σημαντικώ τωρα ως Η Ω). Δείγμα Επιστήμης που, καθώς και στα, το καταπι ο τεχνικός πολιτισμός του μπετον. Γράφω το κακώς και στα, για να τονίσω ότι η εξαφανισή του Η-Ω σημαίνει αποκοπή μιας ριζικής ζωής της αγαπημένης μας πατρίδας Σιατιστας από την αρχαιοτητα και υπο την Επιστήμη.

ραβδο, με αποτέλεσμα η ραβδο να είναι πολύ σημαντική για την Σιατίτσα.

Αγ Νέκωλο, σερατις οδω σε στέλνω στου Γυμνασίου. Βλεπής η κενου του καρφου μενου μπαστούνι. Τον βλεπού, απαντώ εγώ, βλεπής που δεν έχει καθόλου ίσιου; Του βλεπού. Εί στη θέση αυτή οη ηλικους βρίσκιτι στου ζενιό τ' κι η γυνια που σχηματίζ' οη ακτινες τ' ηλιου μη που ορίζονται επί πεδου που διερχιτι από τον πόδα του μπαστούνιου είνι ορθή. (Σχημα 2). Τελειος Διαφωτισμος είνι

Φύλλο 136, Απρίλιος του 1996 ο αξέχαστος φαρμακοποιός Μάρκος Αθανασίου Γράβας στη στήλη **απ' τα θκα μας** γράφει το **η ώρα εινι 12 μισμέρ'** με αφορμή το ηλιακό ωρολόγιο του Τραμπαντζείου.

Και θυμάται την ανεπανάληπτη εντολή της παράδοσης των σιατιστινών εργατών:

... όταν η Βιργάτη ισκιώσει κι η σκιά τς αυτή φτάσει στ' αμπέλι τ' Βέζα, τότες η ώρα είναι 6 τ' απόγευμα κι πρέπ οι αργάτις να σχολάσν κι να πουν «μπαϊντός».

Μπαϊντός στα κουδαρίτικα= η ώρα για το σχόλασμα από τη δουλειά.

Ο ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟΥ ΗΛΙΑΚΟΥ ΩΡΟΛΟΙΟΥ

Γρηγόριος Χριστός Κυριακός (Αθήνα)

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

Ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ηλιακού ωρολογίου, είναι ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς. Ο πατέρας του, ο Γρηγόριος Χριστός Κυριακός, ήταν ένας από τους πιο διάσημους Έλληνες μηχανικούς.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ

ΚΑΤΑΣΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΑΚΗΡΙΟ ΤΟΥ ΣΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Σε ειδική συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης, πραγματοποιήθηκε η συνεδρίαση για την κατασκευή του νέου διακηρίου του Σου Δημοτικού Σχολείου. Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου, παρουσία του Δημάρχου και των μελών του Συμβουλίου.

Ο Δήμαρχος ανακοίνωσε ότι η κατασκευή του νέου διακηρίου είναι απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών της πόλης. Η κατασκευή του διακηρίου θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας και της Περιφέρειας.

ΦΙΛΟΙΣΜΑ
Επί της ομιλίας του Δημάρχου, ο οποίος αναφέρθηκε στην κατάσταση της πόλης και στην ανάγκη για περισσότερα έργα, έγινε η εισήγηση του Φίλοισματος. Ο Φίλοισμος είναι η ένωση των φίλων της πόλης, η οποία έχει ως σκοπό την προώθηση των συμφερόντων της πόλης.

ΣΧΕΔΙΑΣΤΗ Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΣΩΤΗΡΕΩΝ ΠΑΤΑ ΤΟΥΝΟΥΡΑ ΣΣΑ
Συνέταξε πρόγραμμα ο Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος ανακοίνωσε ότι η κατασκευή του εργοστασίου σωτηρέων πατά τουνούρα ΣΣΑ είναι απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών της πόλης. Η κατασκευή του εργοστασίου θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας και της Περιφέρειας.

Ο Δήμαρχος ανακοίνωσε ότι η κατασκευή του εργοστασίου σωτηρέων πατά τουνούρα ΣΣΑ είναι απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών της πόλης. Η κατασκευή του εργοστασίου θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας και της Περιφέρειας.

ΙΔΡΥΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΤΙΣΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΘΕΩΡΩΝ ΤΙΣΤΡΟΦΩΝ ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΝΗ
Ο Δήμαρχος ανακοίνωσε ότι η ίδρυση του Ιδρύματος Δημοτικών Τιστροφών και Θεωρών Τιστροφών του Γένους Κουκούλανη είναι απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών της πόλης.

Ο Δήμαρχος ανακοίνωσε ότι η ίδρυση του Ιδρύματος Δημοτικών Τιστροφών και Θεωρών Τιστροφών του Γένους Κουκούλανη είναι απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών της πόλης. Η ίδρυση του Ιδρύματος θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας και της Περιφέρειας.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟΝΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΡΩΙΝΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ 1984

ΜΑΓΙΚΗ Η ΒΡΑΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΣΧΟΛΗ ΜΠΑΛΕΤΟΥ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΑΣΠΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ

Υστερα από πρόσκληση του Συλλόγου μας

Παρουσίαση της παράστασης 'Ερωτική οργάνωση' στο Εθνικό Ωδείο Χαλανδρίου

Η παράσταση 'Ερωτική οργάνωση' παρουσιάστηκε στο Εθνικό Ωδείο Χαλανδρίου, με την παρουσία της Σιατίστης και των ηθοποιών της Σχολής Μπαλέτου των Κυριών Ασπασίας και Μαρίας Κανατσούλη. Η παράσταση ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού.

Παρουσίαση της παράστασης 'Ερωτική οργάνωση' στο Εθνικό Ωδείο Χαλανδρίου

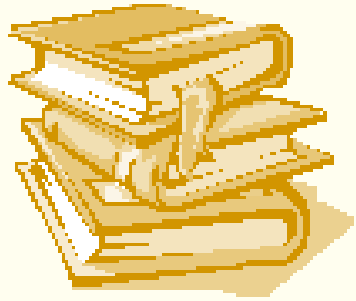
Η παράσταση 'Ερωτική οργάνωση' παρουσιάστηκε στο Εθνικό Ωδείο Χαλανδρίου, με την παρουσία της Σιατίστης και των ηθοποιών της Σχολής Μπαλέτου των Κυριών Ασπασίας και Μαρίας Κανατσούλη. Η παράσταση ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού.

Με την παρουσία της Σιατίστης και των ηθοποιών της Σχολής Μπαλέτου των Κυριών Ασπασίας και Μαρίας Κανατσούλη, η παράσταση 'Ερωτική οργάνωση' ήταν μια επιτυχία. Η παράσταση ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού.

Η παράσταση 'Ερωτική οργάνωση' ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού. Η παράσταση ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού.

Η παράσταση 'Ερωτική οργάνωση' ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού. Η παράσταση ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού.

Η παράσταση 'Ερωτική οργάνωση' ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού. Η παράσταση ήταν μια επιτυχία, με τους ηθοποιούς να κερδίζουν τον θαυμασμό του κοινού.

Φύλλο 137, Ιούλιος του 1996, ο Χρήστος Κωτούλας ξεδιπλώνει την πολύπλευρη προσωπικότητα του Αναστασίου Δάνα, δημιουργού, ανάμεσα σε πολλά άλλα, και του ηλιακού ωρολογίου, και καταλήγει λυπημένα:... δεν γνωρίζω αν η πολυαγαπημένη του Σιάτιστα.... τον θυμήθηκε ονομάζοντας κάποιο δρόμο της προς τιμήν του.

Φύλλο 267, Δεκέμβριος του 2008, ο φιλόλογος Δημήτριος Γεωργίου Σιάσιος, ξεκινώντας από την έκφραση θαυμασμού για τους καταπληκτικούς λαϊκούς μουσικούς της Σιάτιστας «Α ρε, τα **τσ' κέλια παίξιμου 'πο καμαν**», προχωρεί σε εμπειριστατωμένη, τεκμηριωμένη ετυμολόγηση της λέξης **τσ' κέλια** και καταλήγει: *Ο χαρακτηρισμός **τσ' κέλια** υπονοεί, ασφαλώς, έγχορδα όργανα και απέδιδε την πραγματικότητα, καθώς οι λαϊκές ορχήστρες, πριν από το 1900, αποτελούνταν από λαούτα, ταμπουράδες (τσ' κέλια), βιολιά, νταϊρέ και στάμνα (μικρό τύμπανο με βάση πήλινη σε σχήμα στάμνας).*

Προηγουμένως σημειώνει την πληροφορία από το βιβλίο του Φ. Ανωγειανάκη, **Ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα**, ότι **ικιτέλι**, είναι δίχορδος ταμπουράς (είδος μπουζουκιού), και προχωρεί στην δική του προσωπική ετυμολόγηση: Ως λέξη είναι συνδυασμός δύο αντίστοιχων τουρκικών λέξεων: **iki** (αριθμητικό = δύο) + **tel** (= σύρμα, χορδή) <ικιτέλι, <ικιτσέλι με προφορά του **τ** ως **τσ**, σύμφωνα με το σιατιστινό γλωσσικό ιδίωμα <τσ(ι)κέλι, με αμοιβαία μετάθεση.

Ο χαρακτηρισμός τα **“κέλια** υπονοεί, ασφαλώς, έγχορδα όργανα και απέριξε την πραγματικότητα, καθώς οι λαϊκές ορχήστρες, πριν από το 1900, αποτελούνταν από λαούτα, ταμπουράδες (τα **“κέλια**), βιολιά, νταϊρέ και στόμνα μικρό τύμπανο με βάση πλήρη σε σχήμα στόμνος). Στη συνέχεια, λίγο πριν από το 1900 και αργότερα, μπήκαν στις ορχήστρες το κλαρίνο και άλλα πνευστά (κορνέτο, τρομπόνα κ.λ.π., τα λεγόμενα μπουριά) και εγκαταλείφθηκαν λιγά-σιγά το έγχορδα για διάφορους λόγους, κυρίως πρακτικούς. Έμεινε όμως για τα πνευστά το προσωνύμιο των εγχόρδων: τα **τα **“κέλια****. Ίδια εξέλιξη είχε και η χρήση της λέξης **βιολι-βιολιά**. Όταν έφυγε από τις λαϊκές ορχήστρες της Σιάππας το βιολί ως όργανο, έμεινε η λέξη ως προσωνύμιο των πνευστών. Έτσι και σήμερα ακόμη ακούμε να λέγεται: «**Τα όργανα και τα «ιβγιά»**». Για ένα διάστημα, βέβαια, μετά την εισαγωγή των πνευστών, «λεπουρούσαν» ανάμικτα στις ορχήστρες έγχορδα και πνευστά.

“ΕΦΗΜΕΡΙΣ”
 ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΑΣΤΟΜΟΣ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΕΠΙΔΟΦΟΡΟ ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ
 ΣΑ ΠΟΥ ΤΟ ΟΧΕΙΡΟ ΠΛΑΙ ΧΑ ΓΙΝΕΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΟΜΗ Α ΠΡΩΤΗ

Μετα από την έκδοση της Εφημερίδας, το πρώτο βήμα είναι η δημιουργία των πλακέτων ή η έκδοση της Σίστας προς όλους τους χώρους που η προοριάζονται στο κτίριο. Ο σχεδιασμός είναι ο ίδιος.

Είτε στο κέντρο της Σίστας στην περιοχή του Τραπεζομειδίου Διοικητικού υπάρχει ήδη των προόντων, που κατασκευάζονται εκ χρήσεως των υπηρεσιών της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου το 1906 από τη γλύπη Ουάσι Κωνσταντίνου. Στο πρώτο αναγράφεται η ονομασία των προόντων κατά την παλαιά περίοδο 1910-1922. Το αποκαλυπτικό του φράσις είναι στην 6-1-1931.

Στο χώρο μεταξύ του Κοινοβουλίου Πρωτοδικών Κέντρου της Σίστας και του Τουριστικού Σεντουχίου “ΑΡΧΟΝΤΗ” βρίσκεται το ανάγλυφο της Σίστας των Ουάσις Κωνσταντίνου Γεωργίου που έδωσε το 1917.

Τοποθετήθηκε το 1990 με χρήση του γλυπτή της Σίστας * Νικόλαου Ι. Τσίμνη συντάξιου προσηγορίας του ΟΤΕ από τη γλύπη Αλίκη Χατζή.

Σε διάφορα σημεία της πόλεως υπάρχουν οι παρακάτω Σίστας: Η προοριζόμενη του Λυκού Μηνιά Τραπεζομειδίου, τοποθετήθηκε το 1906 από τη γλύπη Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου.

ΤΟ ΗΡΩΟ, ΟΙ ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ

Γράφει ο Γεώργιος Μ. Μπότης

Η Σίστα είναι ένας ιστορικός και ενδοχώρας που είναι τον ελεύθερο να γίνονται οι προοριζόμενες της Σίστας. Η Σίστα είναι μια πόλη κεντρική για την Ελλάδα. Ανάμεσα πολλές διαφορετικές επιστημονικές και γενεαλογικές, των προοριζόμενων, μεγάλους ενδοχώρας και γενεαλογικές αναστητές.

Μετα από την έκδοση της Σίστας, το πρώτο βήμα είναι η δημιουργία των πλακέτων ή η έκδοση της Σίστας προς όλους τους χώρους που η προοριάζονται στο κτίριο. Ο σχεδιασμός είναι ο ίδιος.

Είτε στο κέντρο της Σίστας στην περιοχή του Τραπεζομειδίου Διοικητικού υπάρχει ήδη των προόντων, που κατασκευάζονται εκ χρήσεως των υπηρεσιών της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου το 1906 από τη γλύπη Ουάσι Κωνσταντίνου. Στο πρώτο αναγράφεται η ονομασία των προόντων κατά την παλαιά περίοδο 1910-1922. Το αποκαλυπτικό του φράσις είναι στην 6-1-1931.

Στο χώρο μεταξύ του Κοινοβουλίου Πρωτοδικών Κέντρου της Σίστας και του Τουριστικού Σεντουχίου “ΑΡΧΟΝΤΗ” βρίσκεται το ανάγλυφο της Σίστας των Ουάσις Κωνσταντίνου Γεωργίου που έδωσε το 1917.

Τοποθετήθηκε το 1990 με χρήση του γλυπτή της Σίστας * Νικόλαου Ι. Τσίμνη συντάξιου προσηγορίας του ΟΤΕ από τη γλύπη Αλίκη Χατζή.

Σε διάφορα σημεία της πόλεως υπάρχουν οι παρακάτω Σίστας: Η προοριζόμενη του Λυκού Μηνιά Τραπεζομειδίου, τοποθετήθηκε το 1906 από τη γλύπη Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου.

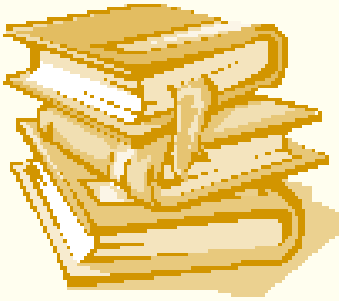
1971 από την υπηρεσία προοριζόμενων 150 χρόνια από την ίδρυση Γλυπτικής. Η αναμνηστική πλάκα της μάχης της Κωνσταντινούπολης το 1912 κατά την οποία αποκαλύφθηκε η Σίστα, βρίσκεται στο Λύκειο Γεωργίου η οποία αναμνηστική Γλυπτική Κωνσταντίνου. Η πλάκα προοριζόμενων Σίστας Κωνσταντίνου Τσιμνή Τσιμνή και τοποθετήθηκε το 1971 με χρήση του προοριζόμενου Αλίου Λύκειου.

Η αναμνηστική πλάκα του Σιστιανού Σιστιανού Ράουσι, Μητροπολίτη Σιστιανού και Σιστιανού και Αρχιεπισκόπου Αρσίου για μια εξημενηστική (1616-1746) βρίσκεται στην περιοχή του Μητροπολιτικού Μεγαρο της Σίστας. Τοποθετήθηκε το 1971 από την Επισκοπή Κωνσταντινούπολης 150 χρόνια από τη Σίστη Παλιγγενεσία.

Η αναμνηστική πλάκα προοριζόμενων στη Μάκρεια, βρίσκεται στην περιοχή του Αΐ Σιστιανού Σιστιανού Σιστιανού και τοποθετήθηκε το 1972 από το Σιστιανό Σιστιανού της Τριτοκλής Σιστιανού Σιστιανού.

Η αναμνηστική πλάκα του Σιστιανού Μακρομνηστικού Ουάσι Κωνσταντίνου βρίσκεται στη περιοχή Γεωργίου, ενός Ουάσι Κωνσταντίνου και τοποθετήθηκε το 1985 με χρήση της Εκκλησιαστικής Επισκοπής του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου Σιστιανού και προοριζόμενων Σιστιανού.

Στη περιοχή προοριζόμενων της Σίστας, που βρίσκεται στην περιοχή “Αγία Τριτοκλής” κεντρά στην οδό Κωνσταντίνου Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε, το 1992 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου και τοποθετήθηκε με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου. Η προοριζόμενη της Σίστας Μηνιά και Αλεξάνδρας Κωνσταντίνου, τοποθετήθηκε το 1906 με χρήση του Ουάσι Κωνσταντίνου.

Φύλλο 139, Σεπτέμβριος του 1996. η ΕΦΗΜΕΡΙΣ φιλοξενεί δημοσίευση του Γεωργίου Μπόντα με τίτλο ΤΟ ΗΡΩΟ, ΟΙ ΠΡΟΤΟΜΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ. Ο κ. Μπόντας στο δημοσίευμά του καταγράφει λιτά με σαφήνεια όμως και πληρότητα τις πληροφορίες που χαρακτηρίζουν τα αγάλματα της πόλης μας. Το δημοσίευμα προσφέρει στη «συλλογική μνήμη» και είναι «πηγή» για οποιονδήποτε θελήσει να ασχοληθεί με το θέμα.

Για πάρα πολλά χρόνια ο κ. Μπόντας δημοσιογραφεί σε πάρα πολλές εφημερίδες και περιοδικά, κάτι που φάνηκε και από τη σημερινή εκδήλωση. Είναι πληθωρικός και δεν αφήνει αναπάντητο δημοσίευμα που πιθανόν να «θίγει» τη Σιάτιστα.

Διατηρεί ένα από τα πιο ενημερωμένα, εύχρηστα και προσβάσιμο σε όλους μας αρχείο. Απόδειξη το γεγονός ότι σε πάρα πολλά βιβλία στο χώρο των ευχαριστιών του συγγραφέα για όσους τον βοήθησαν δεν λείπει το όνομα του κ. Μπόντα.

Η αναγνώριση της δουλειάς του δεν ήρθε μόνο από εμάς αλλά και από τις διακρίσεις που πήρε από διάφορους φορείς:

- 1.Αργυρό μετάλλιο από το Ροταριανό Όμιλο Θεσσαλονίκης** "δι ατομική εμπνευσμένη πρωτοβουλία κοινωνικής και μορφωτικής δράσεως" (1970).
- 2.Α΄ έπαινο από το Λύκειο Ελληνίδων Θεσσαλονίκης** για συμμετοχή του στον Α΄ Πανελλήνιο Λαογραφικό διαγωνισμό Δημοτικού στίχου του Βορειοελλαδικού χώρου με θέμα "Δημοτικά τραγούδια της Σιάτιστας" (1976).
- 3.Έπαινο από τη Γλωσσική Εταιρεία Αθηνών** για "Συλλογή Δημώδους Γλωσσικού υλικού Σιάτιστας" (1978).
- 4.Εύφημη μνεία από το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών** για την εξαίρετη επίδοσή του στα Πολιτιστικά θέματα (1979).
- 5.Χρυσό μετάλλιο από τη Μακεδονική Φιλεκπαιδευτική Αδελφότητα Θεσσαλονίκης** για την πνευματική του προσφορά στον τομέα της Ιστορίας και Λαογραφίας (1980).
- 6.Έπαινο από την Ακαδημία Αθηνών** για την προσφορά του στη Λαογραφία και Ιστορία του τόπου (1981).
- 7.Βραβείο και χρηματικό έπαθλο του Ε.Ο.Τ. από την Ένωση Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού Ελλάδος** για την εργασία του "Η Σιάτιστα" (1982).
- 8.Τιμητικό δίπλωμα του Συλλόγου Ελλήνων Λογοτεχνών** για επιβράβευση των εξαιρετών προσπαθειών και επιτεύξεων στα γράμματα (1997).
- 9.Έπαινο και τιμητικό δίπλωμα από την Ένωση Λογοτεχνών Βορείου Ελλάδος** για την καταγραφή και αναβίωση των τοπικών εθίμων (2001).
- 10.Τιμητική πλακέτα από την Ένωση Λογοτεχνών Βορείου Ελλάδας** για το συγγραφικό και λαογραφικό του έργο (2003).

Φύλλο 101, Φεβρουάριος 1992,
ένα έργο τέχνης, συλλεκτικό φύλλο

Φύλλο 105, Ιούνιος 1992, ο Θεολόγος-Φιλολόγος Γεώργιος Νικολάου Φίλιος προσεγγίζει το θέμα της ετυμολογίας του ονόματος ΣΙΑΤΙΣΤΑ παρουσιάζοντας τις μέχρι τη συγγραφή του άρθρου του ετυμολογικές ερμηνείες-απόψεις για την ονομασία ΣΙΑΤΙΣΤΑ παραθέτοντας και τη δική του, όπως τη χαρακτηρίζει, προσπάθεια ετυμολόγησης. Ύστερα από εμπειριστατωμένη ανάλυση καταλήγει: «... Έτσι λοιπόν σύμφωνα με τις παραπάνω σημασίες της λέξης *satis* η ονομασία ΣΙΑΤΙΣΤΑ δηλώνει τόπο με άφθονα, αρκετά αγαθά αλλά και τόπο ίσως που παρέχει εγγυήσεις για ασφαλέστερη και σχετικά τουλάχιστον ελεύθερη ζωή.»

Η στήλη της εφημερίδας **ΠΗΓΑ- ΕΙΔΑ- ΑΚΟΥΣΑ** ήταν η αντίστοιχη των **ΤΟΠΙΚΩΝ ΝΕΩΝ** που έχουν άλλες εφημερίδες και χρωματιζόταν με το ανεπανάληπτο στυλ του αξέχαστου ΚΩΣ-ΠΕ.

Ο Κώστας Πεσνικάς είχε προσωπικό, ζωντανό και ιδιόμορφο τρόπο γραψίματος και τα κείμενα του δεν ήταν απλά ειδήσεις ήταν και μια μορφή αντιμετώπισης της πραγματικότητας με το χαμόγελο και τον καλό λόγο.

Αντιγράφουμε από το 116^ο φύλλο του έτους 1993:

Σιατιστινοί καλοφαγάδες μπαμπάμ – μπαμπαντέμ μας ήρθαν από τη Θεσσαλονίκη και έψησαν στη μαγευτική τοποθεσία Αγίου Χριστοφόρου. Τους ευχαριστώ για την πρόσκληση.

Μεγάλο όχημα TIR διεθνών μεταφορών μας ήρθε και ξεφόρτωσε γουναρικά στην αποθήκη του γουνεμπόρου κ..... Καλά κέρδη.

Εορτήν της Αγίας Παρασκευής ελειτούργησε ο αρχαίος ναός Αγίας Παρασκευής (έτος κτίσεως 1677) ετελέσθη εσπερινός με θείον κήρυγμα του Δεσπότη. Πλήθη ευλαβών προσκυνητών Χώρας-Γεράνειας πήγαν και εκκλησιάστηκαν. Πάνε τα παλιά τα ευλογημένα χρόνια. Πανηγύρια του Πουγγία, πανηγύρι χωρίς ντουμ, ντουμ όργανα δε γίνεται. Και του χρόνου να 'μαστε καλά. Η Αγία Παρασκευή βοηθός όλων μας.

Τον αμπελουργόν τον βρήκε στην καινούρια Μπάρα (Μπουγάζι) περιπολικό σκούπα της Αστυνομίας, τον πέρασαν για Αλβανό φυγά. Αμάν αμάν να τον αφήσουν. Θα τον τραβούσαν για τα Αλβανικά σύνορα. Είναι και βαρήκοος δεν ακούει καλά.

Εκδρομείς προσκυνητές της πόλης μας πήγαν στη Μυτιλήνη στον Άγιο Ραφαήλ και προσκύνησαν τον τάφο του αιόδιμου άλλοτε Μητροπολίτη Σιάτιστας Ιακώβου, «Εδίψησα και εποτίσατέ μοι». Να αγιάσει το χώμα που τον σκέπασε.

Στο **118^ο** φύλλο της εφημερίδας, Νοέμβριο του 1993, ο Κώστας Πεσνικάς γράφει στα «Τοπικά Νέα» την είδηση για το τρύγο της χρονιάς του 1993, θυμάται όμως με νοσταλγία και τους τρύγους των παλιών χρόνων :

... Έγινε και φέτος ο τρύγος με όλη τη συνηθισμένη τελετουργία που ακολουθεί η Σιάτιστα μπαμπάμ-μπαμπαντέμ. Οι νοικοκυρές έπλυναν από καιρό τα πουστάβια (πατητήρια), τα βαένια, τις βαρέλες, όπου θα βάλουν το κρασί το μπρούσκο και το ηλιαστό και καλοξόδιαστο να 'ναι για τους αρραβώνες.

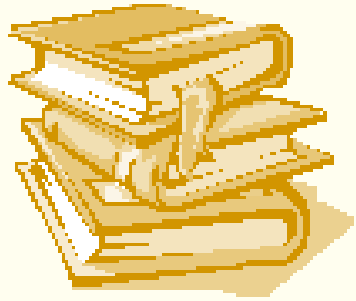
Πάνε τα παλιά ευλογημένα χρόνια του τρύγου. Τα υποζύγια με τα κρεμάμενα κουδούνια, τα κυπρά και τα μπινέκια, τα περήφανα άλογα με τα ρουμπινένια γιαννιώτικα καπίστρια...

Αντιλαλούσεν το Μπουγάζι από τα κουδούνια, τις φωνές των κυρατζήδων που κουβαλούσαν τα κοσιόρια φορτωμένα με σταφύλια και με τις ποδιές τις γιδομαλίσιες. Στα κακάβια το μεσημέρι πήγαιναν το φαγητό, γίδα Τσερβένας με λάχανο- να φας και να μολογάς. Μοσχοβολούσεν το Μπουγάζι από το φαγητό για τους τρυγηστάδες. Ο τρύγος βαστούσεν μια βδομάδα. Έρχονταν εργάτες τρυγηστάδες από τα Βεντζινοχώρια. Τα βράδια σε όλα τ' αμπέλια άναβαν φωτιές. Φεγγοβολούσεν το Μπουγάζι! Έψηναν κεμπάπια, σουγλιμάδες, φαγοπότι με χορούς και τραγούδια!!

Φύλλο 101, Φεβρουάριος 1992,
ένα έργο τέχνης, συλλεκτικό φύλλο

Είναι αλήθεια πως η Κίτσα, η κυρία Βασιλική Σιάσιου στο μυαλό και στην καρδιά μας έχει ταυτιστεί δίκαια και επάξια με την ύπαρξη της μοναδικής έντυπης εφημερίδας της Σιάτιστας, της εφημερίδας με τίτλο **ΕΦΗΜΕΡΙΣ**.

εμείς οι ... συνάδελφοι της στον ηλεκτρονικό τύπο της ευχόμαστε μακροήμερευση και δημοσιογραφικές επιτυχίες.

Στο σημείο αυτό, λίγο πριν το τέλος της εκδήλωσης θα ήθελα να μου επιτρέψετε εκπροσωπώντας την ιστοσελίδα [siatistanews](http://siatistanews.gr) να αναφερθώ σε συμπατριώτες μας που μας συμπαραστάθηκαν στα πρώτα βήματά μας στην ηλεκτρονική παρουσία της Σιάτιστας .

Θα ξεκινήσω από αυτούς που δυστυχώς δεν είναι πια κοντά μας τον Γιάννη τον Βαβίκη και τον Λευτέρη τον Κουφογιάννη

Ο Γιάννης ζώντας κάτω από ξένους ουραμούς νοσταλγούσε τις πρωτομαγιές των παιδικών του χρόνων στον Άγιο Χριστόφορο, τα φεγγαρόφωτα βράδια στον Προφήτη Ηλία...

Το 2004 μου εμπιστεύτηκε 200 περίπου φωτογραφίες της Σιάτιστας. Όλες οι φωτογραφίες είναι παρμένες / τραβηγμένες από τον ίδιο τον Γιάννη Βαβίκη στις ατέλειωτες ώρες περιήγησής του στη Σιάτιστα του σήμερα.

Σ' αυτές εύκολα διακρίνεις επαγγελματική ποιότητα και νιώθεις τον καημό του για την πατρίδα που στερήθηκε, όταν έφυγε στη μακρινή Ευρώπη, για την πατρίδα που έβλεπε να φεύγει ...όταν αυτός γύρισε.

Οι φωτογραφίες αυτές έγιναν αφιερώματα, όταν μια άλλη συμπατριώτισσα μας , η κ. Θεοδώρα Ζωγράφου-Βώρου, που ζει και αυτή μακριά από τη Σιάτιστα κι έχει τον καημό της, με τις γνώσεις και την ευαισθησία της μου έδειξε πώς να συνοδέψω τις φωτογραφίες με κείμενα, πώς να τους δώσω κι άλλη μια φωνή.

<http://www.siatistanews.gr>

Η Σιάτιστα που φεύγει

Λυπούμαι γιατί άφησα να περάσει ένα πλατύ ποτάμι μέσα
από τα δάχτυλά μου.

Χωρίς να πιω ούτε μια στάλα.

Τώρα βυθίζομαι στην πέτρα.

Ένα μικρό πεύκο στο κόκκινο χώμα,
δεν έχω άλλη συντροφιά

Ό,τι αγάπησα χάθηκε μαζί με τα σπίτια
που ήταν καινούργια το περασμένο καλοκαίρι
και γκρέμισαν με τον αγέρα του φθινοπώρου

(Γ. Σεφέρης, Μυθιστόρημα ΙΗ)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

"...Ξέρεις τα σπίτια πεισμώνουν εύκολα, σαν τα γυμνώσεις ...!"

(Γ. Σεφέρης, ΚΙΧΛΗ)

"... Ανθος κανένα δεν ανθεί. Δεν καίει ζεστή φωτιά. Γέλιο ούτε θρήνος δεν ηχεί, ...«
(Ι.Μ.Παναγιωτόπουλος)

Ό,τι έφυγε, ριζώνει εδώ, στην ίδια θέση, λυπημένο, αμίλητο.
(Γ. Ρίτσος, Σχήμα της απουσίας)

<http://www.siatistanews.gr>

Ετυμολογικά του γλωσσικού ιδιώματος της Σιάτιστας

Η στήλη αυτή φιλοξενεί μια καινούργια πρόταση/προσέγγιση μελέτης του γλωσσικού ιδιώματος της Σιάτιστας από τον κ. Ελευθέριο Κουφογιάννη , ο οποίος έχει και την επιμέλεια της στήλης. Για τον τρόπο γραφής διαβάστε το εισαγωγικό σημείωμα που ακολουθεί και μετά με κλικ πάνω στην καθεμία από τις λέξεις του πίνακα μπορείτε να δείτε σχετική σελίδα.

Αικατερίνη Ζωγράφου

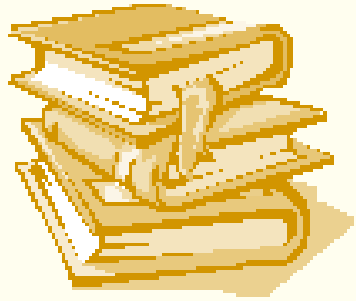

Ο κ. Ελευθέριος Κουφογιάννης είναι φιλόλογος. Γεννήθηκε και ζει μόνιμα στη Σιάτιστα.

Πιστεύουμε πως κάνουμε μια καλή αρχή. Η μελέτη του γλωσσικού ιδιώματος της πατρίδας μας είναι μελέτη της ιστορικής της πορείας μέσα στους αιώνες.

Εισαγωγικό σημείωμα-Παρατηρήσεις :

- Με τον άτονο ή τονικά ανίσχυρο φθόγγο "ι" γραμμένο με τη μορφή "ει, η, ι, οι, υ" πάνω δεξιά από τα σύμφωνα "γ, ζ, κ, λ, ν, ξ, σ, χ, ψ" δηλώνεται η μερική αποσιώπηση του φωνηεντικού αυτού φθόγγου και η καταληκτική ενσωμάτωσή του στον άμεσα προηγούμενο συμφωνικό φθόγγο ` έτσι για παράδειγμα η λέξη της κοινής νεοελληνικής **μετάξι** γίνεται στο σιατιστινό ιδίωμα **μιτάξι^ι** με το σύνθετο φθόγγο "κσ^{οι}" να καταλήγει-κλείνει σε "ι" (κσ^ι) , φωνητική πραγματικότητα που, για να δηλωθεί γραπτά, γράφεται το γράμμα γιώτα "ι" πάνω δεξιά στο γράμμα "ξ" (ξ^ι).
- Για να δηλωθεί η προφορά ενός μεμονωμένου συμφωνικού φθόγγου γράφουμε πάνω

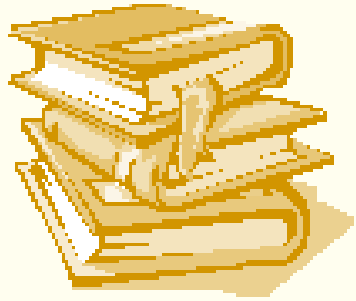

Ο Λευτέρης εκτός από καλός φιλόλογος ήταν και βαθιά σιατιστινός. Πάντρευε την επιστήμη της γλωσσολογίας με τη σιατιστινή παράδοση και κάθε τόσο έβαζε ένα λιθαράκι στην καταξίωση του σιατιστινού ιδιώματος, υποστήριζε με αποδείξεις ότι πολλές από τις λέξεις του έρχονταν ... από παλιά, από την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Ήταν ο εμπνευστής και δημιουργός της στήλης του [www.siatistanews](http://www.siatistanews.gr) ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

Η στήλη έπαυσε να λειτουργεί τον Αύγουστο του 2012, όταν ο Λευτέρης έφυγε ξαφνικά κι αθόρυβα από κοντά μας .

Η απουσία του δεν ήταν απλά δυσαναπλήρωτη, ήταν καθοριστική.

Η ιστοσελίδα μας είχε την ευτυχία – αν και ιστοσελίδα κάπως πρωτότυπη και εξειδικευμένη- να γίνει αποδεκτή από τους συμπολίτες μας και να δεχθεί τη βοήθεια τους με την κατάθεση είτε αναμνήσεων είτε σπάνιων φωτογραφιών από τα οικογενειακά τους αρχεία.

Δεν θα είχαμε κάνει ποτέ τα ημερολόγια μας αν δεν μας δίνατε με εμπιστοσύνη μεγάλο αριθμό αυθεντικών φωτογραφιών

Εκείνο που δεν έχουμε μέχρι τώρα τονίσει όσο θα έπρεπε είναι ο πολύ μεγάλος αριθμός ψηφιακών φωτογραφιών στις οποίες ο κ. Δημήτριος Μπάτζιος αποτύπωσε με ευαισθησία, γνώση κι αγάπη τη Σιάτιστα και μας τις εμπιστεύτηκε.

Έγιναν αφορμή για τα αφιερώματά μας στη Σιάτιστα που αγαπούμε ΧΕΙΜΩΝΑ, ΑΝΟΙΞΗ, ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ και ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ.

Φθινόπωρο στη Σιάτιστα με φωτογραφίες του Τάκη Μπάτζιου και στίχους του Νίκου Ποταμίτη.

<http://www.siatistanews.gr>

Η Σιάτιστα που αγαπάμε

Αχ! Πατρίδα μου.....
Μια ζωή στ' αμόνι σου,
μια ζωή στο χρέος μου.....

Σιάτιστα
19 Αυγούστου 2009
Νίκος Ποταμίτης

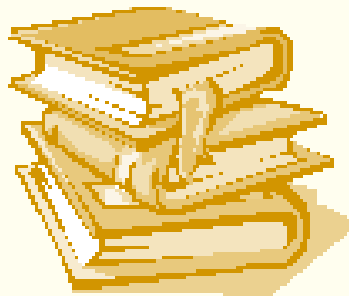

Επίσης δεν ξέρουν πολλοί το ό τι ο κ. Μιχάλης Χατσιούλης και ο κ. Νίκος Ψημμένος μας έδωσαν τα βιβλία τους που ήδη κυκλοφορούσαν με επιτυχία με την άδεια να τα «ανεβάσουμε» στο διαδίκτυο.

Στην ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ της εφημερίδας μας όλοι μπορείτε να διαβάσετε τα βιβλία του συμπολίτη μας κ. Μιχαηλ Χατσιούλη και του κ. Νίκου Ψημμένου.

www.siatnews.gr

<http://www.siatistanews.gr>

Κεντρική σελίδα

Ταυτότητα

Σιάτιστα

Παιδεία

Σχόλια

Αρχείο

Αφιέρωματα

Τώρα, Ιούλιο του 2013, δέκα ολόκληρα χρόνια μετά την πρώτη ανάρτηση του siatistanews αποφασίσαμε να εγκαινιάσουμε μια καινούργια ενότητα στην ιστοσελίδα μας, την:

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Εδώ θα βρείτε -ύστερα από τη σχετική άδεια που μας έδωσαν οι συνεργάτες μας- συγκεντρωμένες εργασίες τους τις οποίες είτε έχουμε δημοσιευμένες σε άλλες ενότητες είτε «ανεβαίνουν» ψηφιοποιημένες για πρώτη φορά.

Επίσης θα βρείτε τους τίτλους των βιβλίων του κ. Μιχαήλ Χατσιούλη και θα έχετε την δυνατότητα να τα διαβάσετε σε μορφή pdf. Και από τη θέση αυτή ευχαριστούμε θερμά το συγγραφέα για την παραχώρηση.

Η σελίδα θα είναι ανοιχτή σε κάθε νέα εργασία που θα μας δώσουν οι συνεργάτες μας.

Ελπίζουμε η νέα ενότητα να φανεί χρήσιμη κι ευχάριστη σε όλους τους επισκέπτες μας!

Ακολουθεί ο κατάλογος των ψηφιοποιημένων έργων.

Με κλικ στον κάθε τίτλο μπορείτε να διαβάσετε το αντίστοιχο περιεχόμενο.

Χατσιούλη Μιχαήλ	ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΝΤΟΠΟΛΑΛΙΑ Μέρος 1ο	2002
Χατσιούλη Μιχαήλ	ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΝΤΟΠΟΛΑΛΙΑ Μέρος 2ο	
Χατσιούλη Μιχαήλ	ΟΤΑΝ Η ΚΑΡΔΙΑ ΦΟΡΑ ΤΑ ΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΤΑΛΟΝΙΑ	2007
Χατσιούλη Μιχαήλ	ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	2012
Χατσιούλη Μιχαήλ	ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗΣ ΝΤΟΠΟΛΑΛΙΑΣ(νέα έκδοση) ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΔΑΡΙΤΙΚΑ	2012

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΧΑΤΣΙΟΥΛΗΣ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ

ΕΞΙ ΑΙΩΝΕΣ ΖΩΗΣ
ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ 2012

(ΤΑ ΣΙΑΤΕΝΑ Νο 5)

Μιχαήλ Γ. Χατσιούλη
συνταξιούχου δασκάλου

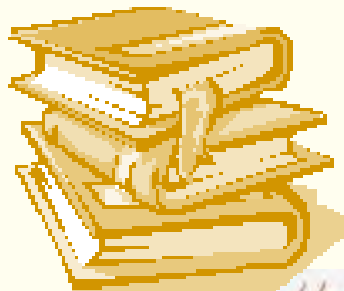
ΟΤΑΝ Η ΚΑΡΔΙΑ ΦΟΡΑ ΤΑ ΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΤΑΛΟΝΙΑ

Τα παιχνίδια που παίζαμε στη Σιάτιστα
και άλλες δραστηριότητές μας,
τότε που ήμασταν παιδιά.

= ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ =
= ΑΦΙΕΡΩΜΑ =

ΣΙΑΤΙΣΤΑ 2007

<http://www.siatistanews.gr>

Κεντρική σελίδα

Ταυτότητα

Σιιάτιστα

Παιδεία

Σχόλια

Αρχείο

Αφιερώματα

Τώρα, Ιούλιο του 2013, δέκα ολόκληρα χρόνια μετά την πρώτη ανάρτηση του siatistanews αποφασίσαμε να εγκαινιάσουμε μια καινούργια ενότητα στην ιστοσελίδα μας, την:

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Εδώ θα βρείτε -ύστερα από τη σχετική άδεια που μας έδωσαν οι συνεργάτες μας- συγκεντρωμένες εργασίες τους τις οποίες είτε έχουμε δημοσιευμένες σε άλλες ενότητες είτε «ανεβαίνουν» ψηφιοποιημένες για πρώτη φορά.

Επίσης θα βρείτε τους τίτλους των βιβλίων του κ. Μιχαήλ Χατσιούλη και θα έχετε την δυνατότητα να τα διαβάσετε σε μορφή pdf. Και απο τη θέση αυτή ευχαριστούμε θερμά το συγγραφέα για την παραχώρηση.

Η σελίδα θα είναι ανοιχτή σε κάθε νέα εργασία που θα μας δώσουν οι συνεργάτες μας.

Ελπίζουμε η νέα ενότητα να φανεί χρήσιμη κι ευχάριστη σε όλους τους επισκέπτες μας!

Ακολουθεί ο κατάλογος των ψηφιοποιημένων έργων.

Με κλικ στον κάθε τίτλο μπορείτε να διαβάσετε το αντίστοιχο περιεχόμενο.

Ψημμένου Νίκου	ΕΝ ΣΙΑΤΙΣΤΗ	2006
Ψημμένου Νίκου	ΓΙΑ ΤΟ ΡΗΓΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ	2011
Ψημμένου Νίκου	ΓΙΑ ΤΟ ΡΗΓΑ ΔΟΚΙΜΙΑ	2011
Ψημμένου Νίκου	ΜΝΗΜΕΣ ΖΩΗΣ ΕΡΑΤΕΙΝΗΣ	2012

ΝΙΚΟΥ ΗΟΤΑΜΙΤΗ

ΕΝ ΣΙΑΤΙΣΤΗ

Εκδόσεις "ΔΙΠΤΗΡΟ"
Ιούνιο 2006

Για μια ακόμη φορά τους ευχαριστούμε που πλούτισαν την ιστοσελίδα μας με τις επιστημονικές τους εργασίες και τη στόλισαν με τις καλλιτεχνικές δημιουργίες τους, τα ποιήματα του κ. Νίκου Ψημμένου και τις εικαστικές δημιουργίες του κ. Μιχάλη Χατσιούλη.

www.siatistatnews.gr

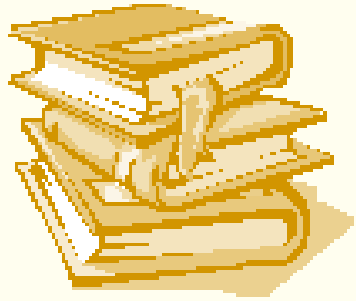
Τὰ χελιδόνια

*Στὴν πόλη μας τὰ χελιδόνια
ἀργοῦν νὰ φτερουγίσουν·
σὰν ἔρθουν ὅμως
ξαναβρίσκουν ὅλα τ' ὄνομά τους:
Περιστέρα, Σύρμω καὶ Μαλάμω,
Κώτιας, Λιάλιας, Μπίτιας καὶ Ναούμς...*

*Νίκος Ποταμίτης,
ο δίκος μας Νίκος Ψημμένος*

Μιχάλης Χατσιούλης

Το μακρινό 2003 γράφαμε:

Νιώθουμε την ανάγκη από το ξεκίνημα να γράψουμε ευχαριστίες

- για τους βασικούς συνεργάτες της έκδοσης.
- και για άλλους που πρόθυμα ανταποκρίθηκαν, όταν ζητήσαμε κάποιο κείμενό τους ενυπόγραφο.

Τα χρόνια πέρασαν και σήμερα είναι μια καλή ευκαιρία να ευχαριστήσουμε δημόσια από καρδιάς τους μόνιμους συνεργάτες μας :

<http://www.siatistanews.gr>

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Νιώθουμε την ανάγκη από το ξεκίνημα να γράψουμε ευχαριστίες

- Για τους βασικούς συνεργάτες της έκδοσης.
- Για άλλους που πρόθυμα ανταποκρίθηκαν, όταν ζητήσαμε κάποιο κείμενό τους ενυπόγραφο.
- Για όλες και όλους που θα προθυμοποιηθούν στο μέλλον να συμβάλουν, ώστε η μηνιαία τούτη έκδοση να είναι πλούσια σε περιεχόμενο (στα πλαίσια του κύριου άρθρου μας), ωραία σε εμφάνιση, υψηλή σε ποιότητα.

Όποιες και όποιοι επιθυμούν να συμπράξουν μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας με σύντομο μήνυμα στη διεύθυνση:

Ζωγραφου Αικατερίνη
Μητροπολίτου Ιακώβου 19
Σιάπιστα 50300
τηλέφωνο 2465022905
e-mail : zwgrafou@otenet.gr

Οι μόνιμοι συνεργάτες μας κατά απόλυτη αλφαβητική σειρά είναι:

1. Γκουτζιαμάνη-Στυλιανάκη Άννα
2. Ζωγράφου-Βώρου Θεοδώρα
3. Ζωγράφου Ρηνούλα
4. Κώπτας Στέργιος
5. Λογδανίδης Γεώργιος
6. Μπόντας Γεώργιος
7. Μπόντα Καλλιόπη
8. Σουζάννα Παπαναούμ - Σιάπαντα

Τον κ. Φανούριο Βώρο, που τίμησε την ιστοσελίδα μας γράφοντας για το δικό μας αναγνωστικό κοινό άρθρα επικαιρότητας αλλά και ειδικότερα για την Παιδεία, τη Φιλοσοφία και την Ιστορία με την επιστημονική εγκυρότητα, σαφήνεια και αμεσότητα που τον χαρακτηρίζει.

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΚΑΙ (ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ) ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20^Ο ΑΙΩΝΑ**

Σειρά άρθρων του Φ.Κ.Βώρου

Σιάτιστα 2015

<http://www.siatistanews.gr>

Άρθρα του κ. Φ.Κ. Βώρου

Δες και Επικαιρότητα

1. Short information about the Olympic Games in Ancient Times
2. The Revival of the Olympic Games (1896-2004)
3. Για τη Σκοπιανή περιπλοκή και την επιχειρούμενη / συνεχιζόμενη εκ μέρους των Σκοπιανών πλαστογράφηση της Ιστορίας της Μακεδονίας
4. Για την επέτειο της Παλιγγενεσίας (του Αγώνα της Ανεξαρτησίας) 25η Μαρτίου 1821
5. Για τις ανάγκες των καιρών: Ήπια μαθήματα Ιστορίας με πολλή νηφαλιότητα είναι, νομίζω, χρήσιμα στους καιρούς μας. Αφορμή η «ευγενική συμπεριφορά» γειτόνων από τα Σκόπια και μακρινών «συμμάχων» από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού.
6. Για τις αξίες της ζωής στον ιδιωτικό και κοινωνικό - πολιτικό βίο των ανθρώπων ή Για τις αξίες που πρεσβεύουν ή παραβλέπουν οι άνθρωποι στην προσωπική και κοινωνική - πολιτική ζωή τους.
7. Εργατική Πρωτομαγιά
8. Ευχές προς συναδέλφους, μαθητόκοσμο και γονείς - κηδεμόνες
9. Η εθνική συνείδηση των Ελλήνων στο έργο του Ρήγα
10. Η Πόλις εάλω
11. Ημέρα της γυναίκας (8 του Μάρτη)- Ύμνος για τη γυναίκα
12. Ιστορία του 20ου αιώνα
13. Ιστορικό διάγραμμα του Κυπριακού Αγώνα από το Ενωτικό δημοψήφισμα του 1950 ως το Δημοψήφισμα για το Σχέδιο Ανάν τον Απρίλιο του 2004

14.Κατευθύνσεις και Όρια της Πνευματικής Ζωής του Ανθρώπου (αφετηρίες Φιλοσοφικού Στοχασμού).

15.Μάναα..., της Μαριάνθης Αλειφεροπούλου – Χαλβατζή. Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή», 2003. Βιβλιοπαρουσίαση .

16.Με σεβασμό για τη γνώμη του άλλου.

17.Μια άποψη για το «Σκοπιανό»: Σλαβομακεδονία εισηγούνται έμμεσα ή υποσυνείδητα οι Σκοπιανοί ιστορικοί.

18.Οδοιπορικό στη Μέση Ανατολή 1941-1945 του Γιάννη Ταμβακλή. Εκδόσεις «Υπερόριος», 2003. Βιβλιοπαρουσίαση .

19.Οικονομική, Κοινωνική, Εκπαιδευτική, γενικότερα πολιτισμική παρουσία του Μακεδονικού Ελληνισμού στη γενέτειρα και στις παροικίες (της Βαλκανικής και της Μεσευρώπης) κατά τους τελευταίους αιώνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (κυριαρχίας), δηλ. από τα τέλη του 17ου αιώνα ως τις αρχές του 20ού .

20.Προσπάθεια καταγραφής των πηγών και των μορφών έκφρασης της Εθνικής Αντίστασης του ελληνικού λαού κατά την περίοδο 1940-45.

21.Συμβολή στην ιστορία της έννοιας έθνος

22.Φιλική Εταιρεία (Οδησός, 1814) Φιλικοί : αυτοί που προετοίμασαν ιδεολογικά και οργανωτικά το Εικοσιένα .

23.Φιλοσοφία του πείθω και πείθομαι

Την κ. Άννα Γκουτζιαμάνη-Στυλιανάκη η οποία με την παρουσία της στον ηλεκτρονικό τύπο μας χάρισε ανεπανάληπτες περιγραφές ηθών, εθίμων, ασχολιών αλλά και προσωπογραφίες μιας Σιάτιστας που έφυγε αλλά ζει στις αναμνήσεις μας.

www.siatisthnews.gr

<http://www.siatistanews.gr>

[Κεντρική σελίδα](#)

[Ταυτότητα](#)

[Σιάτιστα](#)

[Παιδεία](#)

[Σχόλια](#)

[Αρχείο](#)

[Αφιερώματα](#)

Η στήλη της Άννας

Η Άννα Γκουτζιαμάνη-Στυλιανάκη γεννήθηκε στη Σιάτιστα. Αποφοίτησε από το Τραμπάντζειο Γυμνάσιο και σπούδασε στην Παιδαγωγική Ακαδημία Θεσσαλονίκης. Έζησε και δίδαξε τα περισσότερα χρόνια στα Δημοτικά σχολεία Σιάτιστας. Τώρα μοιράζει το χρόνο της ανάμεσα στη Θεσσαλονίκη και τη Σιάτιστα που αγαπάει. Στη στήλη αυτή, με ιδιαίτερη ευαισθησία και γνώση, μας ταξιδεύει στην παλιά Σιάτιστα, τη Σιάτιστα των αναμνήσεών της.

Στον πίνακα που ακολουθεί συγκεντρώσαμε τα περισσότερα κείμενα που έγραψε για το <http://www.siatistanews.gr>.

Μπορείτε να τα διαβάσετε κάνοντας κλικ πάνω σε κάθε τίτλο.

NEO Οι δικοί μας άνθρωποι,
επαγγέλματα στη Σιάτιστα των αναμνήσεών μας

<http://www.siatistanews.gr>

[Κεντρική σελίδα](#)

[Ταυτότητα](#)

[Σιάτιστα](#)

[Παιδεία](#)

[Σγόλια](#)

[Αργείο](#)

[Αφιερώματα](#)

Η στήλη της 'Αννας

Τα ανέκδοτα της Λευτέρως:

01. Τα παιδικά της χρόνια.

02. «Ο λόγος.»

03. Η φωτογραφία

04. Η νέα της οικογένεια

05. Ο Τάκης ο γιατρός

06. Το ... αμάρτημα της Λευτέρως

07. Του φκιασίθ (χειροποίητο καλλυντικό προσώπου)

08. Ετσ¹ του τρω²¹ ου Χαρισάκ¹ς μ'!

09. Διεν¹

10. 11 Νοεμβρίου : Μηνά Μεγαλομάρτυρος

11. Σιατιστινό Ευχολόγιο

12. Περιπέτειες στ' αλώνια (1η)

13. Το προζύμι του Σταυρού

14. Περιπέτειες στ' αλώνια (2η)

15. Το παστίτσιο

16. Σαρδέλες στο κουτί

17. «Πρωτογρονιατικό δώρο»

18. Αϊ-Κουσαντσίνους κι Αϊά Γλιέν¹ · Διπλό πισ¹μόμηιρου

19. Του Παζάρ τ¹ς Χώρας

20. Ένα αλλιότικο ευχαριστώ

21. Εμπορικός Οίκος Δημητρίου (Μήτρου) Παύλου Πατρώνα

Την κ. Θεοδώρα Ζωγράφου-Βώρου, η οποία διακριτικά και ... αγόγγυστα επιμελήθηκε όλα τα κείμενα της ιστοσελίδας και έδωσε στην εφημερίδα την εγκυρότητα της φιλολογικής της ματιάς αλλά και την ευαισθησία της εκπαιδευτικού.

www.SiatistaNews.gr

<http://www.siatistanews.gr>

Παιδεία

Η συνεργάτης μας κ. Θεοδώρα Ζωγράφου Βάρου θεώρησε πως ο κύκλος "αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή" έκλεισε.

Μας υποσχέθηκε πως η καινούργια συνεργασία της θα έχει σχέση με... ιστορίες του ... παππού μας του Ηρόδοτου.

Μέχρι τότε το [siatistanews.gr](http://www.siatistanews.gr) προσφέρει συγκεντρωμένες τις "αναμνήσεις από την εκπαιδευτική ζωή" στον πίνακα που ακολουθεί. Για να διαβάσετε όποια θέλετε, αρκεί να κάνετε κλικ στην αντίστοιχη εικόνα.

Το μάζεμα του βαμβακιού (φθινόπωρο του 1965)

Μια εκδρομή

Ένα μάθημα Γραμματικής

Λευκή απεργία

Ό,τι έκανε τη δουλειά μου ευχάριστη κι όχι κουραστική

Γράφει η κ. Θεοδώρα Ζωγράφου-Βόρου

1. Ο παροικιακός Ελληνισμός στα Βαλκάνια και τη Μεσευρώπη στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Δυο κείμενα δυο Σιατιστινών παροίκων στην Αυστροουγγαρία και η έκδοση μιας Γραμματικής της Ιταλικής γλώσσας.

2. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Το μάζεμα του βαμβακιού (φθινόπωρο του 1965)

3. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Αγνοια Νόμου

4. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Δεν θα ξεχάσω ποτέ

5. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Έμαθα από τους μαθητές μου.....

6. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Ένα μάθημα Γραμματικής

7. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Ήμουν και έφυγα ευτυχισμένη από την Εκπαίδευση.

8. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Λευκή απεργία

9. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Μαθητικές Κοινότητες , ένας θεσμός σημαντικός, συχνά παρεξηγημένος.

10. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Μαθητικές αταξίες

11. Αναμνήσεις από την εκπαιδευτική μου ζωή: Μια εκδρομή

Τον κ. Στέργιο Κώττα, έναν από τους πρώτους web master στην Ελλάδα, ο οποίος μου έμαθε την τεχνική κατασκευής και συντήρησης ιστοσελίδας και πρόθυμα λύνει αφιλοκερδώς τα όποια προβλήματα συναντώ στο διαδίκτυο σχετικά με το siatistanews.gr και το αγαπημένο του δημιούργημα siatista.gr

fora.gr

- Music (50% off)
- Young
- Cook
- Magazine
- ΚΡΑΣΙ

ΦΟΡΑ - ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΚΩΤΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ & ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ INTERNET από το 1997

- Διαφήμιση (στο δίκτυο του fora.gr)
- Χώρος Φιλοξενίας (Server)
- Όνομα Κυρίστητος (Domain)
- Κατασκευή Ιστοσελίδων

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ (ΧΟΝΔΡΙΚΗ/ΛΙΑΝΙΚΗ) ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ (CD/DVD) από το 2003

- Ηχογράφηση
- Βίντεο Κλίπ
- Ενορχήστρωση
- Εκτέλεση Οργάνων
- Σύνθεση
- Εκδόσεις (e-δισκώδικο)
- Έκδοση
- Ψηφιοποίηση Κασέτας

• ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ από το 1986

- Manitarock
- More More
- Leventias Kamarotes
- Stergios Kottas Piano & ...
- Ενοκιοση Ηχητικών

moremore
Band

Leventias
Kamarotes
Band

Παραδοσιακές
Γρεβενιώτικες
Ορχήστρες

Donate

Stergios Kottas

Copyright:
FORA - STERGIOS KOTTAS

Τον κ. Γεώργιο Λογδανίδη ο οποίος παγιδεύει τα ουράνια τόξα που στεφανώνουν την πόλη, κυνηγάει τα ολόγιομα φεγγάρια του καλοκαιριού να τα πετύχει την ώρα που χρυσώνουν τον Αϊ-Δημήτρη μας. Περιμένει ατέλειωτες ώρες τον αδυσώπητο Ήλιο να ρίξει με κατάλληλη γωνία τις ακτίνες του στα βουνά μας, για να πετύχει μια άποψη της πόλης που να αποδίδει το κύριο χαρακτηριστικό της φυσιογνωμίας της: «Τα θεμέλια μου στα βουνά».

SIATISTA.GR

ΖΕΝΑΓΓΙΧΗ

Οι εκκλησιές της Σιάτιστας

ΞΕΝΙΤΗΝΕΟΙ

ΖΕΝΑΓΓΙΧΗ

ΓΙΟΡΤΕΣ

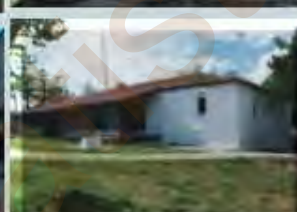
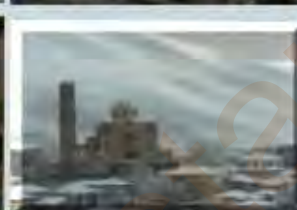
ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΣΧΟΛΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ
στο WEB

Κάνοντας κλικ σε κάθε φωτογραφία της οθόνης μπορείτε να δείτε τη φωτογραφία σε μεγαλύτερο μέγεθος και να διαβάσετε σχετικές πληροφορίες

[επιστροφή](#)

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΣΗΜΕΡΑ

ΧΩΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΑΡΧΕΙΟ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΜΙΑ

Τον κ. Γεώργιο Μπόντα για τον οποίο μιλήσαμε ήδη στη σημερινή εκδήλωση.

Είναι ο πιο παλιός και πιο σταθερός συνεργάτης μας. Πάντα θέτει στη διάθεσή της ιστοσελίδας -όπως συνηθίζει να κάνει με όλους μας- το πλούσιο αρχειακό του υλικό, αποτέλεσμα της φροντίδας του να συγκεντρώνει, να καταγράφει και να αρχειοθετεί με επιμέλεια κάθε τι που αφορά τη Σιάτιστα. Επίσης πλούτισε την ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ μας δίνοντας μας την άδεια να ψηφιοποιήσουμε τα έργα του και να τα αναρτήσουμε.

<http://www.siatistanews.gr>

Κεντρική σελίδα

Ταυτότητα

Σιάτιστα

Παιδεία

Σχόλια

Αρχείο

Αφιέρωματα

Τώρα, Ιούλιο του 2013, δέκα ολόκληρα χρόνια μετά την πρώτη ανάρτηση του siatistanews αποφασίσαμε να εγκαινιάσουμε μια καινούργια ενότητα στην ιστοσελίδα μας, την:

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μπόντα Γεωργίου	ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΗΤΕΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ	1983
Μπόντα Γεωργίου	Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1876-1878	1984
Μπόντα Γεωργίου	Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ, τουριστικός οδηγός του επισκέπτη	1984
Μπόντα Γεωργίου	ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΝΟ ΩΣ ΤΗ ΣΤΕΡΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	1985
Μπόντα Γεωργίου	Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ	1988
Μπόντα Γεωργίου	ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	1989
Μπόντα Γεωργίου	ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΟΥΣΣΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ	1997
Μπόντα Γεωργίου	Η ΜΑΝΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ	1998
Μπόντα Γεωργίου	ΟΙ ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ	1998
Μπόντα Γεωργίου	ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ	2001
Μπόντα Γεωργίου	Η ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΘΑΛΕΙΑ ΦΛΩΡΑ-ΚΑΡΑΒΙΑ	2001
Μπόντα Γεωργίου	Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ	2009

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΜΠΟΝΤΑΣ
Διευθυντής
Ληρώσεως Εμβαλοθήκης Στάτιστος

ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ και δωρητές
της Στατιστικής

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ

Θεσσαλονίκη 1983

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Μ. ΜΠΟΝΤΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΛΙΚΝΟ
ΩΣ ΤΗ ΣΤΕΡΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1985

Την κ. Καλλιόπη Μπόντα-Ντουμανάκη από τους νεότερους συνεργάτες μας που έφερε στην ιστοσελίδα τον αέρα της έρευνας με τα νέα διαδικτυακά μέσα κι έγινε αιτία να βρεθούν ντοκουμέντα για τον πολιτισμό της Σιάτιστας που τα αναζητούσαμε 100 και πλέον χρόνια.

www.Siatistaneews.gr

Αικατερίνη Ζογράφου, Καλλιόπη Μπόντα-Ντρουμανάκη

Από την πολιτιστική κληρονομιά
της Σιάτιστας:

I. Η Παλαιοντολογική της Συλλογή
II. Εκκλησίες – Αρχοντικά - Δημόσια κτήρια

Σιάτιστα 2014

ποσίων, ἐμολογούντων τὴν χάριν, κηρυτ-
τόντων τὸν ἔλιον, οὐ κηρυττόντων τὴν ἐλε-
ρησίαν. Μικραὶ αὐταὶ ἐκδηλώσεις τῆς αἰετοῦ
ἐγγνωμοσύνης τῆς ἐρειλομένης παρ' ἡμῶν
καὶ πασῶν τῶν ἐπερχομένων τῆς πατρίδος
ἡμεῶν εἰς αἶωνα τὸν ἅπαντα ἐν τῷ ἐκ Κερ-
κίρας συγχαρητικῷ πρὸς τὸν Σ. ἀρχιερέα
τηλεγραμμάτι εὐχεται καὶ ὁ μεγάλωνμος
ἱερωτῆς Ἰωάννης Μ. Τραπεζιτζῆς νὰ ἐφελή-
σῃ τὸ ἀρτισύστατον φερώνυμον Γυμνάσιον,
Γέννητο!

Ὁ λόγος ἐν ἰ κ. Ἀθ. Ἀρχιερέδης ἐξεφώ-
νησεν ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔχει ὡς ἐξῆς:
Μεγαλῶνιμο συμπατριῶτα καὶ ἰδρωτὰ
τοῦ φερωνύμου γυμνασίου! Οὐδεὶς βαρυν-
αλῶν, οὐδὲ βαρέως φέρων, καθὼς ποτε
ὁ Σόλων πατρίδος ἀδοξίαν ἄλλ' ἐκ χα-
ρῶς σκυρῶν καὶ δὴ λιγέως μέλιτων τὴν
Σιατιστιῆς παροῦσαν εὐποτιμίαν, ἀνέβην,
ὡς ἐκείνος εἰς ἄλλον τοῦ κήρυκος λίθον
τόνδε καὶ παπταίνων πρὸς σὲ, στρέφω
τὸ ἕμμα πρὸς δυσμίαν καὶ ἐξάλλοις ἐπὶ
τῆς χαρμονῆς προσφωνῶ σοὶ τὰ ἐξῆς:

«Αἰεὶς κήρυξ ἦκα ἀπ' ἡμερῆς Σιατί-
[στην»
«Ἐκ κραδίης δὲ μέσης ἐσχρή σοι προσ-
[άγω»
Ζῆθ' ἐπὶ μύκηστον Σιατιστιῆς ἀγλαῶν
[ἔρνος»

Στρέφω ἤδη τὸ ἕμμα καὶ τὸν λόγον
πρὸς σὲ ἐρίτιμο ἀπισταλμένε τοῦ Τραμ-
πατζῆ Δημήτριε Ἰωαννίτα φιλε Μακρή!

Ὁ ἐν τῇ γαιθήκω τῇ Κερκίρα δια χει-
μάων πολέμητις φέρων Τραμπατζῆς,
ἐν τῷ ἔθνικῷ τῆς παιδείας ἀγῶνι ἀπο-
πειρώμενος ἀέθλων, ὡς ἄλλος Ὀδυσσεύς,
ἀπὲρ γάρει ἀναλῆας, τοῦτίστιον ἀποστει-
λάς σε ἀντιπρόσωπον ἐνταῦθα εἰς τὴν

κρηναίην αἰετοῦ πατρίδα, ἐπὶ μῦλα πολ-
λά μεταξὺ οὐρεῶ τε σπιθόντα, θάλασσα
εὐχρησσο, διὰ σθεβαρῆς χειρὸς τοῦ σεβ.
ἀγίου Σωάντου κ. Ἀθανασίου τοῦ Με-
γακλέους, ρίμφα καταβίβει τὸν θεμέλιον
λίθον τοῦ φερωνύμου γυμνασίου, παισὶ
Σιατιστέων ἢ δ' ἄλλων Μακεδότων φαι-
νήν κρηπίδα παιδείας διας. Ἡ δὲ τεκοῦ-
σα καὶ φιλοῦσα πατρὶς, ἥς αὐτῷ τὸ β-
δωρ γλύκον τοῦ παρ' ἄλλοις γάλακτος
καὶ μέλιτος, ὡς ἄλλη Ἀθήνα, ἀναφανεί
δὲ ἕμῳ ἐκ τ' ὀνομάσει.

«Καὶ κ' ἄλαός σοι, ὄχι, διακρίνεις τὸ
[σῆμα»
«Ἀμφαρόων» ἐπεὶ οὐτι μεμυγμένον ἐ-
[στὴν ἐμῆλο»
«Ἀλλὰ πολὺ προτον» οὐδὲ θάρσει
[τὸν δε γ' ἀέθλων»
«Ὅστις ἀθλοῦντων τὸν γ' ἴζεαι οὐδ'
[ὑπερήσεια.

Πῶν δὲ γέτρος πολιτῶν, καὶ πᾶσά ἡ-
λικία πατριωτῶν ἀναγορεῖ μὴν ἐκάστοτε,
Ζήτω ὁ μεγάλωνμος ἡμῶν συμπατριώ-
της, ὁ μετὰθμος καὶ μέγιστος τῆς πα-
τρίδος ἐνεργέτης καὶ διορηχῆς Ἰωάννης
Μεγαλ. Τραμπατζῆς. Ἐν τῇ ἐξέλλῳ δὲ
ταύτῃ σήμερον χαρῆ καὶ βύρχειλο
ἐκφράσει τῆς ἐπασσεύρας πρὸς τὸν εὐ-
εργίτην ἐγγνωμοσύνης, πέποιθε καὶ οὐ-
δόλως ἐνδοιάξει διὰ Γηθήσας Διὸς Τραμ-
πατζῆς μεταφωνήσει Σιατιστεῶσι

«Τούτου τ' ἐν ἐρίκειθε, φίλοι, τάχα δ'
[ἄσπερον ἄλλων»
«Ἦσιω ἢ τοσοῦτον ὀλομαι ἢ ἐτι μᾶσ-
[σων»
Π.

Την κ. Σουζάννα Παπαναούμ-Σιάπαντα η οποία ήταν η πρώτη πριν 13 τόσα χρόνια που μας έδωσε σε ηλεκτρονική μορφή το βιβλίο της Η ΓΙΑΓΙΑ Μ' Η ΜΑΡΙΓΩ και την άδεια να το δημοσιεύσουμε όπως και πολλά κείμενα του βραβευμένου από τη Ακαδημία Αθηνών πατέρα της, του αλησμόνητου Δημητρίου Παπαναούμ.

<http://www.siatistanews.gr>

Κεντρική σελίδα

Ταυτότητα

Σιάτιστα

Παιδιά

Τώρα, Ιούλιο του 2013, δέκα ολόκληρα χρόνια μετά την πρώτη ανά
μα καινούργια ενότητα στην ιστοσελίδα μας, την:

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Εδώ θα βρείτε -ύστερα από τη σχετική άδεια που μας έδωσαν οι συν
είτε έχουμε δημοσιευμένες σε άλλες ενότητες είτε «ανεβαίνουν» ψηφιοποι

Επίσης θα βρείτε τους τίτλους των βιβλίων του κ. Μιχαήλ Χατσιο
μορφή pdf. Και απο τη θέση αυτή ευχαριστούμε θερμά το συγγραφέα για

Η σελίδα θα είναι ανοιχτή σε κάθε νέα εργασία που θα μας δώσουν οι

Ελπίζουμε η νέα ενότητα να φανεί χρήσιμη κι ευχάριστη σε όλους τους

Ακολουθεί ο κατάλογος των ψηφιοποιημένων έργων.

Με κλικ στον κάθε τίτλο μπορείτε να διαβάσετε το αντίστοιχο περι

Παπαναούμ-Σιάπαντα

Σουζάννας

Η ΓΙΑΓΙΑ Μ' Η ΜΑΡΙΓΩ

Όλους σας σας ευχαριστούμε

www.siatistanews.gr

Τέλος

ΠΗΓΕΣ

Βιβλιογραφία: Σιάτιστα βιβλία και άρθρα που αναφέρονται στη Σιάτιστα και υπάρχουν στη Μανούσεια Βιβλιοθήκη, Σιάτιστα 1992, των Γεωργίου Κουκουλιάτα, Ανδρομάχης Μπουσαντζή και Αθανασίου Μπούρτσου.

Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών 2 (1925).

Ημερολόγιον Δυτικής Μακεδονίας (1932-1938).

Ημερολόγιον «Δυτικής Μακεδονίας», εφημερίδος εκδομένης εν Κοζάνη (1960-1961).

Ίδρυση και λειτουργία του Τραμπαντζείου Γυμνασίου Σιατίστης με την εποπτεία της Εκκλησίας, του Αναστασίου Δάρδα. Έκδοση του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών στη σειρά "Ανάλεκτα Βλατάδων", Θεσσαλονίκη 1997.

Μακεδονικόν Ημερολογιον Παμμακεδονικού Συλλόγου (1908-1913).

Μακεδονικόν Ημερολόγιον του Νικολάου Σφενδόνη (1925-2000).

Η Δυτική Μακεδονία κατά τους χρόνους της Τουρκικής κυριαρχίας με έμφαση στους Δυτικομακεδόνες απόδημους στις Βαλκανικές χώρες (15ος αι. έως το 1912). Διεθνές συνέδριο, Σιάτιστα 2003. .

Η Σιάτιστα μπροστά στο 2000, προβλήματα και προοπτικές. 1ο Αναπτυξιακό Συνέδριο Δήμου Σιατίστας, Αύγουστος 1994.

Οδηγός της Ελλάδος του έτους 1910-1911, του Νικολάου Ιγγλέση.

Σιατιστέων Μνήμη, Λεύκωμα του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1972.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Παρνασσός, τομ. ΛΕ΄, Αθήνα 1993.

Σιατιστινά, έκδοση του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<http://www.markides.gr>

<http://www.siatistanews.gr/klasika/koydaritika.html>

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης.

Μανούσεια Δημόσια Κεντρική Ιστορική Βιβλιοθήκη Σιατίστας.

Βουλή των Ελλήνων, Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, Εφημερίδες και Περιοδικά-Μικροταινίες.

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, Ψηφιακή Βιβλιοθήκη εφημερίδων και περιοδικού τύπου.

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη των Δημοσίων Βιβλιοθηκών.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Εφημερίδα της Σμύρνης **Η ΑΜΑΛΘΕΙΑ**, φύλλο 30ης Απριλίου 1855.

Εφημερίδα Σιατίστας **ΕΦΗΜΕΡΙΣ**.

Εφημερίδα της Θεσσαλονίκης **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ** φύλλο της 7^{ης}/4/1931.

Εφημερίδα της Θεσσαλονίκης **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ** φύλλο της 25^{ης}/12/1933.

Εφημερίδα της Κοζάνης **ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΒΗΜΑ**, φύλλο της 19^{ης}/4/1931.

Δεκαπενθήμερος Εφημερίς Τραμπαντζείου Γυμνασίου–Οικοτροφείου Σιατίστης, **ΟΙ ΜΑΡΚΙΔΑΙ**.

ΑΡΧΕΙΑ

Αρχείο Φιλίππου Ζυγούρη.

Οικογενειακό Αρχείο Ναούμας Ταχμιντζή.

Ευχαριστίες

Στον Δρ. Νικόλαο Σιώκη

Στην κ. Ματίνα Αγκά

Στην κ. Βασιλική Μπόραβου-Δάρδα

Στην κ. Ναούμα Ταχμιντζή

Στον κ. Χρήστο Τσανασίδη

Στην οικογένεια Ζήση Ζωγράφου

Στη Διευθύντρια και το προσωπικό της Μανούσειας Δημόσιας Κεντρικής
Ιστορικής Βιβλιοθήκης Σιάτιστας

Συντελεστές της εκδήλωσης:

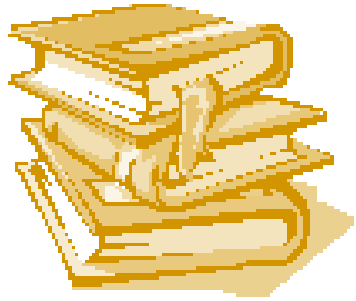
Κείμενα: Αικατερίνη Ζωγράφου

Επιμέλεια κειμένων: Θεοδώρα Ζωγράφου-Βώρου

Έρευνα: Καλλιόπη Μπόντα –Ντουμανάκη, Αικατερίνη Ζωγράφου

Δημιουργία διαφανειών: Αικατερίνη Ζωγράφου

Επιμέλεια ήχου: Γιώργος Καλογιάννης

**ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ και ΒΙΒΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ
ΑΠΟ ΣΙΑΤΙΣΤΙΝΟΥΣ**

ή
Σιατιστινοί γράφουν για τη Σιάτιστα

Τέλος της 1^{ης} ενότητας